

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Az ellentétek pártja.

Budapest, december 6.

(8.) Nem látunk kivetni valót gróf Zichy János mai beszédének a konkluziójában. A néppárt nem szavazza meg a kvótát. Jól teszi. Azért ellenzék. A magyar nemzeti érdekek szempontjából meg egyenesen szerencsének valljuk, ha a kvótának ellene szegül az egész ellenzék. Hadd lássa Ausztria, hogy nem eshetik minduntalan kutavásár Budán. A konkluzió tehát helyes. Csak azt az utat látjuk egy kicsit tekervényesnek, amelyen erre a konkluzióra jutott a néppárt.

Érdekes, hogy éppen a fiatal Zichy gróf vállalkozott arra a szerepre, hogy a néppárt kvótaellenes állásfoglalásának vezérszónoka legyen. Ugyanaz a gróf Zichy János, aki, mint a néppárt főrendiházi vezérének képviselőházi helytartója, pártvezéri programbeszédében pártjának azt a hivatását proklamálta, hogy az a mag legyen, amelyből majdan a magyar konzervatív párt fog kinőni. Ezt a predesztinációját a néppártnak már akkor is erősen kétségbe vontuk. Nem kezdődik egy konzervatív párt azzal, hogy lételemek alapjául egy sor meglevő törvénynek az eltörlését állítja fel. Reakciós az ilyen párt lehet, de nem konzervatív. Reakcionárius és felforgató. Hadat üzen a meglevő jogrend egy részének, tehát felforgató. A szabadelvűség vívmányainak üzen hadat, tehát reakcionárius. A legnagyobb két ellentmondást egyesíti magában: a reakciót és a forradalmat. Aminthogy ellentmondások láncaolta a néppárt egész élete folyása, születésétől mostanáig.

Micsoda éles ellentmondás volt már abban is, hogy feudális főurak, aulikus hagyományokban felnőtt oligarkák alapítottak pártot és azt néppártnak nevezték el! Azután összetakoltak egy programot, amelyben egy

csomó radikális maszlaggal volt körülzárva a reakcionárius alagondolat. Egy programba van összeabroncsolva a lelkiismereti szabadság, a legszebb polgári jogok egyenlősége ellen intézett hadüzenet a kis emberek jogainak és érdekeinek védelmével. Ennek az ellentmondásnak a politikai életképességéért küzd a néppárt vagy öt esztendő óta a legképtelenebb taktikával, amelynek mindegyik lépése ellene mond a másiknak. Elmegy a nép közé lázítani és ott tiszteleg a felsőbb hatalmak előszobáiban, alázatos lojalitását mutatgva; demagóg és udvaronc egyszerre. És a demagóg nem tudja, mit csinál az udvaronc. A jobbkez nem tudja, mit csinál a bal. Azaz dehogy; az egyik balkez nem tudja, mit csinál a másik balkez.

Ennek a csupa balkezes politikának, ennek a következetes következetlenségnek legujabb produktumát mutatta be ma gróf Zichy János. Éppen neki kellett ezt megcselekednie, hogy annál plasztikusabban lépjen előtérbe az a nagy ellentmondás, amely a néppárt legujabb szereplésében is jelentkezik. Gróf Zichy János, a néppárti konzervativizmus első hirdetője jelenti be a kvóta megtagadását, ezt a párthatározatot, amelyet minden párt kimondhatott, csak egy konzervatív párt nem. Az ellentmondás így a lehető legtökéletesebb. De hogy semmi se hiányozzék a stilszerűségéből, meg kellett előznie ezt az állásfoglalást egy vajadásnak, amely pompásan beleillik a néppárt természetrajzába. Tudvalevő ugyanis, hogy előbb azt határozta a párt, hogy általánosságban elfogadja a kvótajavaslatot és csak a harmadik olvasásban fog ellene szavazni, ha a kvótaszámot a részletes tárgyalásban le nem szállítják. Most azután azzal állott elő a párt vezérszónoka, hogy általánosságban is elvetik a javaslatot.

Az a processzus, amely erre a kifejöl-

désre jutott, mindennél klasszikusabb kifejezője azoknak az ellentéteknek, amelyek a párt belső összealkotásában kavarnak. Ezek az ellentétek viszont természetes következményei annak a nagy ellentmondásnak, amely végigvonul a párt genézisén és egész pályafutásán. Nagy gonddal titkolják őket az egymással folytonos küzdelemben levő áramlatokat, de eltitkolniok nem sikerült. Egész világosan megkülönböztethető egymástól a pártban a két áramlat: az egyik, amely az egyházpolitikai törvények revízióján túl is a fendális reakció teljességét képviseli, s a másik, amely a revízió mellett főleg a demokratikus családokkal dolgozik; más szóval, az egyik, amely a felső befolyásokkal akar nyomást gyakorolni lefelé, a másik, amely alulról, a tömegekkel akar fölfelé hatni. Amazok, a feudális nagyurak, mindenek fölé helyezvén az udvarképességet, fáztak attól, hogy megtagadják a kvótát; emezek, a feudális nagyuraknak demagóg bajtársai visszaíjedtek attól, hogy a kvótaemeléssel elriaszszák a tömegeket. Hol az egyik, hol a másik áramlat volt felül, míg végre, hosszas, tragikomikusan gyötrelmes vergődés után, a néppárt népies frakciója győzött. Így lett a vemhesből nem-vemhes.

A harmónia azonban kívülről teljes. Az udvari néppárt nagyurai jó képet vágnak a rossz tréfához, és nemcsak együtt szavaznak a tulsulyra vergődött frakcióval, hanem élére állnak a csapatnak, amely az ő haditervük ellenére csatázik. Átváltoznak demagóggá is, ha kell. Egy ellentmondással több, vagy kevesebb, nem számít. Keserves lehetett a választás az udvarképesség és a népszerűség között, de végre is a nép felé hajoltak. Készek együtt haladni a radikális áramlattal, csakhogy elérjék a maguk reakcionárius céljaikat. De ezzel a taktikával csak azt érhetik el, hogy elhiszik a radikalizmusukat oda-

T Á R C A.

Mese-mese.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Nógrádi László.

I. A nagy humorista.

Egy arc mosolyog felém nagydiák koromból, igaz, hogy mindeniké mosolyog csalogatva, csak a szegény Bodor Dezső nem, aki meghalt azóta, — de különösen mosolyog, kacag Puskás Frici. Ő volt a mi kacagtatónk, fő-fő lárma-remendezőnk. Nem félt senkitől, semmitől. Nem, ő mindenre mosolygott, mindent tréfának tekintett, még azt is, mikor latinból megbukott.

— Nem bukhattam a franciából — mondta egykedvűen.

A délutáni titkos tanácskozások, esteli összejövetelek Puskás Frici nélkül negyven bölesek voltak. Ugy van előttem, mintha most is látnám. A diák kamaránkban rendszeren ott ült a Vinceze Pista nagy, magas ládáján, hosszú lábát pókszerűen összefonva, kerek kopaszra nyírt szőke fejét a két válla közé huzva, meg kinyújtva. A tudományáról keveset tartottunk, de az élelmes tréfás bölecsőségét csodáltuk.

Egyedül Puskás Frici mert udvarolni a Polnis tanár ur lányának. Szerelmes verseket írt hozzá — németül, mert Polnis tanár ur tanította a németet, Puskás Frici pedig átkozott rosszul állt azon tudományban. Guhr Miska szedegette össze neki a legkülönbözőbb klasszikusokból.

Azután volt rá gondja Fricinek, hogy tudományára jusson ez Polnis tanár urnak. Maga írt

névtelen levelet neki, hogy Puskás Frici német szerelmes verseket írogat a lányának. A németből aztán szerencsésen nem bukkott meg.

Egyszer azonban olyant tett, amelyből nyilvánvaló lett, hogy Puskás Frici nem közönséges tréfamester, hanem igaz humorista, az élet nagy humoristája.

Valami zajosnak ígérkező önképzőkori ülésre készültünk. Egy lebrálandó vers felolvasása következett. Mindnyájan tudtuk, hogy azt a Tornonyos tanár ur, a görög professzor fia írta. Átkozott rossz volt a vers és igen szigorú Tornonyos tanár ur.

No, gondoltuk, most az egyszer megmutatjuk, hogy mi is tudunk bukkanni. Jaj neked, Tornonyos Gyuri. Ugy leszöljük a versedet, mintha csak az apád írta volna.

Hatalmas filippikák készültek titokban a szombat délutáni nagy önképzőkori harcra.

Én istenem, eszembe jutnak ezek az önképzőkori ülések. Az emlékezés szárnyra kapja lelkemet s édesen ringatja el. Micsoda lelkesedéssel, micsodás tüsszel harcoltunk mi itt, micsodás nagy beszédeket mondtunk. Meg voltak a tudásaink, költőink, íróink, voltak híres kritikuskok, — egy egész irodalom, akadémia, minden volt nekünk az önképzőkör.

Erre emlékezve, belém száll a régi lelkesedés, mikor égő arccal, ragyogó szemekkel vitattuk a magunk igazát, vittük esatattuzbe kis lelkünk tudását. Ő, hogy nem maradtak meg azok a szárnyak, szárnyai a lelkesedésnek; ő, hogy nincs meg többé az a tiszta öröm, az a csöpp szomorúság; ő, hogy minden mássá lett azóta...

Mi a legnagyobbak, a dolog titkos beavatóttjai, izgatottan vártuk a Tornonyos Gyuri versét. Végre végrehitünk. Vinceze Pista, a titkár, komolyan olvasta fel a verset s az elnök szigorú ar-

cal szólította fel a bírálókat. Liszokay, Guhr, Bodor, Lusztig Sangyi egymásután mondták el a jól betanult beszédeket. Mindnek lesújtó volt az ítélete.

Szegény Bodor Dezső hatalmas hangon dörögte:

— Verseghy mondja egy helyen, meg kell különböztetni az igazi költőt a pegázuson nyargaló majomtól, no, tisztelt kör, azt hiszem, mi is meg tudjuk különböztetni.

Hatalmas éljen zúgott fel. Szerző, szerző! kiabálták.

A szerző nevét jelígés levél rejti, mondta Vinceze Pista, a titkár.

— Tudjuk ki, kiáltott egy hang.

— Tornonyos Gyuri, süvített egy másik, nekem felolvasta egyszer.

Szegény Tornonyos Gyuri megsemmisültlen, neki vörösödve ült a padjában, minden szem rá volt szögezve s a jeles görögistákat kivéve, kevés volt ilyen, mind meglegődéssel vette tudomásul, hogy Tornonyos Gyuri írta ezt a rossz verset.

— Jegyzőkönyvi megrovást, ki velo, kiabálták össze-vissza.

Ekkor valami történt, felállott Puskás Frici.

— Halljuk, halljuk, szól a buzdító kiáltás. No, gondolták, az lesz csak mulatság, ha Puskás Frici szajba össze. Egy pillanat alatt esend lett, mindenki várta, leste a Puskás Frici beszédét.

— A gyanúsítások ellen szólók, ezt a verset nem Tornonyos Gyuri, hanem én írtam, mondta komolyan, ki kétkedik benne?

Ki kétkedett volna?

— Egyébként is, folytatta, ez a vers kitűnő, mint szatira, mert hogy lehet szatirizálni a jó verset, ha nem egy rossz verssel.

— Eljen, zúgott, éljen Puskás Frici!

Szegény Tornonyos Gyuri nagyon halás pil-

főnn. Hogy ezt akarták, az nem valószínű. Már pedig itt lenni, a közvélemény jól tudja, mit higgyen felőlük.

A kvóta-vita.

— A képviselőház mai ülése. —

Budapest, december 6.

Ma nem volt vihar a t. Házban. Határozottan olyan volt az ülés, mint Daniel Gábor (aki az elnöki dobogón talán egy kis trémával nézett az események elé): szelid, figyelmes és komoly.

Meg aztán kvóta-vita volt, amivel idáig nem igen lehetett a tanácskozássokat megrálgalmazni.

Pedig csak két beszéddel haladt előbbre ma is a vita. Az egyikben gróf Zichy János fejtetette ki a néppárt álláspontját, a másikban Komjáthy Béla a függetlenségi pártét. De ez komoly beszéd volt mind a kettő. A Zichy Jánosé talán formásabb, a Komjáthy Bélaé föltétlenül súlyosabb s ha máskülönben nem igen találkoztak az okoskodásaikban, de a konkluzióban igen. A kvóta-javaslatot mind a ketten elvetették.

Ám gróf Zichy János egy kicsit rosszul érezte magát ebben a szerepben. Olyan furcsán hangzott, amikor a javaslatot ilyenformán utasította vissza:

— Mi általánosságban megszavaztuk volna a kvóta-törvényt, ha a kormány nem zárja ki eleve a reményt, hogy a részleteknél kisebb kvótát enged a mostani szám helyett beállítani.

Volna... volna... A szélsőbalon is csupa mosolygó arcot festett ez a tréfás volna. Mert hiszen ismeretes, hogy a néppárt eleinte csakugyan meg akarta általánosságban szavazni a javaslatot s csak azért állt el a szándékától, mert egy kicsit korán pattant ki a titok és meggyújtotta miatta. Most pedig még sem merete a párt egyszerűen elvetni a javaslatot s legalább annyit meg akart mondani, hogy „általánosságban megszavazta volna...”. Hát persze, megszavazta volna! De nem szavazza meg.

Mosolyogva sutogták a balmezőn:

— A néppárt megszavazta volna, ha a kvóta kisebb lett volna. De hiszen akkor mi is megszavaztuk volna...

Máskülönben meg kell adni, hogy gróf Zichy János ügyesen beszélt, mint rendszeren. Utána meg Komjáthy Béla még ügyesebben, mint rendszeren. Ilyen súlyos kaliberű beszédet régen mondott a parlamentben s kétségtelen, hogy az egész vitának megadta bizonyos szempontból a karakterét. Mert ami ezután következhetik, az

lantásokat vetett Puskás Frici felé. Mi, akik biztosan tudtuk, hogy Frici most nem mondott igazat, együtt nevetünk, éljeneztünk a többivel. De hogy hitték volna el a mi szavunkat, még a jellegű levelek se hisznek. Az az igaz, amit ő mond. Legyőzött valamennyiünket.

— Ugyan Frici, mondtam neki haragosan a gyűlés után, már hogy tehettem ilyent, hiszen azt a verset Tornócs Gyuri írta.

— Tudom, felelte mosolyogva, — de a görög nyelv, Tornócs tanár ur. érted? Hja, ilyen az élet, mondta s egyet rántva a vállán, jókedvűen, derűsen nézett szét.

... És Puskás Fricinek igaza volt!...

II. Az örök menyasszony.

Valóságos talány volt előttünk Kutas tanár ur. A nagyobb diákok sok minden dolgot beszéltek, mi kicsinyek ebből keveset értettünk, csak annyit, hogy Kutas tanár ur nagyon okos ember, meg hogy olyan menyasszonya van, aki soha sem lesz a felesége.

Nem igen gondolkoztunk azon, hogy mit higgyünk, mit ne, inkább törődünk a pigével és golyózással. Mégis nagyon vártuk a harmadik osztályt, melyben Kutas tanár ur tanította a fizikát.

Az első óra után összenéztünk mindnyájan s szinte haragudtunk, hogy már vége az órának. Az a kis szürkefejű, haragos arcú ember, aki örökké egy kopottas tubákszínű kabátban járt, egészen átváltozott, mikor magyarul beszélt. Aztán, hogy magyarul beszélt, szó szót követett, csak úgy folyt belőle a beszéd, mintha olvasta volna. Főké arcan halvány pirosság ömlött el, szeme ragyogott. A nyelvű hangyaboly, melyet semmiféle szigorúság el nem tudott némitani (hires rossz osztály volt), Kutas tanár ur szavát úgy hallgatta, mintha megvárásolták volna.

Molnár Jóska jószántából tett fogadást, hogy a Kutas tanár ur óráján semmi esinyt nem

körülbelül csak polemia lehet, amihez Komjáthy bőségesen, talán nagyon is bőségesen szolgáltatta az anyagot. S látni lehetett, hogy a miniszterelnök az egész hosszú beszéd alatt le nem tette a plajbászt, hanem szakadatlan jegyzett. Sőt egyszer — az úgy az első órában lehetett, pedig majdnem három óráig is beszélt Komjáthy — a miniszterelnök át is szóltott hozzá:

— Kérem, ne méltóztassék hátra hajolni, mert akkor nem hallom a szavát!

Egy miniszterelnök, aki egyetlen szót sem akar elveszíteni a három óras támadó beszédből! Komjáthy alig hitt a füleinek. Azt képzelte, hogy Széll Kálmán talán már in flagranti akarja megcsipni valamelyik tulzott megjegyzését s azért szólott át. De Ugron Gábor megnyugtatta:

— Csak megkér, hogy neki beszélj! Hallani akarja a szavadat.

Komjáthy akkor udvariasan meghajolt és a miniszterelnök azontul jól hallhatta minden szavát. Pedig sok szó volt. Olyan sok, hogy egyfolytában még a Komjáthy fizikuma se bírta s miután vagy másfél órát elbeszélte, szünetet is kellett kérnie.

Akkor is Széll Kálmán intett a táborának:

— Meg kell adni a szünetet!

S udvarias figyelemben peregték le az órák, mialatt Komjáthy Béla a kvóta kapásán harmenkét esztendőnek egész politikai és gazdasági életéről szötte erős kritikáját. Mindenki figyelmesen hallgatta, legfigyelmesebben a miniszterelnök. És az üveg alatt már nyoma sem volt többé az izgalomnak, mely a vita első két napján a legrosszabbal fenyegetett.

Daniel Gábor az elnöki székben még a csengőt se rázhatta meg. Zaj se akart kerekedni. Csak amikor már lelkesedve gratuláltak Komjáthy Bélát: — riadt fel egy pillanatra az elnök.

Valaki felszólt a völgyből:

— Majd az interpelláció alatt!

Ugy hangzott, mintha a vihar bejelentése volna. S ahogy a kis Barta Ödön különböző mendemondákból összerótt egy parázs interpellációt az átutalási eljárás állítólagos elhalasztása dőlőgében, csakugyan az a látogat, hogy lesz vihar. Már tömören sorakoztak mögötte a fiatalok és röpködtek a szikrák, amiktől kigyulhat a parlamenti tető. De nem tartott sokáig. Mert Széll Kálmán miniszterelnök a legnagyobb határozottsággal rontotta le a szecessziós interpellációt és újból megragadta az alkalmat annak hangsúlyozására, hogy az átutalást vagy megcsinálja a viszonyosság alapján Ausztria, vagy meg-

követ el, pedig ő nagy imponzor volt, mesteri módon tudta zavarni az előadásokat.

Mikor a fizikai terembe felvitt Kutas tanár ur, még jobban bámultunk. Annyi csillogó szerző, gép volt ott, hogy szinte fejként is szédült a nézésbe. Kutas tanár ur elővette hol az egyiket, hol a másikat s mindenikkel mutatott valami különöset.

— No Molnár Jóska, ezt csinálnál meg, mondtuk. Molnár Jóska kapitulált s készségesen elismerte, hogy Kutas tanár ur még nála is nagyobb mester. Pedig ő is nagy mester volt. A híres zenélő sárkányok az ő kezéből kerültek ki. Most már tudom, hogy inkább huntságság volt benne nagy, mint mesterség, mert a zenélő sárkány igen egyszerű volt. Egy nagy papírsárkány s egy zacskóban hozzákötött macskából állott az egész szerkezete. Nagyszerűen zenélt felelőszel! De hát akkor bámultuk.

Ha már Molnár Jóska elismerte Kutas tanár urat, hogyne mi, kik mindnyájan semmi voltunk hozzá képest.

— Nem is hiszem, hogy nem a sáttánnal cimborál, vélekedett Gulyás Jani.

— Ezért nem jár kint, azért zárkózik mindig szobájába, mondta egy másik.

— Volt-e már valaki a lakásán? kiáltotta Ács Pista. Kérdezősködünk mindenfelé, Molnár Jóska még a nagy diákokat is megkérdezte, de bizony nem találtunk egyet sem, aki ott lett volna.

Ugyan mért zárkózik el? Mit tartogat ott? Mind olyan kérdések, melyekre felelni nem tudtunk.

Egy öreg asszony lakott vele, az édes anyja, tőle nem tudhattunk meg semmit.

— A menyasszonyát tartja ott elzárva, mondta Agócs Laci.

Ugy lesz az valóságos, hagyjuk rá, csak oztán más titok is ne legyen még ott.

Kutas tanár ur titkoszerű, rejtelmes ember-

esináljuk mi Ausztria ellenére is. Mert a magyar törvényben van erre az eshetőségre fegyver és azt a fegyvert meg is fogjuk ragadni, ha kell.

Ez az érlyes és határozott válasz elvette a vihar élet s a nap — az első komoly kvóta-nap — olyan komoly harmóniában végződhetett, ahogy indult...

*

A képviselőház ülése december 6-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Tóth János.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Plósz Sándor igazságügyi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter.

A Ház a mult ülés jegyzőkönyvét hitelesíti.

Az interpellációs-könyvben be van jegyezve báró Perényi Zsigmond interpellációja az Ugocea- és szomszédos megyéköt fenyegetöt inség tárgyában a miniszterelnök után a kormányhoz, és Baria Ödön interpellációja az átutalási eljárás tárgyában a miniszterelnökhöz és pénzügyminiszterhez.

Következik a napirend.

(A kvóta-tárgyalás.)

Gróf Zichy János első sorban arra a kérdésre vár választ a miniszterelnöktől: mi szükség volt arra, hogy a kvóta-bizottság az elvi alapot elhagyja s a rideg alkudozás terére lépjen. Erre felelnie kell Széll Kálmánnak, aki aláírta az elvi alapon nyugvó kvóta-bizottsági jelentést is, mint a bizottság elnöke és aláírta a jelen javaslatot is, mint a kormány elnöke. Az ő nézete szerint a kvóta-bizottság az elvi alapot azért hagyta el, mert politikai célszerűségből matematikai számítás tenni nem lehet. (Tetszés a baloldalon.) Azt mondják, hogy a kvótaemelés terhe meg fog térülni a kiegyezés egyéb előnyeiből. Elloгодja ezt az állítást. De hát a minket méltányosan megillető előnyök elég okot szolgáltatnak-e arra, hogy joggaljan terheket rójanak vállainkra. Tekintetbe kell venni továbbá azt is, hogy a forgasztási adók átutalásából reánk háruló előny egy ingadozó összeg, mely fogyhat és nőhet is a viszonyok szerint. A kvótateher azonban nem csökkenhet, mert a közös kiadások csak nőhetnek, amint valószínű is, hogy nőni fognak. (Tetszés a szélsőbalon.) Veszedelmes precedens az, amikor pusztán politikai opportunitásból súlyos terheket vállalunk. Nem egyből ez politikai megfontatlanságnál, amelyből sokan arra fognak következtetni, hogy a kormány és a tuloldal a nemzet jóhiszeműségével visszaél. Amikor a kormány azt mondja a nemzetnek, hogy ami egyik zsebébe befoly, azt a másikból ismét ki kell fizetnie, megingatja a hitet magában az alapsban, amelynek rendületlenül kellene állnia; megingatja a hitet a dualizmusban. A néppárt rendületlen híve a 67-es alapsban és ezen alkalommal is dokumentálni akarják azt, hogy a nemzet anyagi érdekei a 67-es alapon nem szenvedhetnek kárt és éppen ezért a kvóta-emelés javaslatát nem fogadják el. Hajlandók lettek volna a javaslatot általánosságban hozzájárulni, ha a kormány nem azonosította volna magát minden tekintetben a kvóta-bizottság javaslataival. Minthogy

nek tűnt fel előttünk, úgy állott a mi gyerekfantáziánkban.

— Akárhogy is, de bejutunk hozzá, mondta keményen Molnár Jóska.

Be, be, de hogy? Szinte belebetegedtünk már a kíváncsiságba.

Kerestünk egy alkalmat, egyszer aztán megjött. Kutas tanár ur kivezetett bennünket a mezőre estefelé, az égről magyarul azt valamit. Itt aztán, mivel az iskola komoly szeme nem nézett ránk, nem volt se pad, se katedra, sokkal szabadabban éreztük magunkat. Szabad volt ugrálni, beszélni is. Itt Kutas tanár urra is úgy néztünk, mint más közönséges emberre.

Sok mindent kérdeztünk tőle, szeretettel választott minden kérdésünkre.

Nini gondoltuk, hiszen lehet ezzel a Kutas tanár ural beszélni, nem haragszik. Molnár Jóskaiban olyan magasra hágot a bátorság, hogy nem félt olyant kérdezni, ami éppen a legkényesebb dolog volt.

— Igaz, mondta vakmerően, hogy tanár ur otthon elzárva tartja a menyasszonyát?

No, gondoltuk, most baj lesz. Molnár Jóskaát alighanem kicsapják, hogy mer ilyet kérdezni.

Kutas tanár ur egy ideig nézett, látszott rajta, hogy meglepte a kérdés. Azután szeliden így szólt Molnár Jóska-hoz fordulva:

— Kíváncsi vagy rá? Igaz, fiacskám.

Meglepődöttünk, szinte kövé meredten álltunk. Mégis okos gyerek az az Agócs Laci, hogy eltalálta.

— Gyertek el holnap délután valamennyien, folytatta Kutas tanár ur hozzánk fordulva, majd megmutatom.

Egész éjszaka nem tudtam aludni, no, most mindent megtudunk. Mégis csak Molnár Jóska az igazi mester, hogy kinyitotta a Kutas tanár ur szobáját. Agócséknál gyülekeztünk össze másnap, egy se hiánvzott közülünk. még Bohus Peti

azonban a kormány teljes azonosságban van a kvótá-bizottság megállapodásaival s így nincs remény arra, hogy a javaslatban foglalt arányszámot csekélyekkel helyettesíti, a javaslathoz még általánosságban sem járulnak hozzá. (Tejtszés a baloldalon.)

Komjáthy Béla: Hiába tagadja a miniszterelnök, ennek az országnak már nincs alkotmánya. Egyesek akaratafól függ minden. Ennek igazolására felhozza, hogy Magyarország egy országos pártja, míg valami a nemzet érdekeit érintő dolog van a programjában, kormányképes nem lehet. (Ugy van! a szélsőbalon.) Sajnos, hogy az adott szóhoz való ragaszkodás, a politikai erkölcs Magyarországon az érvényesülés akadályai. Ha valaki majd e kor történelmét írja meg, fele, hogy nem tisztelettel, hanem megvetéssel gondol e korszakra. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Ha visszatekintünk a történelemben, alig volt oly kedvező perc, mint a mai, Magyarország teljes önállóságának kivívására. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ausztria és a dinasztia mindig csak arra törekedett, hogy Magyarországot függésben tartásák. Ezért alkoták meg 67-ben a kiegyezést. A függetlenségi párt akkor is ellene volt a kiegyezésnek. Ma már hiába vádolják a függetlenségi pártot, hogy csak frázisokon nyargal, az idő nekünk adott igazat. A közügyű költségek arányának megállapításánál azt kell tekintetbe venni, hogy mit ér az egyes államoknak a közösség. Mit ér nekünk és mit ér Ausztriának a közösség? Ausztria polgárait mindig dédelgették az állam s mi fizetjük meg az árát annak, hogy Ausztria még össze nem omlott. (Az egész 67-iki koncepciót át kell dolgozni. Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mindegyű állam oly mértékben járuljon a közös költségekhez, mint a mily haszna van belőle. Nem az egyik államot kell istápolni a másikkal szemben.

1867-ben magunkra vállaltuk Ausztriának egy csomó adósságát, melyet azóta mindig törlesztettünk. Ha ezt a függő államadósságot vesszük kamatos kamataival, hát ugy Magyarország a mai napig körülbelül 2 milliárd forintot fordíthatott volna saját maga fejlesztésére. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ott van a fogyasztási adórendszer közossége, mely szintén rop-pant kárral és hátránnyal volt ránk; ott van az ipar elnyomása Ausztria kedvéért: ezek mind Magyarország anyagi kárára vannak. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A külügyi szerződésnek kötésénél is mindig Magyarország húzta a révidebbet. Kérni, vajjon lehetséges-e, hogy oly külföldi szerződést kössenek, mely egyformán szolgálja ugy Magyarország, mint Ausztria érdekeit? Soha ily rendszer mellett! (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ott van a közös vámt rifa. Ezt sem változtatták meg soha Magyarország előnyére akkor, ha Ausztria kárára volt. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Történelmi adatokkal mutatja ki, hogy 1848-tól 1867-ig az osztrákok mindig Magyarország iparának elnyomására törekedtek. Csak 1851-ben adott ki például a helytartótanács oly rendeletét, mely az iparüzés folytatását megengedte. Számos oly adat van, melyek mind igazolják Ausztria elnyomási rendszerét. De nemcsak ipari, hanem pénzügyi tekintetben is elnyomásunkra törekedtek az osztrákok. Tehát Ausztria a kiegyezés előtt közvetlenül ugy iparváltalati, mint pénzügyi tekintetben markában tartott bennünket s így rövid idő alatt hitelünk minden forrását elzarta volna. Ily körülmények között volt kénytelen Magyarország e kiegyezést megkötni. Oly terheket voltunk kénytelenek elvállalni, hogy Magyarország 1868-ban kénytelen volt összes bevételeinek 48 százalékát közügyű költségekre fordítani.

is elbicegett, pedig nagyon panaszkodott, hogy fáj a lába.

— Ugyan minő lesz? szép-e? — találgattuk.
— Azt mondom én, hogy nagyon csunya.
— mondta Keresztesi Pali, mert ha szép volna, feleségül venné és nem tartaná bezárva.

Ebbe aztán belenyugodtunk.
— De ugyan mit látnak meg, ugyan mit? Remegve esőngöttünk a bezárt kapun.

— No most, no most, sutogtuk, hogy a Kutas tanár ur szobája ajtajához értünk. Molnár Jóska kopogtatott. Izgatottan voltunk mindnyájan.
Kutas tanár ur szeliden, mosolyogva fogadott, ott ült a nagy széles íróasztalánál. Tele volt a szobája könyvekkel, az íróasztala is csak ugy görnyedt.

— Itt vagytok, mondta, no mindjárt megmutatom a menyasszonyom, fiam, jöjjetek közelebb.

Valamennyien oda álltunk az íróasztala köré. Akkor Kutas tanár ur elövelt egy igen vastag könyvet.

— Lásdátok, ez az én menyasszonyom, mutatta, ez, a tudomány, ennek fogadtam örök hűségét, igyekeztek ti is ilyen menyasszonyra szert tenni, mert ezt senki el nem veheti tőletek; ez mindig a tiétek marad, mert a tudomány örök.

Ereziem a hangján, hogy reszket a megindulástól s ugy lattam, mintha könny szökött volna a szemébe.

Mikor kijöttünk, láttam a Molnár Jóska arcán, hogy elégedetlen.

— Te Jóska, mondtam neki, hiszed te, amit Kutas tanár ur mondott?

— Nem én, telette Molnár Jóska.
— En se hiszem, sugtam, hisz ez reitenetes volna.

... Most jut eszembe, hogy én akkor a Kutas tanár ur íróasztalán egy megfakult, fekete keretes halvány női arc képet is láttam ...

Hentaller Lajos: Valóságos rablás! Zsarolás! (Ugy van! Helyeslés a szélsőbalon.)

Komjáthy Béla: ... Egyetlenegy intézkedés sem történt 1867-ben, mely Magyarország fejlődésére, gyarapodására vonatkozott volna. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Ma már ósdi embernek tartják az olyan embert, aki olyan álláspontot foglal el, mint szótól. Pedig ha a szótól által elmondottakat figyelembe vesszük, Magyarországnak kvótáját nem fel-emelni, hanem leszállítani kellett volna. (Ugy van! a szélsőbalon.)

A függetlenségi-párt sohasem szavazza meg és nem szavazta meg a kvótát, s kimondja azt a meggyőződés is, hogy még a 67-es alapon állóknak sincs joguk megszavazni a kvótát. Miért? Mert a paritás nincs meg. Meri-e valaki azt állítani, hogy Magyarország államisága, önállósága ugy kidom-borodik a külföldön, mint Ausztriáé? Vajjon van-e magyar udvartartás? De nézzük a hadsereget. Meri-e valaki azt állítani, hogy a közös hadseregnél a magyar nyelvet ugy védelmezik, ugy szeretik-e, mint az osztrákot? Meri-e azt valaki becsületére mon-dani? Hát önérettel, becsülettel meri valaki azt állítani, hogy a paritás megvan? Még pedig a teljes paritás nincs addig felfogása szerint, míg a 67-es alapon álló pártoknak nincs joguk megszavazni a kvótát. (Ugy van! Helyeslés a szélsőbalon: Felkiáltások a szélsőbalon: Kérünk öt percet.)

Madarász József: Kérünk öt percet, hisz kifáradt.

Komjáthy Béla: Nem! (Felkiáltások a szélsőbalon: Kérünk öt percet.)

Szél Kálmán miniszterelnök az elsőkhöz: Tes-sék öt perc szünetet adni!

Komjáthy Béla: Hát ha ugy méltóztatik, kérek öt perc szünetet.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

(A szünet után.)

Komjáthy Béla: Beszédének eddigi részében inkább a multat akarta feltárni. Mi mindig az ország önállóságáért harcoltunk, 32 év óta figyelemzetjük a nemzetet, hogy szabítsa szét végre az áldatlan köte-leket, függetlenítse magát Ausztriától. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Három és fél év előtt kiadták Ausztriában a jelszót, hogy Magyarország kvótáját föl kell emelni. Nézzük meg, milyen feyverekkel harcoltunk Ausztriával szemben. Ausztriában minden tényező, a hírlapok, a társadalom izeztak Magyarország ellen. Mindenféle feyverrel küzdöttek ellenünk odaát, még helytartósági rendeletek is ez betiltották, hogy a takarékpénztárakba nem lehet magyar értékeket helyezni. Az ischli klauzulát máig nyitva tartottak, hogy ezzel is hassanak Magyarországra. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A kormányknak tudnia kellene, hogy milyen feyverrel harcolnak ellenségeink s ezért utját kellett volna állania az osztrákok túlságos követelésé-nek. Ugy látszik, gyarmat leszünk Ausztriával szemben mindig. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Mindig tagadta a kormány a juktumot. A kivetett adók terén eddig követelt rendszer 1867. óta nyilvános rablás volt. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Busan megkaptak ök e téren addig a kvótamevelést. Most meg nagyon jól hírlik, hogy nem egy öm-érezetes Magyarországgal fognak szembeállni. Nem hiába küzdöttek odaát 3 éven át. Ausztriában be-szélnek szenvedésekről, pedig csak mi beszelhe-tünk igazan szenvedésekről. Bennünket a külföld sem tekint ugy, mint Ausztriát, egyszerűen gyarmatnak tekint bennünket. (Ugy van! a szélső bal-oldalon.) Ha Magyarország továbbra is oly uton halad, mint eddig, a tőkegyűjtés lehetetlen, mindig jobban fogunk súlyedni.

Endrey Gyula: Kolonias é! a!

Komjáthy Béla: Nincsen a világon helytele-nebb, igazságtalanabb alap, mint az adózási alap, ha az erőviszonyokra akarunk ebből következtetni. (Ugy van! a szélső baloldalon.) A pénzügyi biz tságban bizonyos adatokat kértünk a kormánytól, hogy mi is, a nemzet is tisztan lásson a kvótakerdesben. Ezeket az adatokat megtagadták azzal, hogy ezeket lehetetlen összehasonlítani. A kvótaszámításnál azt kellett volna alapul venni, hogy Ausztria egy földmívelő állam kifejezett iparral és tőkevel, míg Magyarország egy földmívelő állam ipar és tőke nélkül. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Részletes adatokat nem akar felsorolni a kvótamevelés jogtalanságára vonatkozólag, hisz megtették ezt már mások s megtette ezt már Kossuth Ferenc is itt a Hazban tegnapelőtt. Aztól az országos statisztikai évkönyvet s összehasonlításokat tett. Ezekből kiünk, hogy Ausztria, a buzát és kukoricát kivéve, mezőgazdasági téren minden termelési agból többet termel, mint Magyarország. Álatenyisztesün-ket, mely nemzetgazdasági szempontból szinten rop-pant fontos, össze sem lehet hasonlítani Ausztriával. Az ipar terén meg összehasonlított sem érdemes tenni. Hisz na csak a sörgyarakat nézzük. Ausztriában egy évben több sörgyart keleztek, mint nálunk összesen van. Mi célja volt fölszólalásnak? Bizonyára nem az, hogy a törvényjavaslatot megbuk-tassa, mert annak sorsa maga van köve, ha nem az, hogy a magyar nép lássa, mennyire vi-selnek a magyar államterfiak szívükön Magyar-or-szag érdeket. (Helyeslés a szélsőbalon.) Gondolja meg végre a magyar nemzet, hogy Magyar-or-szágnak nemcsak a külföldön vannak ellen-segei, hanem Magyarország is, akik magyar földön születtek, magyar földön nevedtek és nem viselik szívükön a magyar nemzet érdekeit. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) A törvényjavaslatot nem fogadják el, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A javaslat tárgyalásának felfüggesztése mel-lelt utasítja a Ház a kormányt, hogy a pénzügyi bizottságban Kossuth, Komjáthy és Barta Ödön

Által kért azon adatokat, melyek a két állam erő-mérésénél nem mellőzhetőek, terjeszse a Ház elé, hogy a Ház a maga határozatát megnyugtató számitási alapon hozhassa meg. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Justh Gyula kéri, hogy beszédét holnap mond-hassa el.

A Ház ezt megengedi.
Következnek az interpellációk.

(A felvidéki inség.)

Báró Perényi Zsigmond a miniszterelnök utján a kormányhoz az Ugocsa és szomszéd megyéket fe-nyegelő éhínség tárgyában a következő interpellációt intézi:

1. Van-e tudomása a t. kormánynak, hogy az ez évi rendkívül silány tengeri-termés követ-keztében Ugocsmegye és a szomszéd Bereg és Máramarosmegyék inség előtt állnak?
 2. Szándékozik-e a kormány ezen inség meg-előzésére, illetve megszüntetésére sürgős és hat-hatós intézkedéseket tenni?
 3. Szándékozik-e a kormány jövőben ezen megyék nyomoruságos gazdasági és kulturális állapotain segíteni és a Bereg megyében meg-kezdett akciót a többi vidékekre is kiterjeszteni?
- Elnök:** Az interpelláció kiadatik a kormánynak.

(Az átutalás.)

Barta Ödön azon kezdi, hogy addig, míg ki-elégítő választ nem fog kapni, mindig élni fog inter-pelláció jogával. Fölmerült egy hír ...

Polányi Géza: Vigyázz, beosznak.

Barta Ödön: Nem jelen, hanem hír. A hír arról szól, hogy a miniszterelnök az osztrák minisz-terelnök kérelmének, hogy adjon halasztást az át-utalási törvény életbeléptetéséhez, nehézségeket nem támaszt. Szólt utal a miniszterelnök urnak néhány nap előtt elmondott beszédére, melyben a miniszter-elnök kijelentette, ha az átutalás december 31-én nem lesz életbeléptetve, a viszonsosság megsértését látja majd deklarálva. Szólok kérdi, van-e causalis nexus a viszonsosság megsértési esetei között. A kö-vetkező interpellációt terjeszti elő:

Tudvalevőleg sajnos tapasztalás igazolja, hogy valahányszor kormányunknak az osztrákok iránti engedékenységeről kaptunk hírt, még a legképtelenebbek látszó hír is valónak bi-zonyult;

tudjuk, hogy mindennek van határa e vilá-gon, csak az osztrák kapzsiság és kormányaink-nak az osztrákok iránti engedékenysége nem ismer határt;

tekintettel a legutóbbi napokban elterjedt és hiteles alakban eddig meg nem cáfolt hírekre, kérdem a t. miniszterelnök urtól, valamint a t. pénzügyminiszter urtól:

1. Igaz-e, hogy az átutalási eljárás tárgyá-ban alkotott 1899. évi XVII. törvényekünknek megfelelő törvénynek Ausztriában történető megalkotása előtt a helynyosult akadályokat el-háritani nem sikerülvén, a magyar kormány a legutóbbi napokban tárgyalásokat folytatott arra nézve, hogy Ausztriának a viszonsosághól folyó köteleztsége teljesítésére újabb halasztást en-gedjen, vagy pláne a kért halasztást már meg is adta?

2. Meg vannak-e téve az összes szükséges előkészületek, hogy az esetre, ha a viszonsosság a kiegyezés ezen reánk nézve leváltásából pont-jában 1900. január elsején Ausztria részéről al-kotmányos uton keletkezett törvényvel bizto-sítva nem leend, a gazdasági oktrojált közösség az egész vonalon azonnal és igy még január 1-én megszüntessék.

Szél Kálmán miniszterelnök rögtön felel az interpellációra. Barta körülbelül ugyanazokat kérdi, mit néhány héttel ezelőtt már Rakovszky kérdezett és melyekre ő már akkor is felelt. Egy ilyen kérdésben, mely az ország kérdése és nem képezi egyes képviselek kérdését, kötelessége neki felelni és meg is felel ennek a kötelességnek, de Barta mégis csak sütéten festette ennek a kérdésnek a háterét. Barta kijelen-tésében szubjektívizmus van, mikor azt mondja, hogy minden hírek, mely a magyar kormány meghá-táralásáról szól az osztrák kormányval szemben, van némi alapja. Szólok április óta nagy gyűteményét tudná felmutatni azon hírekből, melyek a kormány meghátrálásáról, sbb-ről szóltak és még sem váltak be.
Endrey Gyula: Hogyne! A kvótát fölemelték.

Szél Kálmán: Erről is azt írták, hogy a kormánynak mer a kvótakerdesben állást foglalni, pedig mégis állást foglalt. Az átutalást illetőleg ő már kijelentette, hogy az a kiegyezés integráns része és ha az január 1-ig életbe nem lesz lépve, azt a viszonsosság megsértésének fogja tekinteni. Ezt a törvényt végre fogjuk hatítani, akár elfogadják Ausztriában, akár nem. Ebben van a feyver. Azért nem kell az önálló vamterületet életbe léptetni.
Barta Ödön: Azt kellene tenni.

Szél Kálmán miniszterelnök: Lehet, hogy a képviselő ur véleménye szerint, de én a törvényt fogom végrehajtani. A törvény pedig azt mondja, ha a viszonsosság megsértésének, akkor a törvényhozás gondoskodni fog arról, hogy az ország gazdasági és pénzügyi viszonyai biztosíttassanak. Lehet ezt önálló vamterülettel, lehet a nélkül is biztosítani. A retorziót ugy értelmezi, hogy minden kiló enkrót, minden csop

sört, mely Ausztriából bejön, meg fogunk adózni, vagy nem ereszjük be. Így fogjuk a törvényt végrehajtani. Az átutalás elhalasztása iránt az osztrák kormánytól nem folytatott semmiféle tárgyalást. Ő nem mondotta soha különben, hogy a törvényt Ausztriában alkotmányosan életbeléptessék. Ő is jobban szeretné, ha így menne keresztül, de ha a 14. § alapján léptetik életbe, ez ellen semmi kifogást emelni nem lehet, mert az is megfelel az osztrák alkotmányosságnak. Abban nem volna a viszonyosság megsértése, ha csak a 14. § alapján jönne létre odaát ez a törvény. Eddig nem forgott fenn semmiféle viszonyosság megsértési eset. Az aranyárlat dolgában az osztrák kormány megfélemlt velünk szemben elvállalt kötelezettségének. Kéri a válasz tudomásul vételét. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Barta Ödön: Tudomásul veszi azt, hogy a miniszterelnök nem adót az osztrák kormánynak halasztást az átutalás dolgában. Szólok konstatálja egyébként, hogy a miniszterelnök a tulajdonképpeni kérdésre, a retorziót illetően, nem felel kellőképpen. A miniszterelnök válasza nem megnyugtató és ezért a válasz többi részét nem veszi tudomásul.

Szell Kálmán miniszterelnök: A mostaninál kiterjedtebb választ nem adhatott senki. Kijelentette, hogy a törvényt végre lesz hajtva és ha Ausztriában nem lesz végrehajtva, retorzióval fogunk élni. Kijelentette azt is, hogy a szakítás terére lépni nem fogunk, az ország gazdasága érdekében.

Polczner Jenő: Szép ígéret!
Szell Kálmán: Polczner képviselő ural szemben be tudom bizonyítani, hogy mi az ország érdekeit komolyan biztosítjuk. Sajnálja, hogy a retorziót illetően véleménykülönbségek vannak közöttünk, de ennek dacára ő világosan kijelentette, hogy a retorzióval fogunk élni, ha Ausztria megsértené a viszonyosságot.

Elnök felteszi a kérdést.
A többség a választ tudomásul veszi, mire az elnök az ülést 2 órákor berekeszti.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja részt vett.

Megint az átutalás. A miniszterelnök ma Barta Ödön interpellációja ötleteiből nagyszabású kijelentést tett az átutalási eljárásról. Az osztrák kormány tudvalegőleg a Reichsrath elé terjesztette az erre vonatkozó javaslatot, de tekintettel az osztrák parlamenti viszonyokra, alig remélhető, hogy a rendes legiszláció útján kellő időben törvény lesz belőle. Erre az eshetőségre vonatkozott Szell Kálmánnak mai nyilatkozata, amely teljesen megnyugtató minden irányban. A miniszterelnök határozottan megadta az átutalás életbelépésének elhalasztásáról szóló híreszteléseket s kijelentette, hogy bármi történjék Ausztriában, mi a magunk törvényének erejével új napján feltétlenül életbe léptetjük az átutalást. Nincs okunk azzal törődni, hogy mi történik Ausztriában. Ha megszavazza odaát a parlament a javaslatot, akkor úgy is rendben van minden. Ha nem szavazza meg addig, életbe lépteti a kormány a 14-ik szakasz igénybevételével. Ha ezt sem tenné az osztrák kormány, akkor sincsen semmi baj, mert ebben az esetben is teljes foganatot szerezhetünk a magyar törvénynek: ugyanis nem bocsájunk át a magyar határon olyan küldeményeket, amelyek után a fogyasztási adó akár átutalási jegyzék alakjában, akár készpénzben le nem fizettetik. A miniszterelnök e határozott kijelentése — reméljük — meg fogja nyugtatni a közvéleményt. De érteni fognak belőle Ausztriában is. Az osztrák zürzavar nem teheti kérdésessé az átutalási eljárás sorsát. Törvényünk feltétlenül végre fog hajtani. Sem haladéka, sem kiméltre Ausztria nem számíthat. S most, ha úgy tetszik, folytathatják Bécsben a veszekedést.

Híresztelés Apponyiról. Gróf Apponyi Albertről ma egy újság azt híresztelte, hogy a kvóta miatt lemond mandátumáról. Illetékes helyről most ezt a hírt a leghatározottabban megcáfolják.

A nagyvázsnyol kerületből. A veszpréme gyei nagyvázsnyol kerület választópolgársága, *Paragh* Lajos alkjai ev. ref. lelkészszel az élén levelet

irt *Óváry* Ferencnek, a kerület országgyűlési képviselőének, hogy miután programbeszédében mindennél ünnepélyesebben megígérte, hogy a kvóta felemelésébe soha, de soha, semmi körülmények között nem egyezik bele és szavazatát kvótaemelésre nem adja, most tehát válsba be ígértét.

Jeszzenszky áthelyezése. *Jeszzenszky* Sándor miniszteri tanácsost, aki eddig a miniszterelnökséghez volt beosztva, *Szell* Kálmán miniszterelnök áthelyezte a belügyminisztériumba, a melynek kérése volt eredetileg is kinevezve. *Jeszzenszky* Sándor *Sélly* Sándor miniszteri tanácsos osztályában fog működni.

KÜLFÖLD.

Mao Kinley üzenete. Mao Kinley üzenetének legfontosabb passzusa Németországra és Angliára vonatkozik. Az üzenet rendkívül melegséggel foglalkozik a német birodalommal. Az elnök elismeri, hogy Németország és az Egyesült-Államok bizonyos tekintetbe vetélytársak, de mind a mellett igen szívélyesen tartja egymáshoz való viszonyukat és hangsúlyozza, hogy mind a kettőnek vannak közös érdekeik. Angliával szemben már tartózkodóbb az elnök nézete. Rámutat ugyan az Egyesült-Államok jóakaró semlegességére a délafrikai háborúval szemben, de udvariansan visszautasítja Chamberlain szövetségi ajánlatait azzal a kijelentéssel, hogy az amerikaiak nem mennek bele oly szövetségekbe, amelyek az országot közvetlenül nem érintő kérdéseket illetnek. Ez eléggé világos beszéd és hivatalos megerősítés annak a kedvezőtlen fogadásnak, amelyre Chamberlain beszéde az amerikai sajtóban talált. *Kubára* vonatkozólag kijelenti az elnök, hogy Amerika visszaadja majd a kormányzást és uralmat a sziget népének, melyet teljesen helyreáll ott a nyugalom. Ez ügyben már lényeges haladás történt s nem fognak kimélni semmi fáradságot, hogy viszonyozzák Spanyolország kedvező magatartását, és ápolják a bönösöket a két nemzet közt, amelyeknek korábbi történetét őszinte barátság és az érdekek közössége jellemzi. A filippinok már kevesebb biztatást találnak az elnök izentében, mert ez izenet szerint Amerika nem mondhat le a Fülöp-szigetekről és még amerikai védnökség mellett sem adhatja meg nekik függetlenségüket. Egyelőre persze még korai erről beszélni, mert a Fülöp-szigeteket előbb meg kell hódítani.

Az izenet többi része már inkább illik az amerikaiaknak: kereskedelemről és üzleti forgalomról beszél.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, december 6.

A képviselőház napirendjén ma a költségvetési provizórium és az 1900-iki költségvetés első olvasása, továbbá az átutalási törvény, a kvóta-törvény és az unjon törvény első olvasása van. *Pietak* alelnök bejelenti, hogy a képviselőház elnöksége részvétváratot intézett *Smolka* családjához s hogy az elhunyt fia táviratilag megköszönte a képviselőház részvétét.

Horica és társai sürgős indítványt nyújtanak be, amelyben az *italmérésnek* képesítéshez költészt kívánják. Az alelnök kijelenti, hogy ezt az indítványt az ülés második felében fogja tárgyalni.

Türk (Schönerer-párti) indítványt nyújt be az ellen, hogy Sziléziában tiszta német nyelvterületeken cseh-német nyomtatványokat használnak a hatóságok. Az indítványt kellően támogatják.

A Ház azután áttér a napirendre: a költségvetési provizórium első olvasására.

Ffiegler az ausztriai folyók szabályozását ajánlja, majd az utasterék és folyamfelügyelők helyzetéről beszél, mire *Henzel* indítványára berekesztik a vitát.

Gross ezt indítványozza, utasítsák a költségvetési bizottságot, hogy a költségvetési provizóriumról öt nap alatt tegyen jelentést. Az indítványt kellően támogatják és tárgyalás alá veszik.

A *vezérőnök*nek megválasztott *Schwarz* (kontra) és *Gross* (pro) beszédei után a költségvetési provizóriumot és az 1900-iki költségvetést a költségvetési bizottsághoz utasították.

A Ház azután áttér a konvertálásokról való illetékfizetés megkönnyítéséről szóló indítványokra és mind a három olvasásban változatlanul elfogadja a törvényjavaslatot.

A tanácskozást azután félbeszakítják és tárgyalás alá veszik *Horica* sürgős indítványát.

Többen szólaltak föl az indítvány elfogadása mellett és ellene, mire az indítvány sürgősségét kétharmad többség hiján elvetették.

A Ház azután áttér a napirend harmadik pontjára, az *átutalási törvény első olvasására*.

Hanich (socialista) a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményeiről beszél és főleg a kvótát kritizálja. Az átutalási eljárásról szólva, kijelenti, hogy pártja határozott ellensége a közvetett adóknak, mert azok éppen a legszegényebb néposztályt sújtják, amihez járul még a vámkor általi egyenlőtlen megterhelés. Ezután a közös vámkörrel foglalkozik és különösen a kávé, petroleum és gabona vámjára utal, mely utóbbi 1 forint 80 krajcárról 4 forint 60 krajcárra emelkedett. Az új kiegyezés a legalsóbb néprétegek rendkívüli megterhelését jelenti. A kvóta megbeszélésénél hangsúlyozza, hogy a közös kiadások emelkedése nem tart lépést a kvóta emelkedésével. Már az első kiegyezésnél nagyon is kedvezőtlen volt rák néve a kvótaarány. A kvóta felosztása határozottan összefüggésben van a militarizmussal. Ha a magyarok a lakosság lélekszámának kulcsa szerint járulnának a kvótához, akkor nem lehetne őket oly könnyen megnyerni a hadügyi költségvetés minden többkiveteléséhez. A szónok a hadügyi költségvetés állandó emelkedéséről foglalkozik, melyet a tisztifélszék fölemelése hoz magával, míg a tanítók évek óta hiába kériki fizetésük fölemelését. *Goluchowski* a kereskedelem pangásáról beszélt és a hadihajók biányát panaszolta fel, de a rossz kereskedelmi és ipari viszonyok valódi oka az ország belsejében keresendő. Felhozza a Duna hiányos kihasználását és azt mondja, hogy egy állam, mely erre sem képes, nem gondolhat kolonialis vállalkozásokra. A nemzetiségi haró, a nemzeti kérdés megoldása, melyhez soha sem jutunk közelebb, felszívja az összes erőket. A szónok végül kijelenti, hogy a szociáldemokraták soha sem fogják az állítólagos állami szükségletekre való tekintettel jóváhagyni azt, amit mások vétekkel, akik tehetetlenségéből, ostobaságából vagy gonoszságából megköszönték ezt a kiegyezést. A szociáldemokraták nem fogják elfogadni ezt a kiegyezést, hanem a lakosság érdekében, melyet képviselnek, határozott ellenzéki akciót fognak kifejteni minden kiegyezés ellen. (Tetszés és szocialisták padjain.)

A tárgyalást ezután félbeszakították és az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Bécs, december 6.

A képviselőház ma a békéltető konferencia tegnapi eredménytelen zárülésének hatása alatt állott. A képviselők mindenféle kombinációt terjesztenek, de eddig csak az az egy dolog látszik bizonyosnak, hogy a *csehek folytatják az obstrukciót*. Igaz ugyan, hogy a lengyelek indítványára ma berekesztették a költségvetési provizórium első olvasását, de a csehek kijelentették, hogy holnap folytatják az obstrukciót.

Bécs, december 6.

Dacára annak, hogy a békéltető konferencia tegnapi eredménytelenül oszlott szét, ma mégis kijelentik, hogy a parlament válság elvesztette akut jellegét és azt hiszik, hogy sikerülni fog a budgetprovizóriumot keresztülvinni. A csehek, ugylátszik, új taktikát követnek. Ma látszólag feladták az obstrukciót és nem akadályozták meg az átutalási vita megkezdését. Ugy látszik, hogy az átutalási és a kvótatörvény tárgyalása ellen nem fognak akadályokat gördíteni. Titokban nyilván arra számítanak, hogy a baloldali pártok e tárgyek megzavazása tekintetében nem fognak egymással megegyezni, mely esetben a kormány kisebbségbe jutna és kénytelen volna lemondani. A csehek csak a budget-provizórium második olvasásánál szándékoznak az obstrukciót folytatni.

Ma híre járt, hogy újév után ismét megindul a békéltetési akció a csehek és a németek közt.

Bécs, december 6.

A sajtóügyi bizottság mai ülésén a hirlapírúsitási tilalom megszüntetésével és a *sajtótörvény* reformjára vonatkozó indítványokkal foglalkozott. *Schwarzenau* miniszteri tanácsos kijelenti, hogy a kormány éppen most foglalkozik a hirlapírúsitás kérdésének törvényes rendezésével és hogy az erre vonatkozó tanácskozások az érdekelt minisztériumokban folyamatban vannak. A bizottság azután kilenc szavazattal nyolc ellenében elfogadta azt az indítványt, hogy a tárgyalást halasztsák el mindaddig, míg az urak háza el nem fogadja az újságibélyeg eltörléséről szóló törvényt.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Andrényi bor-pincéjében

Budapest, Váci-körút 46. sz. alatt
Kitűnő borok kaphatók: palackokban, utóán át és poharaként kimérve. Megrendelések házhoz szállítanak.
ARJEGYZEK kívánatra küldetnek.

HIREK.

Alkohol.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjában azt olvasom, hogy a *Kék Kereszt* Budapesten is megnyitja kis kávéházát, amelyben mindent lehet majd kánni, csak alkoholt nem. Ellenben a többi italok oly olcsók lesznek, hogy az már egyszerűen csodálatos. Sokat jártam külföldön és ismerem ezeket a kávéházakat. Ezek ugyanis a *Croix Bleu* legszüretlenebb alkotásai. Ezek azok, amelyekben öt krajcárért kapni egy csésze csokoládét (vizzel, nem tejjel készítve), teát (tea nélkül), kávét (képzelteti, milyet), s hét krajcárért limonádét. Ez elég súlyos. De nálunk — olvasom — mindehhez még répszerű felolvasásokat is tartanak a kis mértékletességi kocsmákban. Szóval teljesen bizonyossá teszik, hogy az ördög se fogja látogatni.

Nem akarok tanácsokat osztogatni, csak elmondok egyet-mást az alkoholizmus ellen viselt nagy háborúról, amely nyaraton nagy kérdés, miatt nálunk senki se törődik vele. A múlt hónapban a francia kereskedelmi miniszter, a szocialista *Millerand* kifüggesztette Páris összes postahivatalaiban az ugynevezett alkohol-táblákat. Egy-egy ilyen alkohol-táblán pompás színes kivitelen két — *gyomrot* látni. Az egyik alá az van írva, hogy „ilyen annak az embernek a gyomra, aki sohse iszik pálinkát” — a másik alá pedig az, hogy „a pálinkaivó gyomra.” Az első gyomor szép, rózsaszínű, formás, a másik pedig sebekkel borított, duzzadt, formájából kivetkőzött, borzasztó látvány. Nagyobb vidéki gyártelepeken, ahol szépen lehet ellenőrizni az ellenszerek hatását, mutatkozott is ezeknek, s az ehhez hasonló tábláknak hatása. — Menjünk tovább. A párisi kerületi előjáróságok disztermeiben minden héten felolvasásokat tartanak egyetemi tanárok és egyéb tudósok. Működik ott a *laterna magica*, a kinematográf, csupa csábító eszköz, hogy a hallgatóság bevegye a keserű — legjobb esetben is száraz tanulságot. Ott hallgattam végig *Alglave* tanárnak egy anti-alkoholiztikus felolvasását. A terem tele volt munkásokkal. A felolvasás elmés, szinte tréfás, helyenként a rémületes borzasztó, de mindvégig érdekes volt. Alglave körülbelül száz ilyen felolvasást tartott akkor Páris különböző helyein — sohasem kávéházban — és ha csak mindenütt egy alkoholiztát térített is meg, hány generációt mentett meg az emberiség számára!

Ezek csak a legfeltűnőbb példák. Valósággal újságírói találékonyságot fejtettek ki külföldön a *Kék Kereszt* emberei az alkoholizmus ellen való küzdelemben.

És nálunk azzal kezdik, ami külföldön a legkevésbé sikerült. Mindezek mellett még hozzá amatőrségből csinálják az egészséget. Nincsen segítségükre senki. A józsefvárosi előjáróság új palotájában mily szívesen adná oda disztermét egy-egy ilyen felolvasásra! De ki hallott ilyet: kávéházban felolvasni?.. Ez téves irányban való elindulás. Ha a budapesti *Kék Kereszt* ügyesebben kezdené, nem élceket aratna — mint legutóbbi eszméjével, hanem rokonszenvet és támogatást.

Ezeket óhajtottam elmondani — ha Szerkesztő ur is úgy akarja: a publikumnak is egy hü olvasója.

Budapest, december 6.

— **A szerb királyról.** *Sándor* szerb királyról egy német lap azt a hírt közölte, hogy nagymérvű tudósjában szenved. A belgrádi illetékes körök most nagy felháborodással utasítják vissza ezt a rosszakaratu kóhalmányt s egyúttal azt is hírül adják, hogy a szerb király a már előre megállapított időben meg fogja királyunkat látogatni.

— **Császa érsek szünetnapja.** *Császa* György kalocsai érsek tegnap ünnepelte 73-ik születésnapját. Az érseket ebből az alkalomból sokan üdvözölték, köztük dr. *Kohl* Medárd, *Vasary* hercegprímás nevében a miniszterek, képviselők és közéletünk sok faktora személyesen vagy írásban juttatta el szerencsekívánatait az agy főpásztorhoz.

— **A trénerök és ezrede.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg a jelenleg Győrött állomásozó gyalogezredét művészi kiviteli arcképével ajándékozta meg, mely ezredesi egyenruhában tünteti fel. Mint bécsi tudósítónk telefonon jelenti, ma érkezett a császárvárosba az ezred tiszti küldöttsége, hogy az ajándékot megköszönje. A főherceg a Belvederben levő lakásán megvendégelte a küldöttséget és velük együtt másik két ezrednek tisztjeit is.

— **A pápa beteősége.** Rómából táviratozzák, hogy a pápának tegnap óta rheumatisus láza van. Lapponi azt hiszi, hogy ő szentségének baja csak muló jellegű. Nem is remélt neki orvoságot, de azonban kell maradnia, mert igen gyenge. Az orvos reméli, hogy holnapután a pápa megingatja fejkéjét.

— **Az orléans hercegi pár tengeri útja.** Londonból táviratozzák nekünk, hogy az orléans herceg egy yachtot bérelt, melven feleségével hosszabb tengeri útra indul. Mindenekelőtt Irídsba mennek, ahol hosszabb ideig maradnak. A hercegi pár ez útját politikai tekintetben is élénken kommentálják.

— **Napkeleti mese.** A holttenger nem teljesítette a kötelességét. A füveknek, fákknak és virágoknak nem adott erőt, a talajba nem adott életet, hajtót nem vett a hátára, gépet nem mozgaltott. Evszázadokon át egyebet sem tett, mint megölte az életet, a felette elrepülő madarat s a régi emberek könnyéből kiolvadt sót kristálytá tömörítette. A nagy sziklák, melyek körülötte álltak, haragosan néztek rá s a mellékvizek, melyek serényen hordták bele vizüket, csendesen ömlöttek belé. Talán félték tőle, mint a lomha, télen életű nagy uraktól félnek a kesi szolgák. A kis szőlők századokon keresztül túrték ezt az áldatlan állapotot, míg nem egyszer fellázdadtak s más ur szolgálatába álltak, megöntöztek az emberek földjét, életet vittek az olajfák, a tamariszkuszok, az akácok gyökerébe, a buzát érlelték, a szőlővesszőt erősítették, gépeket mozgattak s a nagy, erős életet sejtették. S akkor egy napon a magára maradt tengerből kifogyott a víz és csak a fenékén felgyülemlt só-kristályok, a kövek és élettelen tárgyak maradtak meg. A hasznos mellékfolyók pedig vígan öntöztek az emberek földjeit, s nem gyöztek eléggé csodálkozni, hogy a hatalmas tenger fenékén a hatalmas, gyilkoló erejű anyagok helyett csak élettelen kő, korhadt fadarab és elszáradt moha volt.

*

A holttenger kiszáradt, mert a mellékfolyókat a grammatikusok öntözésre annyira felhasználják, hogy vizükkel nem táplálhadják a tengert.

— **Bismarck Herbert betegsége.** A berlini *Localanzeiger*-nek jelentik Friedrichsből, hogy Bismarck hercegnek a német-francia háborútán táma lt közvénye a legutóbbi időben ujul erővel lépett fel. A herceg néjével va ósznűleg Oiasz vagy Dél-Franciaországba utazik, mert a friedrichsbui kll-a csak fokozza fa dalmait.

— **Uj leveltári tisz.** A belügyminiszter *Lampérth* Geza-t, a jeles fiatal költőt, aki a Petőfi-társaság Vigyázó pálvázatán tavaly díjat nyert, országos leveltári tisz t nevezte ki.

— **Smolka halála.** *Lemberg*-ből táviratozzák: Az itteni közegtanács rendkívüli gyűlésén ma este ünnepies gyászintézetés volt az elhunyt *Smolka* tiszteletere. A közegtanácsnak holnapra kitűzött rendes gyűlését a gyász jelöl nem tartják meg és zárva lesznek a városi hivatalok és a pénzüzetekel irodái. A Nemzeti Színházban holnap nem lesz előadás. Az összes delegesünetek a sárnál gyászidit fognak enekelni. Dr. *Bék* a zsidó hírközseg nevében részvetlevelet irt Smolka fiának. A ravatara még folyvást sok koszoru érkezik.

— **Gondnokság alá helyezett hercegnő.** *Écs*-ből jelenük, hogy a hivatalos lap mai száma közhírré teszi *Lohenlohe-Waldenburg* Teréz hercegnő, született *Meravilla* grófnőnek pazarlása miatt való gondnokság alá helyezését. A hercegnő az 1876-ban elhunyt *Hohenlohe* Károly herceg özvegye. Ferje az idősb *Hohenlohe*-aghoz tartozott, *Hohenlohe* kancelliar ugyane család újabb ágazot tartozik. A hercegnő hatvanegy éves.

— **A műegyetemi rektor ünnepe.** A műegyetemi újrasz kistudós *Lepthy* Sándor rektor tiszteletere december 8 an este 8 órasor — abból az alkalomól, hogy a királytól udvari tanácsosi címet kapott — a vizadobban bankettet rendez. Az újrasz ezu tal a műegyetemen kívüli áno em ereket is szívesen lát a banketten. Reszveteli jegyet naponta deutan 5-6 órag *Herczegh* Sándor penztárnoknál lehet váltani 2 forint 50 krajcárért.

— **A szegedi rendőrkapitány és Afner József.** A rendőrségeknek ugy általában nem sok az eszük, de hogy még az a kevés se működhessék józanon és komolyan, arra valók bizonyos miniszteri rendeletek. Például ez: — Aki nem tudja igazolni az illetőségét, min'azideig fogva tartatik, míg illetősége nem tisztázatik.

Hogy pedig micsoda sületlenség ez a rendelkezés ugy minden mazyarázat nélkül és mennyire képtelen megérteni a rendelet értelmét egy bizonyára a rendőri talentuma révén előkelő pozícióba jutott ember, mint amilyen a szegedi főkapitány, azt mutatja az Afner József szomorú esete. Ez a szegény ember Belgrádból jött Magyarországra s Szegeden érte utól az a fátnum, hogy elvesztette az irományait. Ez áprilisban történt. Felment tehát a rendőrséghez s bejelentette a rendőrkapitánynak a baját. Ez pedig ebben az operetformában esett meg.

— Elvesztettem az irásaimat.
— Hogy hívják?
— Afner József.
— Hova való?
— Belgrádi.
— Mivel tudja ezt igazolni?
Afner József nagyot nézett.
— Mivel? Hiszen éppen azért jöttem ide, mert az irásaim kereseim.

Afnernek józan esze van, a kapitánynak ellenben rendelete. S Afnert lekísérték a börtönbe s azóta ott tartják.

Tudniillik az irások nem kerültek meg s a belgrádi polgármesternek kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a szegedi levélre válasszon. Afner megsiketült a börtönben, tönkretette a gyomrát a rabkoszton. Afner teljességgel nem gyanus ember s mégis körülbelül az előtt áll, hogy még vagy hetven esztendőig ül a szegedi börtönben, mert elveszték az irásai. Hát nincs annak a bizonyos rendőrkapitány urnak annyira esze, hogy megértené kommentár nélkül is azt, amit a rendelet mond. Nem tudja fölérni észszel, hogy ez a rendelkezés a gyanus alakokra vonatkozik, nem azokra, akik maguk jelentkeznek s maguk keresik az irásukat. Annak a rendőrkapitány urnak se volna szabad igazság szerint többé olyan állásban maradni, amiben törvényt megrendeletet kell neki magyarázni. Fogalma sincs hozzá. — Mi pedig azért veszzük ilyen komolyan ezt a komédiát, mert ezek az esetek alkalmasak arra, hogy a külföldön vezett hírünket keltsek.

— **Mechwart András jubileuma.** Igaz szerzetel ünnepelték ma a Ganz-gyár tisztviselői és munkásai vezérigazgatójuknak, *Mechwart* Andrásnak 40 éves jubileumát. Az ünnepély a cég villamos gyárának óriási műhelyében folyt le, amelyet *Rumbold* ez alkalomra pompásan felszített. A tisztviselők nevében *Cserháti* Jenő igazgató üdvözölte meleg szavakban az ünnepeltet, átnyújtva neki a *Jauernig* által rajzolt művészi kiviteli üdvözöló iratot. Azután a munkások nevében *Király* András fejezte ki megható szavak an tarsai jókívánatait:

Mi is ajándékot akartunk hozni neked, — ugymond — de hat mit is hozhatunk volna mi neked, aki minden földi jóval meg vagy áldva; az isten jó erővel-egszszérgel áldott meg; a király nemesi rangra emelt; a tudományos akademia átnyujta neked a téged megillető babéragat. Hoztam azért én is ajándékot; munkásaidnak tiszta szivből jövő köszönetét és halaját azért a sok jóért, amit velünk tetél s amiért a pilanatan sok ezer özvegynek és árvaanak száll fozása az égbe, akiknek könnyeit a te jószágos kezéd törültek le.

E két beszédre *Mechwart* meghatottan válaszolt, kérve a tiszti kart és a munkásokat, hogy továbbra is oly odaadással és szeretettel szolgálják a vállalatot, mint eddig. — Az ünnepeltnek lelkes elenzessel fogadott szavai után a tisztakar dalárdájának eneke következett; majd pedig *Börönd* János szavaltta el ünnepi ódáját.

Végül *Scheller* Miksa igazgató átnyujtotta *Mechwart*nak a *Mechwart*-Album egy diszpeldányát. — Az ünnepélyen a cég külföldi gyáranak tisztviselői és munkásai is reszvettek és a munka ez alkalomból a cég összes gyáranban szünetelt. A nap folyamán számos küldöttség kereste fel *Mechwart*ot, aki a világ minden reszéből nagyszamu távirati és levelbeli üdvözletet kapott. Ma este a munkások faklyásmenettel rendeztek *Mechwart* tiszteletere, amelyben az összes budapesti gepgyarak küldöttségileg vettek részt.

— **Körözött Rothschild.** Érdekes embert körözött a budapesti királyi törvényszék. *Rothschild* Karoly Györgynek hívják, aki különféle csalások révén tette magát erdenesse a törvényszék érdeklődésére. *Rothschild* Karoly György Londonban született; huszonnyolc esztendő, interranus vallasu úgynök. Magas, erős ember, nyit homlokka, szürke szemekkel, szőke hajjal és bajusszal. Beszél angolul, románul, németül és franciául.

— **Az ezred gyászja.** Liegnitzben egy esomó szép szál legény katoná kisért ki a sírjához egy öreg asszonyt. Az ezred gyászát tisztelték meg a parádával, mivelhogy a hetvenhárom esztendőes öreg asszony egész életét a gárdának szentelte. Grauer Friderikának hívták a szemrevaló szép asszony korában került az ezredhez. Az ura kantinos volt a békében s markotányos a háborus esetekben. Az asszony pedig mindenütt vele. Elkísérte hatvanhatba s hetvenegyben is az urát a nagy háborukba s ebben az utolsó háboruban esett meg vele az a szerencsétlenség, hogy egy tiszt szelge lóva elgázolta. Azóta persze képtelen volt az ezredet egy szolgálni, mint azelőtt, hanem abból a kegydíjből élt, amit a győzelmes császár engedélyezett neki. Egy kis mellékkeresetre azzal tett szert, hogy a tiszt uraknak felhő ruhát mosott. A halás ezred katonái kíséretet rendelt a koporsója mellé és katonabandát.

— **Mulatság Szászsebesen.** A szászsebesi nemzeti szövetség — mint levelezünk írja — december 2-án tartotta első téli estjét az Arany Oroszlán szálló kistermében. A szászsebesi magyar értelmiség nagyon szép számban jelent meg a mulatságon, amelyet hangverseny előzött meg. A hangversenyen Weress Sándor gyulafehérvári református segédlelkész szépen szavalta Aranyank a *Walesi bárdok* című költeményét, *Habbitschek* Katinka kisasszony pedig gyönyörűen adott elő magyar népdalokat zenekar kíséret mellett. Végül a zenekar adott elő nagy precizitással egy pár darabot. Hangverseny után a fiatal-ság táncra perdült. A jékdúti társaság főleg maradt együtt. A kedélyes, családias estély sikere Somkerék Gusztávné, Nagy Lászlóné, Kendeffy Lajos és Somkerék Gusztáv elnöknek és elnökök öadaadó, buzgó fáradságának köszönhető. Ily estéket a mult télen is nagy sikerrel tartottak minden hó első szombatján Szászsebesen s remélhető, hogy az esték a jó kezdet után ezen a télen is sikerülni fognak.

— **Otthon pihenés a gyerek.** Az a kérdés, hogy adja-e a tanító az elemi iskolás kis fiúnak olyan munkát, amit otthon kell elvégeznie. Nem leckét, hanem írásbeli feladatot, ami aztán a gyereket elvonja otthon a szórakozástól. A huncukodástól — magyarul szólván. Némely tanítótestületet alaposan megtárgyalták a dolgot s azt mondták ki határozatnak, hogy igenis el kell látni a gyereket otthonra is irni-meg számolni valóval. Az volt az alkalom arra, hogy erről a kérdéstről mindenfelé beszéltek, hogy az új népiskolai tanítási tervet minden vidéki tanítóegyesületnek leküldte a minisztérium, hogy tegyék meg rá a megjegyzéseiket. Az országos közoktatási tanácsnak azonban más a véleménye és tegnap, miután letárgyalták mindazt a kritikát, amit a javaslatról a tanítóegyesületek beküldtek, kimondta, hogy nem kell otthonra is megterhelni a gyereket írásos leckével. Végzett a tájékoztatás is a tanács. Annak is akadt szószólója tudniillik a tanítóegyesületek között, hogy ne elégedjék meg az iskola az írodalmi nyelvvél, hanem foglalkozzék a tájnyelvvel is. A tanács erre azt mondta, hogy de bizony csak a mennyire lehet, beszéljünk egyformán magyarul s rá kell szoktatni a gyereket arra, hogy már az első normális osztálytól kezdve írodalmi nyelven beszéljen. (Ez ugyan bajos kissé, ha otthon az apja és az anyja tájnyelven beszél.)

— **A mafia. Rómából táviratozzák:** Egyre-másra derülnek ki a Notarbartolo-pőr kapcsán a mafia és Palizzolo képviselő bünsz üzemlei. Palizzolo, aki több lap ellen rágalmazásért sajtópört indított, *Colenza* államügyész tanácsára visszavonta panaszát. Palizzolo különben naponkint tüntetőleg sétált az utcákon és mindig egy esomó barátja kíséri. A palermói rendőrség újra nyomozást indított a tíz év előtti *Micelli*-féle gyilkosság ügyében, melynek értelmi szerzőségével szintén *Palizzolo* gyanúsították. *Micelli* Palizzolo második feleségének elvált férje volt és egy napon megmérgezte, holtan találták lakásán. — A király fölmentette állásától *Diblasi* rendőrségi felügyelőt, akit a mult héten a *milanoi* tárgyaláson hamis tanúzás miatt letartóztattak.

— **Házasság.** *Propper* József Ungvárról eljegyezte *Uimer* Teriké kisasszonyt; *Pásztórol*.

Klein Ede okleveles tanító Patnokról eljegyezte *Uimer* Pepike kisasszonyt, *Uimer* Farkasné leányt *Pásztórol*.

Korvin Gyula fővárosi nyomdatulajdonos, a *Korvin*-testvérek cég birtagja, eljegyezte *Fischer* Manó fővárosi gyáros leányát, *Irmát*.

— **Vasúti baleset.** *Bécsből* jelentik, hogy a cs. és kir. államvasút igazgatósága a következő jelentést teszi közzé: Az a gyorsvonat, amelynek tegnap este tíz óra tíz perckor kellett volna a bécsi északi pályaudvarra érkeznie, *Wildenschnecht* alomas elhagyásakor egy szekrénykocsiba ütközött, amelyet a vihar a vonat utjába hajtott. A szekrénykocsi teljesen összezuhanott. A gyorsvonat e miatt egy óra negyven percet késelt. Más következménye az esetnek nem volt.

— **Csókolózás jótékony célra.** Londonból írják, hogy a *Palace Theater* csütörtökön érdekes ünnepeknél volt a színhelye Előbb hangverseny volt, majd színelőadás. Végül jótékonyági bazar következett, amelynek legérdekesebb sátra az volt, ahol a legszebb londoni hölgyek jó pénzért — csókot osztogattak. Az angol lapok szerint a legszebb hölgynek, miss *Mabel Lovens* egy csókja öt font sterlingbe (60 forint) került. Miss *Kate G* . . . négy font sterlingért (48 frt) osztogatta csókjait. Végül egy hölgy meg akarta csókolni férjét, amiért a derék ur öt font sterlinget követelt. A hölgy a jelenlevő közönség habotája közben kifizette a hitvesi csók árát.

— **Enyhe tél, hűvös tavasz.** Falb Rudolf mondja, tehát nem egészen bizonyos. Mindazonáltal mégis valószínű, mert ilyen nagy terminusban, három-négy hónapos határidőkben nem téved az öreg leveli béka. Közreadta tudniillik a legközelebbi hat hónapra szóló naptárt. Ezuttal nem igen remélt benntünk. Gondolja: hová-jük ki a világ végét békességgel. Csak március elsejére ígér egy kis kellemetlenséget. Azt mondja, hogy az olyan egy kritikus nap lesz, hogy felfordul benne minden. Szóval, szép látványosság előtt állunk. Erdők, hegyek felfordulva s — az utca népe is.

Különbön itt áll az egész jövődömondás. Az ő lelke rajta, hogy mi igaz belőle és mi nem: *Január* első hete meglehetősen enyhe, a második héten néhány hideg nap valószínű, de a harmadik héten a közepen is tulemelkedik a hófok. Az utolsó hét lefolyása valószínűleg rendes lesz. Egészen véve tehát ez a hónap rendesnek és kedvezőnek mondható.

Február hava már valamivel érdekesebbnek és változatosabbnak íperkezik. Sok évi tapasztalat szerint Közép-Európában február hava az év legszárazabb hónapja. Ezt a jellegét a jövő hónapban sem tagadja meg. A hófokot illetőleg a hónap majdnem egyformán két félre oszlik. A hó első felében a hófok a közephez közel, vagy valamivel fölül esik, míg a második felében jóval alája süllyed. Az utolsó napokban azonban, a mikor az erősen kritikus március elsőjének hatása mutatkozik már, valóságos fölfordulás következik be.

Március hava 1900-ban teljesíti régi hírét. Meghözza az ibolyákat. Közvetlenül a kritikus napot követő néhány napnak a hófoka a rendesenél magasabb, a hó másik felében nagyon is jelentékeny lesz. A hó vége felé számos zivatar lesz.

Április hava szeszélyes lesz, mint mindig. Sokkal több hőséssé lesz akkor, mint a megelőző két hónapban, kivált eleinte és a hó dereka körül. A hófok az első héten a közepen valamivel alól esik, a másodikban igen közel a közephez. A harmadik és a negyedik héten igen hideg lesz. Az utolsó napok aránylag melegek lesznek.

Május hava a báj hava lesz névleg, tényleg azonban csak azok szemeiben, akik a májusi havat szeretik. Az utolsó napok kivételével az egész hónapban jóval a közepen alól marad a hófok, hőséssé bőven lesz, kivált a harmadik héten. A mezőgazdaságra nézve a hűvös május tudvalevőleg kedvező omen.

Junius havával is meg lesznek elégedve a gazdák. Igen sok eső lesz júniusban. A hónap első két harmadában zivatarok bőven. A hófok ebben a hónapaprésben jóval az átlagon túl van. A hónap harmadik harmada azonban nemcsak hűvös, hanem valósággal hideg is lesz. Sok takarmány és szép szalma lesz tehát a jövő nyáron.

A kritikus napok a jövő esztendőben a következők lesznek: Elsőrendűek: március 1. szeptember 9, március 30, október 8, január 31, augusztus 10, november 7, április 29, január 1, július 12. — Másórendűek: december 6, május 28, március 16, augusztus 25, szeptember 23, december 22, február 14, április 15, június 13. — Harmadrendűek: június 27, július 26, október 13, május 14, január 15, november 22.

Junius 23-ika és május 28-ika, amely napokon fogatkozások lesznek, Falb szerint a második osztályból az elsőbe, november 22-ike a harmadik osztályból a másodikba lép elő. A legérősebb kritikus nap március 1. a leggyengébb január 15-ike lesz. Mivel már januárban az 1. és a 31-ik nap „kritikusnak” van megjelölve, csakhamar módunk lesz a Falb-féle jóslás szavahihetőségéről meggyőződnünk.

— **Halálkozás.** *Dobó* Edéné *Rosenthal* Zsófia, *Budó* Ede, az *Ottón* kör kávéházi asztaljának a felesége ma délután meghalt húszhónat éves korában. Az elhunyt párték délután kísérik örök nyugalomra az új zsidó temetőbe.

— **Pénzt és életet . . .** Vönöökön, Szombathelytől nem messze egy agg házaspárt gyilkoltak meg vasárnap este a pénzért. *Károlyi* József, dr. *Károlyi* Antal királyi tanácsosnak, Vas megye alispánjának bátyja élt a külső világtól teljesen visszavonultan a községben feleségével. Még eselédet se tartottak, pedig megengedett volna a módjuk, mert általában gazdag emberek tartották az öreg urat. Ha valamire szükségük volt, a szomszédok segítettek nekik. Tegnapelőtt egész nap nem mutatkozott kettejük közül senki s ez föltűnt a szomszédoknak. Mikor aztán tegnap is olyan volt a ház, mintha senki se lakott volna benne, bement hozzájuk a bejárónőjük — s a padlón, egymás mellé esve meggyilkoltan találta az öreg párt. Azonnal értesítették a csendőrséget meg a hatóságokat s most folvik a nyomozás a gyilkos vagy a gyilkosok után.

A meggyilkolt házaspár, mint szombathelyi tudósítónk táviratozza, a legnagyobb visszavonultságban élt. Hétfőn délután a bejárónők a lakást zárva találta s mert zörgetésére választ nem kapott, a községi bírőhoz rohant. A községi előlírórság a híre megjelent *Károlyi* József házanál, feltörte a folyosóajtó s benyitott a hatuló lakószobába. A férj mellén lövés okozta halálós sebek tátongtak, az asszony fején pedig tompa eszközzel ejtett zúzódások voltak. Az előlírórság az esetről azonnal jelentést tett *Kiscellen* ügy a közigazgatási, mint a bírói hatóságnak.

Kedden reggel a helyszínre utazott *Szalay* Imre szombathelyi vizsgálóbíró *Bárdossy* királyi ügyész kíséretében. A csendőrség részéről *Sándor* László főhadnagy, továbbá *Kiscellen* bíró dr. *Havas* járásorvos és dr. *Deusch* Lajos jelentek meg a helyszínen. A boncolás konstatálta, hogy *Károlyi* Józsefet közvetlen közelből egyszövi puskával lötték meg, feleségét pedig tompa eszközzel, valószínűleg a puskatüssall verték agyon. A községbeliek mitsem tudtak a vizsgáló hatóságnak mondani, ami a gyilkosság nyomára vezetne.

A szobában a mestergerenda alatt *Létszáz forint* találtak. Az adólevelek érintetlenül, valamint az összecsomagolt holmi is, bizonyára a vizsgálat félre vezetésére a konyhában hevert. Azt állítják a községbeliek, hogy a gyilkos a viszonyokkal ismerős ember lehetett s a gyilkosságot vasárnap délután öt és hat óra közt követték el. Vasárnap délelőtt még többen látták a ház körül az álcázatotak, délután volt náluk valaki, akinek kiléte iránt folyik most a nyomozás.

A meggyilkolt öreg házaspárt tegnap szerdán temették el a község és a vidék nagy részvétele mellett.

— **Gyászmlise.** *Kaszalik* Ferenc fővárosi polgár emlékeztetere gyászmlise volt ma a belvárosi főplébániá templomban. A gyászompával bevont templomot előke közönség töltötte meg s a katalak körül azok az egyesületek állottak, amelyek a *Kaszalik*-nap jótékonyaságban részesültek. A misét *Kirner* Károly plébános mondta. A templomi zenekar Mozart nagy rekviemjét játszotta. Az énekreszeket *Szendráy* Lajos, az Operaház tagja, *Déri* Jenő, az aradi színház tenoristája és az Operaház női kara enekelte.

— **A Berenice Triesztben.** A *Berenice* nevű hajót mára várják Triesztben. Ámbár *Cap Collon*-néből érkezett távirat szerint a hajón az egészségi viszonyok a lehető legjobbak, mégis szigorú óvintézkedéseket tettek a hajó fogadására. A *Berenice* nem bocsatják a kereskedelmi kikötőbe, hanem a kórház mögötti *San Bartolomeo* kikötőbe utasítják, hol a tengerészeti hatóság főorvosának vezetés alatt az egészségügyi tanács felügyelete alá helyezik. Az orvosokat és segédeiket, kik a hajóra mennek, mar hetek előtt bejuttatták a Haifkine-fele pestis-óntóanyaggal. Különös gonddal dezinficiálják majd a sok száz mázsányi kávét, melyet új zsakokban, zárt rakatárban, a tenéken szállít a hajó. Ha legkisebb gyanu merül föl a kávé ellen, meg fogják semmisíteni az egész rakományt. A hajón levő patkányok és egerek teljes kiirtására minden előkészületek megtettek.

— **Végrehajtó a postatakarékpénztárban.** Egy estillap mai száma szenzációssa dagasztott hírt közzé, amely élelnek foglalkoztatna a hivatalos köröket — ha igaz volna. Azt írja ugyanis, hogy ma a végrehajtó megjelent a postatakarékpénztár igazgatóságánál és ott egy magánfél követelése felében lefozlalt egy vasszekrényt. Iletékes helyről arról értesítenek bennünket, hogy ez a közlemény eszejtői végig mese. Az illető felnek volt ugyan követelése a postatakarékpénztárnál, de ügyet mar hetek előtt elintézték.

— **Elfogott szikkasztó.** A zágrabi törvényszék volt segédhivatali igazgatóját, *Csolig* Istvánt, aki 20.000 forintnál több hivatalos pénz elikkasztása után megszökött, egy zágrabi táviratunk szerint, *Frotuban*, a szeb-bögar határon letartóztatták.

— **Öngyilkos ügyvéd.** *Grábóli* táviratozzák: dr. *Schlechte*, tekintélyes gráci ügyvéd ma reggel fölbölte magát. *Sonicsnia* tiszteletbeli karmestere volt az akadémiai dalosörnek.

— **Egy tanár tragédiája.** Azt írják Nagyváradról, hogy ott most egy volt gimnáziumi tanár verki végig a külvárost. A nevét is megírják: Fiedler Tamásnak hívják a szerencsétlen embert. A szépirást tanította a kolozsvári református főiskolában; majd később Nagyváradon a felső női kereskedelmi tanfolyamon. A mellett a városnál is egy kis hivataloskát vállalt, s mindenütt nagy megelégedésre végezte a dolgát. De addig-addig rajzolgatta szép gömbölyűre a betűket, míg nagy csapás sújtotta: mindkét szemét villágat elvesztette. A kalligrafát nem folytathatta, s a várostól is elbocsátották, minden segítség nélkül. A boldogtalan ember nem tehetett egyebet, mint hogy engedelmet kért a kintornázásra és a hajdani tanár most verklivel jár az utcákon. — Eddig van a tudósító levele. És most következnek a mi kérdésünk: hogyan történhetik az, hogy egy professzort így egyszerűen kidobnak az utcára, amért elég vakmerő volt — megvakult? Nincs széles e hazában valami jótékony intézmény, amely szegény Fiedler Tamás kezéből kivenné a verki forgatóját, s valami vakoknak való munkát adna neki? Évek óta folyton táncolunk, bálózunk jótékony célra. Táncoltak apánk és táncolni fognak fiaink. S csak éppen a bálók előkelőségén mulik, hogy nem a Fiedler Tamások verklizik a talp alá valót...

— **Tizenhárom mákvírág.** Érdekes csapatot hozott ma délután a főkapitányságra egy tolonkocsi Ujpestről. Egy öreg asszony és tizenhárom apró gyerek szállt ki a tolonkocsiból. Szépen sorba állították őket a főkapitányság udvarán s úgy kezdte el vallatni őket az inspektoros rendőrtisztviselő. A fiatal gyerekek — a legidősebb is alig 13 éves még — valóságos rémei voltak Ujpestnek. Bandában dolgoztak s a legrafináltabb módon loptak mindent az üzletekből, a piacon, ami csak a kezük ügyébe esett. A lopott holmikát azután szépen elvitték az öreg asszonysághoz, aki egy pár krajcárért megvette tőlük. Az újpesti kereskedők tették a panaszt a rendőrségnél a fiatal tolvajok ellen, akiket sok időbe került összefogdosni a detektíveknek. Mikor azután fogva voltak, rávallottak az orgazdjukra is, az öreg asszonyságra, akit szintén letartóztatott a rendőrség. Hetvenöt lopás és betörés bizonyult eddigéle a fiatal gyerekekből álló bandára. A fiatal mákvírágok egy csoport sem bántódtak a letartóztatás felett; sőt Ujpestről egész vígan utaztak a tolonkocsiban a főkapitánysághoz: csak úgy hangzott mindenfelé az utca vidám jókedvűtől. Utánuk egy hatalmas stráfkocsin szállították a bünyéjeleket. A fiatal tolvajokat egyelőre a rendőrség őrzi.

— **Körözött sikkasztó.** A krakkói rendőrség táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy Bednarszky László 30 éves könyvelő ezer forint sikkasztása után megszökött. A sikkasztó alacsony termetű, arca hosszú, haja és bajusza szőke s ezenkívül ludtalpa van.

— **Eletment kadét.** Ezúttal egy kadét, aki azonkívül egy előkelő család gyermeke is, kapta meg a koronás ezüst érdemkeresztet. *Kölcsi Kende* István, a marburgi kadétiskola növendéke a kitüntetett ifjú, aki saját élete kockázatásával egy embert mentett meg a vízbe fullástól.

— **Öngyilkosság a Fehérlőben.** A Fehérlőszállóban tegnapelőtt öngyilkossá lett egy fiatal, alig husz esztendőes szép leány. Vidékről jött a fővárosba meghalni s a fogadóban *Tóth Maci* ceglédi magánzódnak írta be magát a vendékönyvbe. A rendőrség mindjárt tisztában volt vele, hogy nem valódi a név s éppen azért leányképezte a holttestét, hogy az agnoszkálás a temetés után is könnyebb legyen. Ma két kecskeméti úri asszony jelentkezett a törvényszéki orvostani intézet halottas házában s az egyik úri nő felismerte a halottban a leányát, aki azért lett öngyilkos, mert ahhoz akarták kényszeríteni, akit nem szeretett.

— **A börtön halottja.** *Filla József* napszámot, aki a VIII. kerületi kapitányság börtönéből került a dologházi kórházba, anél meg halt, hónap csütörtökön boncolják föl a törvényszék orvosai, mert eddig erre vonatkozólag megkeresést nem kaptak. Ez lesz hivatalos kideríteni, hogy a szerencsétlen embernek tulajdonképp mi okozta halálát.

— **Jégsport.** A Tattersaall új jégpályájának jelzőtáblácskái s esténként transzparenss világitó patkós szekrények már ki vannak függesztve a nepebb utcák sarkán. Tekintettel a pályának a főváros szegényeit gyamolító jótékony adományaira, a közúti villamos vasút igazgatósága ígéretet tett, hogy a kereselyezésre alkalmas napokon a pályához közlekedő keleti pályaudvari kocsijaira a *Tattersaall-jégpályához* feliratu táblácskát is kifüggeszteti. Egyebkent a Tattersaall telefonján bármikor megtudakolható a pályá állapota.

— **Öngyilkosjelöltek.** *Antonek Péter* 29 éves urasági inas tegnap este a Ferenc-József-rakparttól a Dunába ugrott. Nehány hajós utána evezett és kimentette a habok közül az életuntat, aki gyógyíthatlan betegsége miatt akarta elemészteni magát. — A Vigadó előtt *Székely János* napszámos ugrott ma a Dunába: de őt is kifogták. A mentők eszméletlen állapotban vitték a Rókus kórházba.

(x) **Aranyszőke** haj érhető el a *Golden Hair* folyadék néhányszori használatával. Nagy üveg 1 forint. Főraktár egyedül *Zoltán B. gyógyszerárban*, Budapest, Hold- és Nagykorona-utca sarkán.

(x) **Valódi Jaeger tanár-fele** normál alsóruhát (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Hejek Adolf*, Szervita-tér, a Vadászhoz.

(x) **A Tojás-briquettes** (sajtot szén) a magyar szén- és briquettes-ipar r. t. kelenföldi gyárából, általában el van ismerve, mint *legelősebb és legtisztább fűtő-anyag*, mely rövid idő alatt úgy a háztartásban, mint a központi fűtésnél legelősebbnek bizonyult. Megrendelhető *Strélsky D.* és Társánál, a magyar általános hitelbank szén és coaks helyi elárúsítási főügynökségénél (V. Zrínyi-utca 10.)

(x) **Mindenféle fehérműtű**, menyasszonyi kelengyét legelősebben vásárlunk *Sigmund József*, félszázad óta fennálló nagy-raktárában, Budapest, (most) IV. Városház-tér 10.

(x) **Zsebkendőt, kávéterítéket, asztalneműt** legelősebben vásárlunk *Sigmund József* félszázad óta fennálló nagy raktárában (most) Budapest, IV. Városház-tér 10.

(x) **Hársnyát és triót-alsóruhát** legelősebben vásárlunk *Sigmund József*, félszázad óta fennálló nagy raktárában Budapest IV. Városház-tér 10.

(x) **Monasztéri és Kuzmik** utódjai az idén a szokásos kismustrálását a szeziónból visszamaradt selyem- és divatkelméknek, valamint felöltőknek rendkívül mélyen leszállított árban ma kezdik meg.

A rektor tréfái

— vagyis

Menenius Agrippa a műegyetemen.

Valami sérelmes rendelet miatt nagy volt a zugolódás a műegyetemen. Mint ez mai lapunkban olvasható volt, a rektor pompás ötlettel segített a bajon. A lázadó technikusokat egy adomával csillapította le.

Ezek után előlegezem a magyar egyetemek történetének a következő okmányokat:

I.

FELTERJESZTÉSE

a budapesti József-műegyetem

Rektorának,

amelyben a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztertől az ugynevezett

m ó k a - p ó t l é k

kiutalványozását kérelmezi.

Nagyméltóság Ur! Kegyelmes uram! Alázattal eszedem, méltóztassék nekem a jövő évi költségvetés keretein belül *móka-pótlékot* kiutalványozni. A politikai viszonyok alakulása folytán ugyanis egyre szaporodik a tüntetések száma s miután eddigi adomáim már kifogytak, kénytelen vagyok estéről-estére a *Folies Caprice* című élcés mulatóhelyet látogatni, ami tetemes pénzbe kerül.

II.

(Mutatvány az egyetemi könyvtár katalogusából.)

34.652. *Magyar anekdoták* (Tóth Béla) öt kötet.

34.653. *Mókány Berci naptára*. Egy kötet.

34.654. *Tyuhaj! Mókák, tréfák, ötletek gyűjteménye* Két kötet.

34.655. *A publikadíság! vicccgyűjtemény*. (Irtá egy ur, aki az oldalát fogja.) Két kötet.

34.656. *Nevető Magyarország*. (Irták Gracza és Follinusz.) Egy kötet stb.

III.

(A hivatalos lapból — tíz év mulva.)

A harmadik egyetem rektori pályázatát most zárták le. Pályázatok eddig:

Csicseri Bors (Ágai Adolf).

Siputusz (Rákosi Viktor).

Murai Károly.

Vizvári Gyula.

Kassai Vidor stb. stb.

IV.

(Egy könyv címlapja 1920-ból)

Jaj de jó!

anekdoták, tréfák, viccek, adomák, élcék gyűjteménye.

Irtá:

egy volt rektor.

És így tovább.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** Budapest székes-fővárosi törvényhatósági bizottsága ma délután közgyűlést tartott, *Márkus József* főpolgármester elnöklése mellett. A főpolgármester indítványára elhatározták, hogy a megüresedett bizottsági helyeket a legközelebbi közgyűlésen töltsék be.

Bejelentette az elnök *Vászyoni Vilmos* indítványát, mely szerint mindazok, akik az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe föl vannak véve, a közgyűlés választók listájából is vétessenek föl. A közgyűlés kiadta *Vászyoni* indítványát a tanácsnak.

Az erdőkezelő üzemterv kérdésénél *Emmer Kornél* erős szavakkal itéli el a fővárosnál divó visszasszokást, hogy a fákat nemcsak hogy nem tenyészítik és ápolják rendszeresen, sőt *barbár módon pusztítják*. Hiszen még a meglevő csekély számú ősfaerőket is szét akarják rombolni; közudomású dolog, hogy a Nemzeti Színházat az Erzsébet-térre iervezték, amely eszmén a miniszterelnök is elsötrnyedt, amikor tudomására hozták. Fölsorolja a fővárosi erdőre vonatkozó új üzemterv hibáit s javasolja, hogy kérjék föl az országos erdőeszeti-egyesületet a tervnek a főváros közegeivel való együttes felülvizsgálására.

Halmos János polgármester védelmébe veszi a fővárosi erdőknek eddigi kezelését; hogy ez jó, a nemrégiben tartott ankett is elismerte. A közgyűlés elfogadta ugyan *Emmer Kornél*nak a fölülvizsgálatra vonatkozó kívánását, de egyszerűen elfogadták a tanács javaslatát is.

Megszavazta a közgyűlés a *Gellérthegyi veszélyes szikláknak a lebontására szükséges 30.000 forintnyi költséget*. A régi városháza lebontására vonatkozó tárgyat, *Halmos János* polgármester indítványára levették a napirendről.

Az *Uránia* tudományos színházra kivetettek 30 forint havi engedélydíjat. *Havass Rezső* meleg hangon ajánlja, hogy a tudományokat népies modorban ismertető intézménynek engedjék el ezt a fizetést. A közgyűlés figyelembe vette *Havass* felszólalását s a díjakat *egyhangúlag elengedte*.

A tanácsnak a kóserhus kicserélése ügyében már régebben hozott határozatát a mészáros-ipar-testület megfőlebezte. *Schubert Sándor*, a mészáros-ipar-testület elnöke, kérte a közgyűlést, hogy a főlebbezésnek adjon helyt. *Schiller György* a főlebbezés ellen szólt. A közgyűlés, csekély szótöbbséggel a tanács határozatát hagyta helyben. Főlebbezésék és nyugdíjügyek elintézése után, a közgyűlés véget ért.

(*) **Állami munkaközvetítés.** A kereskedelmi minisztériumban az állami munkaközvetítő-intézet felállítása ügyében *Szterényi József* miniszteri tanácsos elnöklése mellett ankét volt, amelyben a főváros, a kereskedelmi és iparkamara és az országos iparegyesület képviselői vettek részt s megállapították az intézet szervezetét. A főváros képviselőinek nevében *Lug György* tanácsos kijelentette, hogy nona a főváros a kért ötezer forintot megszavazta, a jövőre néve nem foglalt állást. A főváros meg akar győződni előbb az intézet életrevalóságáról. A főváros képviselői azt is kívánták, hogy a vidékre szállított munkásoknak a vasuti költséget engedjék el vagy féláron szállítsák s hogy a miniszter az intézetnek a portómentesség jogát adja meg.

(*) **A dunaparti villamos vasut.** A Petőfi-térről az Akadémiaig haladó dunaparti városi villamos vasut szerződésének a föltételeit ma délelőtt állapította meg a vasuti albizottság *Matuska Alajos* alpolgármester elnöklése mellett. Ugyanennek a vasutvonalnak az engedélyezési tárgyalása december 12-én lesz a kereskedelmiügyi minisztériumban.

(*) **A fővárosi tűzbiztosítás.** Budapest székes-főváros nyilvános pályázatot hirdet a tulajdonát képező vagy kezelése alatt álló épületeknek és az azokban levő ingóságoknak tűzkar ellen való biztosítására. A pályázati ajánlatok e hó 15-ikének délelőtt 10 órájáig nyújtandók be a pénzügyi és gazdasági ügyosztályban (Gránatos-utca, Városház II. em.) *Vaszhelyi János* tanácsnok vagy helyettese kéhez.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Vigszínház premijéje.** A *Vigszínházban* szombaton lesz a bemutatója *Blumenthal és Kadelburg* legújabb bohózatának, amely a *Vizontalás* (Az *Arany Kakas folytatása*) cím alatt kerül szíre. A *Vizontalásnak* hasonló sikere ígérkezik, mint amilyen az oly népszerűvé vált *Arany Kakasnak* volt.

** **Az újságrók matinéi.** A Budapesti Újságrók Egyesületének állandó rendező bizottsága ma délután ülést tartott *Czúlay Lajos* elnöklése alatt. Az ülésen jelentést tettek a vasárnap rendezett matinéiről, mely nemcsak nagy erkölcsi sikert aratott, hanem szép anyagi hasznot hozott az újságrók segítő alapjának. A rendező bizottság hálás köszönetét fejezi ki *Molnár Viktor*nak, az *Uránia* elnökének, *Somogyi Nándornak*, az *Uránia* igazgatójának a színház átengedéseért, továbbá a közreműködőknek *L. Komáromi Marikának*, *Blaha Sárának*, *Eötvös Károlynak*, *Raskó Gézáknak*, *Tarnay Lajosnak* és *Lányi Gézáknak*, *Porzolt Kálmánnak* és *Beöthy Lászlónak*, végül *Thek Endrénak* a zongora és *Schunda Vincelnak* a cimbalom átengedéseért. A rendező bizottság elhatározta, hogy a következő matinéjét január első vasárnapján rendezi. A rendező bizottság végül egyhangúlag köszönetet mondott *Szöllőssy Zsigmond* előadónak, aki a matinének eszméjét a bizottsághoz

felvette s a matiné tulajdonképpeni rendezését a legnagyobb buzgalommal teljesítette.

**** Zaccani új szerepe.** Ermete Zaccani, mint Milanóból írják, a leghatásosabb szerepek egyikéhez jutott egy új drámában, amelynek *La posta suprema* (A legnagyobb betét) a címe s amelyet Sabatino Lopez írt. A drámában két férfi küzd egymás ellen egy asszony bírásaért s a küzdelem amerikai párbajjal döntik el. A vesző agyonlövi magát, de a győzelmes vetélytárs sem jut az imádot asszony birtokába. Lelkiismereti furdalásai arra kényszerítik, hogy önként lemondjon bírásáról. A dráma tárgya nem valami rokonszenves, de a diadalmas vetélytársban Zaccani olyan szerephez jutott, amelyben teljes művészetét ragyogtatja s ez segítette nagy sikerre a darabot.

**** Hangverseny.** Kubelík János legérdekesebb vendége annak a nagy művésztársnak, amelyet a *Hír-lapok Nyugdíjintézete* és az Ujságrók Segítő Egyesülete javára rendeznek e hó 11-én, hétfőn este 1/8 órakor a Royal-szálló disztermében. Kubelík egyike a modern művésztárság legérdekesebb alakjainak. Már tízezer korában mint csodagyermek tűnt fel s mikor a mult esztendőben először lépett a nagy nyilvánosság elé, egy csapásra meghódította a közönséget. Kubelík legnagyobb hegedűseink sorában foglal helyet s csak idő kérdése, mikor éri el a legelső rangot a hegedűvirtuózok között. Kubelík 15,000 forint értékű fölséges hangszeren játszik, amelyet *Brosche* bécsi mecénástól kapott ajándékba. Kivüle közreműködnek még a hangversenyben *Alberti* Werner és *Loewe* Irma, a zseniális prágai zongoraművész. Jegyek ez estére 5, 4, 3 és 2 forintjával Rózsavölgyi és Társa udvari zeneműkereskedésében válthatók.

**** Osztrigás Mici jubileuma.** *Feydeau* bohóza *Osztrigás Mici* pénteken éri meg a *Vígszínházban* huszonötödik előadását. Ezzel a jubiláris előadással a nagyszerű bohózat egyelőre hosszabb időre le is kerül a műorról, hogy helyet csináljon a *Blumenthal-Kadéburg-féle* bohózatnak, a *Vízöntőlásnak*.

**** Wagner Siegfried bécsi operában.** *Wagner* Siegfried tiszteletére a bécsi operában hétfőn a *Pernahäuser* (Bärenhäuter) dalművet adják, amelyet a szerző maga fog dirigálni. A dalművet ezen az estén törölés nélkül adják elő.

**** Többinses királyfi.** *Benedek Elek* látványos fündérrégijére, a *Többinses királyfi*ra, amely a *Vígszínház* karácsonyi kedveskedése akar lenni a főváros gyermekvilágának, erősen folynak a Lipót-körúti színháznál az előkészületek. A színház nagy költősséggel állítja ki a darabot úgy a jelmezek, mint a díszletek dolgában. A *Vígszínház* szabóműhelyeiben és két festőműtermében megszorították a munkásszemélyzetet, hogy a látványos tündérrége minél szebb kiállításal még karácsony előtt színe kerülhessen. Száznál több festői jelmez és több új díszlet készül a darabra. A *Többinses királyfi*, mint értesülünk, egy héttel a *Vízöntőlás* után kerül színe.

**** A Gésák szászötvénedszer.** *Jones* Sidney operettje, *A gésák*, pénteken éri meg a *Magyar Színházban* szászötvénedik előadását s ezzel a *Jones*-operett most már harmadszor jubilál. A jubiláris előadásban *L. Komáromi* Mariska, *Ledófszky* Gizella, *Béthy* Zsiga és *Boross* Endre játszzák a főszerepeket.

**** A pártis klakkfőnök a klakk'1.** Említettük hogy a párisi *Eclair* című újság újra felvetette azt a már sokszor megvitattott kérdés:

— Előrendelő-e a színházi klakk, vagy sem? A sokszor és sokat vitatott kérdéshez a párisi klakk főnöke is hozzájárult s nem lesz érdektelen megtudni, hogy ez a színházi nagyhatalmasság miképpen gondolkozik a kérdésről.

— Uram, — mondta a jó ur, — tisztán elvi szempontok miatt nem lehet olyan fontos „munkafársakat” mellőzni, mint aminők mi vagyunk. Nem tesszük ki az egész világnak szolgálatot? A színészek nagyon boldogoknak érzik magukat, ha éppen a kezük ügyére vagyunk, bárhogy tagadják is ezt harmadik személyekkel szemben. Kérdés, vajjon hatnának-e egyáltalában, ha mi nem irányítanók a figyelmet egy-egy hatásos dologra. A néző hideg és zavartan kisélekedik. Mi magunkkal ragadjuk. Ha a közönség magára maradna, mondatom, hogy szépen vonánk a színházi sikerekkel. Mert a néző vagy egyáltalában nem, vagy nagyon rosszul tapsol. És a legjobb dramai színészek hatásos jelenései is elesnének, ha mi nem figyelmeztetünk rá a közönséget. Aztán meg nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy mi fontos társadalmi szerepet viszünk, amikor ingyen segítjük be a színházba azokat, akiknek nincsen pénzüik. Annak, akinek kenyere nincs, legalább szórakoztat nyújtunk.

**** Az Indiskrét Reichswehr.** A bécsi *Reichswehr* című lap, amely utóbbi időben színházi pikantiériára vadaskit, elarolja, hogy a *Carl-Theater* harminc estére szerződött a *Kopácsy* Juluskat, estenként — nyolcvan forint fellépési díjjal. A művész tudvalóleg *A kis kaplár* című operettben fog fellépni.

**** Hangversenyek.** A budapesti kamarazene-egyesület harmadik Hubay-Popper estjét december 8-án, pénteken este fél 8 órakor tartja a Royal-szálló disztermében. A hangversenyen mint vendég *Lichtenstein* Dóra dalénekesnő szerepel. Előadásra kerülnek: *Dvorák* G-dur négyese, *Brahms*, *Schubert*, *Jensen* és

Schumann-dalok és *Mendelssohn* Es-dur négyese. — *Kortisák* Ida zongoraművésznő hangversenye december 14-én lesz a Royal-szálló disztermében *Héderváry* Erzsébet közreműködésével. A művésznő, az érdekes műsoron kívül még *Schumann*, *Beethoven*, *Brahms* és *Grieg* műveiből fog előadni. *Héderváry* Erzsébet *Chamade*, *Delibes*, *Massenet*, *Chopin*, *Wildack* *Mayer-Stelwändl* fog dalokat énekelni. Jegyek a *Harmonia* zeneműkereskedésben kaphatók.

**** Színházi szabályrendelet.** A nagyváradi színházi bizottság, most hogy a városban új színház épül, színházi szabályrendeletet alkot. A szabályrendelet szerint a színházi bizottság tizennyolc tagból áll, akiket a város közgyűlés három évre választ. A rendelet részleteiben szabályozza a bizottság hatáskörét s a színházhoz és a város közgyűléséhez való viszonyát.

**** Vidéki színészt. Várdi** Margitot, a Rákosi-iskola végzett növendékét Dobó Sándor színházgató szerzőlte.

**** Hangverseny a gyermekeknek.** Mikulás napját a *Telefon* *Hirmondó* gyermek halgatósága az idén kétszer üli meg. Ma, a mikor az ablakukba kitett cipőket édes csemegével töltik meg a mamák és holnap (esütörtökön), amikor *Zörgő* bácsi, a *Hirmondó*nak a naphoz illő nevet viselő koncert rendezője, nagy Mikulás-hangversenyt rendez a számukra. Hogy a két gyönyörűség közül, melyik lesz a nagyobb, azt nem próbáljuk vitálni, de annyi bizonyos, hogy a kiskisik esütörtökön délután igen jól fognak mulatni a *Zörgő* bácsi módján, meg az ünnepi program többi szímain, amelyek közül kimagaslanak a *Sey* *Dezsoné* és *Martonyi* Eteleka néni cimbalomjátéka, *Szemerey* Tilda és *Véber* Margit néni, továbbá az *Odry* Iván meg a *Ré* *István* bácsik énekszámai s a *Martonyi* Imre, meg *Nálap-taky* Sándor bácsik szebbnél-szebb meséi. — Este az Operaházból a *Fegyverkovács*, meg a *Nappal és az éjjel* előadását, utána pedig a rendező igazgatót közvetíti a *Hirmondó*.

Wagner Siegfried.

— A filharmonikusok harmadik hangversenye. —

Budapest, december 6.

Wagner Siegfried, a nagy Rikárd egyetlen fia, ma másodízben lépett a budapesti közönség elé a filharmonikusok harmadik hangversenyén.

Legelőször öt évvel ezelőtt járt Magyarország fővárosában, abban az időben, amikor még *Nikisch* Arthur volt az Opera igazgatója és a filharmonikusok vezetője.

Öt esztendő óta határozottan sokat változott ez a fiatal ember. Talán még a külsejében is, ámbar ma is olyan csupasz, borotvált az arca, mint akkor és ma is olyan fiatalos, megnyerő a mosolya, mint öt évvel ezelőtt. De a vonásai most valamivel keményebbek, magas, domboru homlokán több a komolyság és két szeméből olyan ember néz ki a világra, aki maga is sokat dolgozott, sokat tapasztalt, sokszor állott exponált helyzetekben.

A nagy változás inkább a lélekre vonatkozik. A művészt változott benne meglepő módon. Öt évvel ezelőtt még csak a *Wagner* Rikárd fia volt. Ma már külön név a zeneköltők lajstromán: *Wagner* Siegfried, aki egy nagy, romantikus operát írt s aki ebben az operában önálló utakon indult.

Ez egy érdekes, sokat mondó és fölöttébb jellemző pályakezdet. Amíg mások *Wagner* Rikárd iránt való hódolatból a *Wagner*-styl szolgái utánzóvá dekadáltak magukat: *Wagner* Siegfried, aki legelőször áll *Wagner* Rikárdhoz, nem abban keresi a dicsőséget, hogy az apját utánozza, hogy apai jusson fölökésítse magát a zenedráma jelvényeivel, hogy mint jogos trónörökös az elhunyt hatalmas király dominiumába üljön. *Wagner* Siegfried tiszteli az apját, reformatori zsenijének a flu kegyelvének és a zenesz hódolatával adózik, örök törvénynek tekinti mindazt, amit *Wagner* Rikárd az instrumentálás, a kifejezés igazsága szempontjából óriás műveiben megalkotott: de nem akarja szolgái módon folytatni azt, amit *Wagner* Rikárd nemcsak megkezdett, hanem egyuttal be is végzett utóérhetetlen erővel és tragikai pompával. Itélő képessége megsugta neki, hogy ebben az irányban nagyotbát alkotni lehetetlenség. Aki folytatni akarja *Wagner* Rikárdot, abból másoló lesz, annak az erőlködésén vagy nevetni vagy szánakozni, vagy bosszankodni fog a világ, és csak egy értektelen numerus lesz azok sorában, akiket *Wagner*-utánzóknak nevezünk.

Wagner Siegfried tehát nem akarja folytatni *Wagner* Rikárdot, hanem kezdeni akarja *Wagner* Siegfriedet. Azt akarja, hogy önálló egyéniség legyen, hogy külön területen nyisson a zeneköltés birodalmában, amit a maga nevével nevezzenek el.

Ez az akarat kitünő judiciumról, helyes ízlésről, merész becsvágyról és erős, erőteli szellemről tesz tanuságot. Ime, a nagy reformator fia maga is úgy áll előtűnk, mint forrongó, reformatori talentum, aki nem akar követni senkit — meg *Wagner* Rikárdot sem, akit annyian követnek mindenütt a világon.

S amikor így cselekszik, méltóbb fia és örököse *Wagner* Rikárdnak, mintha abban akarja hasonlítani hozzá, hogy utánzó képességgel egészen az apja képére formálja magát.

Ha *Wagner* Rikárd föltámadhatna halottaiból:

örömmel látná, hogy aggodalmai nem valósultak. *Wagner* Rikárd nem akarta, hogy fiából zenesz-ember legyen. Azt akarta, hogy legyen mérnök, építész, állam-hivatalnok, vagy akármí, csak muzsikus ne legyen. A nagy Rikárdtól félt, hogy egy kis utánzót, egy kis karrikatúrát hagy maga után, akinek éppen csak annyi zenei képessége lesz, hogy az apja majmoló-jává legyen és magát nevétségre tegye, a wagnerizmust pedig kompromittálja. Inkább mérnök, politikus, beamter legyen *Siegfried*, mint ilyen zene-költő!

Igy gondolkozott *Wagner* Rikárd és a jövőtől való félelmében formaliter elítélta *Siegfried*-et a muzsikától. De *Siegfried*-ből mégis muzsikus lett. És ha *Wagner* Rikárd egy pillanatra fölkelhetne a *Wahfried*-villa kriptájából és megláthatná, hogy a mérnök-jelölt milyen zenesz-szó küzdőtte föl magát: nem haragudnék rá azért, hogy akaratával dacolt, hanem büszke lenne rá azért, hogy hivatásának engedett és nyugodtan fekdődék le megint a borostyáncal befuttatott márványfödél alá, azzal a gondolattal, hogy *Wagner* Siegfried nem az apja nimbusza, hanem a saját ereje és tehetsége révén akar számot tenni Európa kiváló zeneköltői közt.

A nimbusz mindamellett nagy dolog és lehetne *Wagner* Siegfried bármilyen zseniális kezdő, lehetne a *Bärenhäuter* bármilyen érdekes első-alkotás: nem néznének rá annyi kíváncsisággal, annyi érdeklődéssel, ha nem volna egyuttal a *Wagner* Rikárd gyermeke és a *Liszt* Ferenc unokája.

Micsoda szenzáció: látni egy fiatal embert, akiben megelevenednek a *Wagner* és *Liszt* vonásai! A tizenkilencedik század két legnagyobb zenesze, két tüneményes óriása már régen halott. A reformatorok, akik mítoszai fényben éltek le földi életüket, már örökre eltűntek a világ rajongó zemei elől és a sir mélyeséges esőndjében szunyadoznak. És ime most megjelenik előtűnk egy fiatal ember, akinek a testalkatában, a homlokán, a képén, a szemében újra él a halhatatlan apa és a gloriózus nagypapa!

Sajátszerű: mennyire egyesül *Wagner* Siegfried külsejében *Wagner* Rikárd és *Liszt* Ferenc. A magas, domboru homlok, a haj színe, puhasága, sőt még a csimbókban előre hulló fürt is, — továbbá a vékony száj és az orr merész görbülése: egészen a *Wagner* Rikárdé. Ellenben a szelíd, ábrándozó kék szem, a gyöngéden formált, inkább nőiesen finom, mint férfiasan erélyes áll és a száj körül lebegő mosoly: egészen *Liszt* Ferencé vall.

Nem reklamálók bolond hiúsággal semmit a magyarok számára, ami nem magyar. De amilyen igaz, hogy *Liszt* magyar földön született és a magyar vérnek egy tüzes csöppje benne volt a temperamentumában: olyan igaznak veszem azt is, hogy ez az egy csöpp magyar vér ott kering a *Liszt* unokájában, *Wagner* Siegfriedben is, aki különben testelő-lekeestül összeforrta a nagy német kultúrával. *Wagner* Rikárd kemény volt, — sokszor rideg és gunyos egészen a sértő kevélységig. *Wagner* Siegfried egyéniségében van valami *lovagias* báj, amit én határozottan magyar faji tulajdonságnak minősítek.

Wagner Siegfried ma este öt nagy számot dirigált a filharmonikusok harmadik hangversenyén. A redut termett beöltő roppant közönség záos tapokkal fogadta, amikor megjelent az emelvényen és kezébe vette a karmesteri pálcát. (*Wagner* fiának már a bőlesőben odatették ezt a marsall-botot).

Öt évvel ezelőtt, mint a balogos emberek, balkezében tartotta *Siegfried* a taktus-verót. Most állandóan a jobbkezében volt a pálcika, kivéve, amikor csütötta vagy fokozott orkifejtésre hevítette a zenekart. Ilyenkor mind a két kezével ütötte a taktust és egész teste élénken hajlongott a különböző ritmusokkal együtt.

De nemcsak abban változott, hogy tetszősebb modorban dirigált. Még jelentékenyebb változást mutat fellegásának a férfias érettsége, magyarazatának a művészi nivója. Meglepő árnyalatokat, ragyogó színeket produkál. Nem folyik össze semmi. A legzajosabb fortékból is tisztán tagolva emelkedik ki a vezető gondolat és ott, ahol gyöngéd, finom hangulatokat magyaráz: lágygyá edessé, dallamossá tudja tenni a százejtű orkesztert. Analizáló tehetsége rendkívüli. Részletekre bont mindent és a részleteket harmonikus lélekkel forrasztja egységgé.

Talán a familiáris összetartozóság okozza, hogy apja és nagypapa műveit mutatva be legfényesebben és legtöbb hatással. A *Mefisztó*-keringő (*Siegfried* négy-negyed taktusban ütötte ki azt, amit harmonycadban ír elő a vezérkönyv) épp olyan briliáns volt, mint a csodaszép *Siegfried*-idull. Hogy a *Bären-*

háttér-nyitányt szintén a legodaadóbb hévvel és virtuozitással vezette: meg lehet bocsátani a nagyreményű szerzőnek, aki azt akarta, hogy a budapesti premiére előtt már az uvertűr meghódítsa a magyarokat. Amit a bevezetésben róla írtam, ebből a nyitányból merítettem. Ez a terjedelmes uvertűr csupa verve és dallamosság. A kezdete úgy hangzik, mint egy Weber-féle népies részlet a *Büüös vadász* korszakából. A középső részben a fuvó hangszerek kiüfőnen feszítik azt a regés, kalandos miliőt, ahová Wagner Siegfried a „medvebőrös” katonát helyezte. Sok humor, sok kedély csillan föl itt és a vonhangszerek édes melodíjaja gyönyörűen olvad össze az utolsó, heroicus, induló-szerű tétellel. Ha ilyen az egész opera, akkor bizonyosra vehető, hogy a *Bärenhäuter*nek épp olyan nagy sikere lesz nálunk, mint a bécsi Operában. (Itt — a szerző egyenes főkikérésére — helyre kell igazítnom egy téves állítást. A Lipótvárosi Kaszinó estélyén egyik kedves kollegám meg-interviewolta Wagner Siegfriedet és azt írta, hogy Siegfried legközelebb Bécsbe utazik a *Bärenhäuter* premiéréjére. Elmés kollegám valahogy félérthette Wagner Siegfried szavait, mert a tény az, hogy a *Fernhajder* Bécsben már hónapokkal ezelőtt színre került Mahler kitűnő vezetésével.)

A közönséget is valósággal meglepte a nyitányból kiáradó friss, eleven lendület, a minden szolgái utánzást kizáró dallamosság —: és őszinte, zajos, viharos tapsal üdvözölte a szerzőt, aki hétszer jelent meg a pódiumon. A filharmonikusok is ez után a szám után nyujtották át neki a hatalmas, nemzeti színű szalagjal övezett babéroköröt. (A filharmonikusok hálásák is lehetnek iránta, mert Siegfried ur tiszteletdíjának a felét cheveleresquemódon átengedte a filharmonikusok segítő-egyesületének.)

Beethovenól az *Egmont*-nyitányt és a *Helodik szimfóniát* dirigálta Wagner Siegfried. Élet, friss erő, temperamentum és itt-ott csodálatos komolyság nyilvánult ezekben is. Ahhoz képest, hogy fiatal zenész tökéletes sikerrel épp úgy nem interpretálhatja Beethoven, mint ahogy fiatal színész (ha mindjárt Irving és Novelli is az a színész) nem játszhatja tökéletes sikerrel *Hamletet*: ahhoz képest Wagner Siegfried dirigálása felülmulta minden várakozásunkat.

Hangverseny után barátságos lakomára ült össze több előkelő művész, író és műbarát a *Hungária* egyik külön termében. Itt *Mihalovits* Ödön, az orsz. zeneakadémia igazgatója mondott remek felkészítőt Wagnerre, akit ezután *Népszász* Imre a filharmonikusok nevében ünnepeit. Wagner Siegfried felett a tőszókra és mindenkit elragadó egyszerűségével, szerénységével és rendkívüli okosságával. Válaszában mondott egy jellemzőt. Kifejezte abba vetett reményét, hogy nagyatyjának, *Liszt* Ferencnek a művel nem sokára *Magyarországon is megkapják azt az elismerést, amiben most Németország részesíti*, kivált München, Lipse és Berlin. Ebben a megjegyzésben egy kis szemrehányás és kis lecke lappangott, mert a *Mefisztó-walcer* után ma szinte fagyosan viselkedett a budapesti közönség. S a nagyapának ezt a meg nem érdemelt kudarcát a hálas unoka egy kissé rossz néven vette.

Ábrányi Emil.

Kurucfurfang.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, december 6.

Kedves szerkesztő ur!
Írjak meg egyet-mást darabomról.
Könnyű ezt mondani.
Jót nem lehet írnom, mert általános fölfogás szerint a szerző (egy jól nevelt szerző) „legyen szerény”, rosszat meg nem vagyok bolond, hogy magam írjak.

Különben is ezúttal némileg könnyebb a helyzetem, mint máskor. Mert kérem szeretettel, ha a lapok lesznek, akkor azt mondom: „Engedelmet kérek, én nem vagyok az oka. Tessék csak kérem a bíráló bizottság hatálapítgatni, — volt ott nekem a pályázatom egy sokkal jobb darabom”. — Megjegyzem, hogy ha az a „másik” nyeri a pályadíjat — ugyanazt írtam volna a *Kurucfurfang*ról.

Édes gyermekem mind a kettő.
Hej, különösen ez a veszekedett pajkos kölyök, ez, aki most mutatja be magát a nagy világnak, — de sok álmatlan éjszakát okozott.

Nem írok én többet, igazan nem tudok, hiszen én akartam írni a darabomról az lesz az igaz, amit a „sajó” — a kritika, az én legfelsőbb forumom határoz.

Annak a kezébe ajánlom magamat: — most és mindörökké.

Ij. Bokor József.

MŰVÉSZET.

□ **A király a képkiallításon.** Bécsből jelentik: A király ma dében meglátogatta a Künstlerhaus tárlatát. Ötnegyed óráig időzött ott és ismételtlen megelégedését fejezte ki a műtárgyak felett. Különösen tetszett ő felségének a magyar származású *Kaufmann*nak *A szerzőjei piac* című nagyméretű festménye, amely a párisi kiállításra készült. Sokáig nézte ő felsége a belga *Lambeaux* kolosszális domborművét és csodálattal szölt annak minden részletről.

□ **Magyar művészeti kiállítás Oroszországban.** A Pétervárott rendezett osztrák és magyar szépművészeti és iparművészeti kiállítást, mint már megírtuk, a cár és a cárné személyesen nyitották meg. A kiállítást rendező művészeti egyesület elnöke, *Eugénia* oldenburgi hercegnő erről a következő táviratban értesítette *Wlassics* Gyula vallás és közoktatásügyi minisztert:

Leurs majestés viennent d'inaugurer l'exposition austro-hongroise des beaux-arts et des arts industriels et en ont exprimé leur parfaite satisfaction. Je vous remercie pour votre aimable concours à l'oeuvre de la société que je préside.

Eugénie, princesse d'Oldenbourg.

(Ő felségeik éppen most nyitották meg az osztrák-magyar szépművészeti és iparművészeti kiállítást és teljes megelégedésüknek adtak kifejezést. Az elnöklésem alatt levő társulat munkájának szíves támogatásáért fogadja köszönetemet.)

A miniszter megbízottja értesítette arról, hogy *II. Miklós* cár nagy érdeklődéssel szemlélte meg a kiállítást magyar részét és belőle őt műtárgyat vásárolt.

□ **Szent István lovasszobra.** A budavári koronázó Mátyás-templom mögött, a halbástya fokán fog emelkedni *Szent István* lovasszobra, melynek fölállítása iránt ő felsége a király legutóbbi itt időzése alkalmával oly melegen érdeklődött. A hatalmas szobormű talapzatára négy óriási dombormű jön, mindenike egy-egy történelmi vonatkozás allegorikus szobor-csoportozattal. Az egyes jelenetek ezek: *Törvényhozás, Koronázás, Templom-alapítás és Ics város meghódítása.* A domborműveket a teljesen kész mintát után most faragják karrarai márványból a szobrászati mesteriskola műtermében. A főalak bronzból lesz, ennek az öntésére azonban csak a jövő év végén kerül a sor.

Uj képek.

— A *Nemzeti Szalon* és a *Hollósy-iskola* kiállítása. —
Budapest, december 6.

Az egész közönség úgy tekint a *Nemzeti Szalon* működésére, mint egy széleskörű művészeti program megvalósítására irányuló törekvést. Belevinni a képek és szobrok világába a közönséget és viszont: — ezen fáradozik *Hock* János. Rengeteg munkát végzett: városról-városra jár, templomokban prédikált, nagy urakra kitaró szelíd pressziót gyakorolt a *Szalon* terve érdekében. Eladott sok száz képet sok ezer forintért a vidéken, amely eddig nagyobbára csak olajnyomatot ösmert. Szónokolt a parlamentben, írt cikkeket öt-hat lapba, könyvet adott ki, szubvenziót eszközölt ki a kormánytól a *Szalon* részére, stipendiumot szerzett oly emberek számára, akiket lehetségeseknek ösmert föl. Ragyogó ékesszólásával, száz kezével izgatott, lelkesített, a pap fanatizmusával, a költő fantasztikus álmaival, a politikus fogásaival. Ennyi energia, talentum, büvész-hatalom más időkben már döntő csatákat is nyert.

Tekintsük most már az eredményt egyszerű elmével. Két esztendője folyik *Hock* fáradságot nem ismerő, tüzes akciója. Még a legőszintebb ellenségei is respektálják ezt a szívós kitartást, rengeteg munkabírást. És ezek az ő őszinte ellenségei, azután az ő őszinte jóbarátai, ha jól a velejére neznek művészeti propagandájának, egyazon szomorú facitra jutnak: *le jeu ne vaut pas la chandelle.*

Miért sajnáljuk ezt a hatalmas erőparazlást, ezt a fanatikus tüzes apostolkodást, ezt a végtelenül kitaró, ernyedetlen, makacs, buzgó talentum-fecsérlést?

Mindjárt megmondjuk, miért. Jelenjék meg végre nyomtatásban ez a vélemény, amely sok jóakaratu ember elméjében régóta kísért. Mondjuk ki, mert ezerszer jobb szolgálatot tesznek a művészet ügyének, ha őszintén beszélünk, mint ha itt a dicsőség jelzők fojtó garmadájával leöntenők *Hock* Jánost. (Amit ő bizonyára úgy sem venne semmibe.)

Hock János, amidőn soha nem látott hévvel és buzgalommal megkezdte az akcióját, egy kicsit ellenkezése jutott a budapesti művészek jó részével. Ebből nagyszabású háború támadt, amelyet olvasóink jól ösmernek, hisz a lövegek a *Budapesti Napló* pápirosán pattantak széjjel. Mind a két fél élesre fente kardját s a tüzer-csatározást szuronyos rohamok követték. A vége az lett, hogy mind a két fél szörnyű

sebekből vérezve visszavonult, az egyik a *Műsarnokba*, a másik a *Nemzeti Szalonba*. A hadbírák pedig nagyobbbrászt eldöntetlennek minősítették a párbajt.

Most következik a háború okozta deficit megállapítása. *Hock* újítáremeltette a *Nemzeti Szalon*ot, épp oly hihetetlen agilitással, mint amilyennel a parlament urait megmozgatta a művészet érdekében. Összegyűjtötte hadsoraikat új munkára: egy egész ország meghódítására. Akkor kezdte meg vidéki tárlatát. De a hadsorok igen megritkultak, sok-sok derék vitéz hiányzott. Mezei hadak még csak kerültek innen-onnan, de a tisztikar eltűnt: majdnem mindenestül átment a másik táborba. *Hock*ot ez sem hangolta le. A generális lement a kaszárnyaudvarra s őrmesterek híjján maga abrikolta a bakákat. Ez már nem tábornoknak való feladat. Nem is sikerülhet. Rendkívüli jóakarattal és szeretettel tanította *Hock* a művész-regrutákat, de bizony nem volt — amint nem is lehetett benne köszönet. A kezdők és dilettánsokból *Hock* minden büvész-hatalma sem tudott igazi művészeket formálni. Ment tehát a rosszul fegyvelmezett mezei hadakkal országot hódítani. Be is vett egy pár várost fényes taktikával, amilyent csak *Hock* János tud kieszelni. Mit nyert ezzel a művészet? Félve írom ide: semmit. A lángoló prédikátor emberfeletti buzgalma, csodás energia-pazarlása sikertelen maradt. Azok a művészek, akiknek képeit meg tudta szerezni a vidéki tárlatokra, többnyire csekély tehetségű kezdők, sőt gyakran dilettánsok voltak. Ily képeket látott a vidék s nem elsoranzuholmit, tehát nem is ösmerkedhetett meg igazi műremekkel. A vidéki publikum pedig azt hitte, hogy művészetet pártolt, amidőn győnye festőktől vesz képet. Dehogy pártolt, hisz alkalma sem nyílt rá. Ismétlem, sem a közönség, sem a kiállítók, sem *Hock* nem az oka annak a szerencsétlenségnek. Oka az a háború, amelyet föntebb leírtunk.

Legyünk tisztában azzal, hogy a magyar művészeknek nyolcvan-kenyven százaléka s többnyire a legjava nagyon haragszik *Hock*ra s nem vesz részt a kiállításán. S ennek következménye aztán az, hogy először: a magyar művészek legnagyobb része önként kizárta magát abból az akcióból, amely a művészetet a vidékre akarta kivinni, másodsor: hogy a vidék csak igen kevés jó képet lát és vesz.

Ime a visszas helyzet, amely abból a háborúból támadt s amely megbénítja mind a két fél erejét. Hogyan lehetne ezt megszüntetni? Én nem tudom. Okoskodjanak felette azok, akiket érdekel. Csak azt lehet itt konstatálni, hogy ez az állapot éppenséggel nem egészséges. Nem egészséges azért sem, mert a kormány egy nagyobb szubvenció adományozásával egyenesen művészeti propagandája egyik jelentékeny eszközéül tekint a *Nemzeti Szalon*ot. S íme, a *Nemzeti Szalon* ama háború folytán csak egy csekély töredékét képviselheti a magyar művészeknek.

Meg kellett ezt írni azért, mert minden jel arra mutat, hogy itt jelentékeny, párjukat ritkító erő fecsérlődnek el s az ember megdöbbenve nézi, hogy ezt az óriás erőszületet senki sem tereli oly mederbe, anéllyben az igazi kulturális hasznót hajtathatna. Tudjuk, hogy e sorainkkal sem az egyik, sem a másik félnek nem cselekszünk kedves dolgot. De kedves dolgot vélünk cselekszenni a magyar művészetnek.

A *Szalon* tegnap megnyílt kiállítása a legjobbak közül való. Gyűjteményekkel vesznek benne részt olyan művészek, akiket mindig örömmel látnunk. *Mannheimerről* kell talán a legelső helyen megemlékeznünk azoknak a művészeknek során, akik tíz-tizenkét képpel mutatkoznak be. Van itt régiebb, újabb keletű mű: erős fakturájú kiváltképpen néhány tájképen ragad meg minket, a mindig borús és bus campagna összeverődött föllegeiből, zegzugos, tépett földjéről nem finnyás melankólia árad elő. *Glatz* Oszkár a velencei tó vidékén járt, pasztózus nyelven fűti azokat a tájakat. Talán a lovas képe a legkövetlenebb színű. Jelentékeny, erős írásu festő lett, őszinte, nem keres kép-hatást. Egyszerű barangolója a földeknek, ravaszág és a közönségre való kacsinngatás nélkül. *Zemplényinek* itt kiállított képeit jóformán egytől-egyig ösmernék. Ő és másik két társa, akikről az imént szözlünk, az előadás erejének legjelentékenyebb képviselői ezen a kiállításán. Meg nem alkuvók, kevésbé gyöngedek, irgalmatlanok a vásszonnal és a közönség régi izlésével szemben. Emberek, akiknek főjellemevonása a hátorozottság. Akció-emberek, akik nem igen meláztatnak, hanem egyenesen nekimennek művészi céljaiknak árkon-bokron keresztül. Valamelyes férfiaság jellemzi képeiket.

Annál megalakuvóbb a *László* Fülöp négy képe. Ezekkel és ilyesformákkal meghódította Európa összes udvarait, lapjai parfümök, előadása illedelmo-

sen előzékeny, világias, néha bókó, de szellemes. Mi nem szeretjük az effajta művészetet, de tudjuk, hogy egy pár millió ember nagyon meg van vele elégedve. Más két arcképfestő, Boruth Andor és Szegfy Erzsik sokkalta művészibb szerelvényekkel megy utra s hál' isten nincs még rutinjuk sem. Katona Nándor Hollandiából küldött egész olajfestmény-gyűjteményt, amelyet egy kissé grafikai jellegűnek tartunk, nem tagadva meg tőle az érdekességét. Szikszay Ferenc tizenhét képén a mindenkit megbűvölő tenger játéka ismétlődnek; kissé asszonyos és gyöngéd egy tenger ez, hangulata azonban érthető módon lekötik a festőt. Hogy ne tagadjuk el egy gondolatunkat sem, meg kell jegyeznünk, hogy gyöngéljük ezeken a képeken a rajzot. *Edui-Ilés* Aladár egy kissé megerősödött, ugyanezt véltük megláthatni *Pörge* Gergely egy delikát apróságán, *Markó* Ernő finom tónusú szénaboglyán; *Horthy* Béla még erősebb kvalitásokkal festett meg egy holdvilágos falut. Sok kép nem érdemi meg a neki juttatott helyet.

Azt hisszük, hogy a Szalon legérdekesebb része a Hollósy-iskola kiállítása. Erdőn-gyepen termelt képek, tizenhét-huszeves emberek munkái. Mint megkap minket a bohémia mély komolysága a fiatal természetimádók csapatában! Gondolunk-e egy percig is arra, hogy ez a kiállítás tulajdonképpen az iskolai értesítő aktaszagu szerepét játssza? Hisz nincs benne sem professzori doktrina, sem szekunda, sem jeles. Ilyen értesítőt még nem kapott *Wlassics*, amióta miniszter, de azt hiszem, kevésebben is tett ekkora öröme. *Wlassics* ugyanis ma délből meglapozgatta ezt a festett, rajzolt, mintázott jelentést, mert a Hollósy-iskola kötelezte magát arra, hogy évenként a kormánytól kapott segély fejében bemutatja az iskola tanulmányainak egy válogatott gyűjteményét: tessék megbírálni, ha jó csapáson jár-e ez a sor fiatal ember. Így kerül egy magyar miniszter ítélszéke elé több fiatal spanyol, orosz, német, lengyel, angol festő. Az eset rendkívüli, de az egész iskola az. Szeretném, ha helyem volna, elmondani mindazt, amit *Hollósy* mester szuggesztív tanító-tehetségéből öt éven át a saját szememmel láttam Münchenben s azután egy pár éven át Nagybányán. És szeretném elmondani azt is, minő kevéssé közelíti meg az ő tanító-tehetségét az a sok külföldi akadémiai professzor, akiknek működését részint a tanítvány, részint a figyelmes érdeklődő minőségében kísérhettem itt is, ott is figyelemmel. Csak egyről nem szeretnék írni sohasem: a budapesti képzőművészeti iskolákat átmenő nagy szomorságról, az öngyászról és tehetetlenségről, amely európai szenzációit kelthetne. Mi más itt az élet, ebben az iskolában! Az ugynevezett tanítvány hűségesebb kenyerespajtása az ugynevezett mesternak. Nincs gondolat, vagy titkos érzés, amely föl ne tárná, akár a vászon előtt, akár valamely kávéházban, akár cigányzene melódiai közt. Az ragad meg engem, hogy szabad férfiaság ölelkezik itt a legmezílenebb ösztinnyel, nem ám teóriában — mert ki teoretizál itt? — hanem az élet egyszerű praxisában. Láttam őket mind együtt heverésznia a nagybányai gesztenyefák alatt, mondhatom, nem beszéltek színésznokról vagy a kvótáról. Hanem dudolástak, firkáltak, az egyik egy fűszaltat tépett, a másik az oláh pakulár viharverte orcáját karikírozta, a többi ingujjra vetkezve, nokiesett a bokrokon átnyílló papsugárnak és verejtékezve próbálkozott meg azt esőcséjével elfogni. Az ő életük tulajdonképpen abban az erdőfoltban folyik nyáron s ők egyek azzal az erdővel. A városi művésznövendék, aki idővel jelest vagy szekundát kap a nagyságos professzor irtól, honnan tudna szegény megjegyezni azt, hogy a művészembernek ilyen ősi élet révén kell a természettel megismerkednie. Dehogy is megismerkednie: át kell magát itatnia annak zamától, éreznie kell felségese, egyszerű nagyságát, igenis által kell éreznie teljesen, kiszívnia minden életeterejét, mint a vampír, amely bele csimpaszkodik az élő testbe, úgy kell szeretnie, mint a szeretőjét, rajongni érte, tűzbe menni érte.

Ezek szép dolgok. Jön is majd valaki, aki azt mondja: csinálunk tehát egy ily szervezett iskolát, ime a program: első paragrafus: a természetet át kell érezni; második paragrafus: roppantul megszerelni... istenem, hiszen éppen az a nagy baj, hogy mindezt tanítani senkit sem lehet. Tessék programot szerkeszteni, institúciót alkotni, kinevezni, fizetni, szabályozni, reformálni: nem lesz benne köszönet. Nem, tanítani ilyesmít nem lehet: aki részt kér belőle, annak bele kell mennie ebbe a sajátos életbe, ki kell esnie a mi nyársolgár, szervezet világunkból és bele kell esnie abba a bohémese, szervezetlen világba. Élni kell a művészetet és ezt nem lehet az akadémiaikon.

Itt van az iskola kiállítása. Nem képek a szó szokásos értelmében. hanem ugynevezett tanulmá-

nyok. Talán ilyesmi sem, csak bensőséges dokumentumai annak, hogy minő módon tudnak ezek a fiatal emberek érezni és hogy érzéseiket mennyi egyéniséggel tudják kifejezni. Ez minden, amire egy nagy talentum mester rávezetheti a tanítványát művészi izü együttélésben. És ez a legmagasabb rendű tanítás: a lélek visszatérítése a konvenció világából az őszamatu természet-világba. Hollósy megeselekedte; minő hálával tartozik neki érte magyar művészet!

Rövid szemlében szeretnék volna felsorolni ezeknek a fiatal embereknek a műveit. De talán helyesebben cselekedtünk, hogy a művészi világról szóltunk. Csak éppen rövid utmutatást íparkodtunk a mi az érdeklődő közönségnek arra nézve, hogy minő lélekkel álljon ezek elé a tanulmányok elé.

Lyka Károly.

A Nemzeti Szalon és a Hollósy-iskola mai megnyitása alkalmával *Wlassics* miniszter a következő beszédet mondta:

Örömmel jelentem meg a mai megnyitón, mert bizton számítok arra, hogy egyik, vagy másik irányban mindenesetre művészetünk haladásának újabb tanúságaival találkozom e tárlaton. Szivesen használok föl ezt az alkalmat arra, hogy ószinte, meleg köszönetet mondjak a Nemzeti Szalon-nak amaz odaadó, lelkes és eredményes támogatásért, amelyekben a lelkeim egész meglevél megindított művészi akcióimat részesíti. Művészeti akcióim, mint önök előtt ismeretes, két főirányban mozog. Az egyik iránynak célja, bevinni az iskolába az esztétikai izlés és érzés fejlesztését, életszükséglettel nevelni a művészet iránt láptárlt érdeklődést s ezzel megmésíteni, eszményibbé tenni a jövő magyar társadalom világáétét.

A másik, mert a nemzeti regeneráció munkájában nincs sok vesztetni való időnk, az iskolai akcióval együttesen, párhuzamosan fejleszteni s felrázni a mai magyar társadalom szélesebb rétegeit is és a művészet ügyének megnyerni az egész ország értelmiségét.

Ez utóbbi irányban fejtett ki a Nemzeti Szalon üdvös tevékenységét és hálásan emlékszem meg Szeged, Arad, Miskolc derék közönségéről, melyek a lelkes szóra lelkesen visszhangozva, annyi melegséggel karolták föl a művészet ügyét és megalapították kulturális és művészeti egyleteiket. Legyünk rajta mindnyájan, kik odaadással csünyünk a magyar művészet föliragozásán, hogy a szépen megindult mozgalom tüze el ne hamvadjon, hanem világítsa be az ország minden jelentékenyebb városát, hasson el a magyar művelt társadalom minden rétegehez. Erre a legjobb mód, ha minél kiválóbb jelegű művészi termékekkel gazdagított kiállításokat rendezünk, mert minden szóval hatalmasabb hódító a művészi lélek ihletet alkotása, mert ez szettephtetetlen szálakkal s felejtetetlen lelki gyönyör érzetével büncsel bennünk a művészet ügyéhez. Dolgozzunk uraim kitartással, hisz a művészet ügyének szolgálva, hazánk legragyogóbb dicsőségén dolgozunk.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Természettudományi Társulat legközelebbi ülésén december 9-ikén, szombaton esti 6 óra körül az ásványtani intézetben dr. *Kosutány* Tamás két mutatóanyagokkal kapcsolatos népszerű előadást tartani a borról, a bor erjedéséről és kristályairól. Belépő jegyeket a titkári hivatal oszt ki csütörtökön, pénteken és szombaton.

○ A Petőfi-társaság ülése. A Petőfi-társaság e hó 23-ikán déltan 5 órakor az Akademiában tartandó közgyűlésen két üresedésben levő rendes tagsági helyet fog betölteni. *Scana* Tamás titkár kéri a társaság rendes tagjait, hogy tagajánlásukat, az ajánlottak irodalmi működésének részletes ismertetésével, e hó 23-ik napjának déli 12 órájáig a titkári hivatalba (IV., Bastya-utca 11.) beküldeni sziveskedjenek.

○ Lejáró pályázat. A Petőfi-Társaság titkára figyelmezteti a pályázni kívánókat, hogy a lyrai pályaművek beküldésének határideje december utolsó napján lejár. A legjobb és mindenesetre irodalmi becsesel bíró lyrai költemény jutalma a gr. *Vigyázó* lapból 300 korona. A pályaművek idegen kezebe, tisztán írva és jelzés levelel ellátva a társaság titkári hivatalába (Bastya-utca 11. sz.) küldendők.

EGYESÜLETEK.

(Az Otthon mulatsága.) Az Otthon első nagy estélyén, amely vasárnap lesz a klub dohány-utcai házában, *Kéry* Klara, *Vasquez* grófné, *Senseny* Mariska, *Arányi* Dezső, *Huday* Jenő, *Szaklai* Kornél, *Tapolczai* Dezső és *Gyöngyi* Iszó fognak közreműködni. A jegyeket már holnaptól kezdve megvalthatni déltan 2—3 közt a klub helyiségekben. Hangverseny után tanulmányok lesz az Otthon disztermenen.

(Jókedony mulatság.) Marcali város tanító-sága a jaras lelkesebb tagjaival szövetezve, november 26-án a *Ferenc József Tanitók Háza* javára hangversenyre egybekötött tanulmányokat rendezett, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legényesokban sikerült. A tisztá jövedelem 180 forint volt.

(Tűzoltók gyűlése.) A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége december 9-ikén, szombaton

déltan 3 órakor a szövetség központi irodájában (IV. Kossuth Lajos-utca 8. sz.) ülést tart.

(A *Mária Dorothea-Egyesület*) tanitónői szakosztálya december 9-én, szombaton déltan öt órakor az *Erzsébet Nőiskolában* (Andrássy-ut 65. szám) ülést tart. *Hermann Ottó* A természettudomány és az iskola címen, *Geöcze* Sarolta pedig A tanitónői társadalmi helyzete címen tart előlvasást.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Uj bünvádi eljárás.** A büntetőtörvényszék bírói testülete szorgalmasan látogatja azokat az előadásokat, amelyek az új bünvádi eljárást ismertetik. Ujabban *Csárán* István táblai bíró tartott két óra hosszán át az esküdtzéki teremben előlvasást és megismertette az új bünvádi eljárásnak a vádlandás működésére vonatkozó intézkedéseit. Legközelebb *Lenk* Gyula táblai bíró az esküdtzéki eljárást s a főtárgyalási elnökök teendőit ismerteti, *Tóth* Ernő táblai bíró a járásbíróági eljárást, a járásbíróági ügyekre vonatkozó jogorvoslatokat. *Sántha* Elemér törvényszéki bíró pedig a főlebbezésekről tart előadást.

§§ **Párviadal.** *Csajthy* Ferenc, a *Budapesti Hírnap* felelős szerkesztője februárban párbaít vívott *Dienes* Mártonnal, az *Egyetértés* felelős szerkesztőjével. A párbaítban *Csajthy* sebesült meg. A budapesti törvényszék *Dienes* Mártont négy heti, *Csajthy* két heti államfogházra ítélte. Ma foglalkozott ezzel az ügyvel a királyi tábla első büntető tanácsa s *Burg* Lajos bíró előadása alapján *Dienes* büntetését tizen-négy napra szállította le, *Csajthy* Fercnéc pedig helybenhagyta.

§§ **Megráglalmazott kuriai bírák.** A Brunkal-pörnek egyik botrányos epizódja adott alkalmat ma arra, hogy a rég feledésbe ment pör újra kísértsen a tárgyaló teremben. *Kégly* József volt romhányi ügyvéd, akit a Kuria annak idején két hónapi fogházra ítél, pörújításért folyamodott és egyik beadványában a tanács elnökét, az előadó és egyik szavazó-bíró megráglalmazta. *Szentgyörgyi* Imréről azt mondta, hogy eladósodott ember, „kiről közszájon forognak a bírói állást nem emelő eljárások.” Székács Ferencet részrehajlás vádolta, mert törvényszéki alelnök korában a pörnek egyik végzését fölülbírálta s az írásszakértőket mintegy belekényserítette, hogy az inkriminált Vásonkeőy-váltót hamisnak mondják. Végül *Tóth* Gerőre, az ügy előadója ráfogta, hogy elfogott ember, mert intim barátja *Polónyi* Gézának, a panaszos ügyvédjének. Hibáztatta azonkívül, hogy *Tóth* Gerő nem jelentette be az ítélettanácsnak Székács érdekeltségét.

A Kuria ezt a beadványt elküldte a büntető-törvényszéknek, amely *Kégly* nyilvános rágalmaszért vád alá helyezte. A mai tárgyaláson *Erdőgh* András figyelmeztette a vádlott ügyvédet, hogy vádjainak bizonyításához joga van.

Elnök: Ön Székács Ferenc kuriai bíróról azt állította, hogy a Brunkala-ügynek első bírósági előkészítésében részt vett s ezt még sem jelentette be a Kuria elnökének. Azt is állította ön, hogy Székács bíró szószólója volt az ön elítélésének.

Vádlott: Az állításom igaz. Székács részt vett egy elsőbírósi határozat hozatalában.

Elnök: Az jelentetelen dolog volt.

Vádlott: Felfogás dolga. Én fontosnak tartom.

A második állításra vonatkozólag pedig tanuim vannak, akik az a tónál hallgatóztak, mikor a Kuria az ítéletről tanácskozott.

Az **elnök** felolvassa Székács Ferenc vallomását, melyben Székács kijelenti, hogy nem emlékszik rá, hogy törvényszéki alelnök korában a Brunkala-ügy előkészítésében részt vett volna. Egyébként nem kívánja a vádlott megbüntetését, mert kifejezéseit nem tartja megvalósítandóknak.

Tóth Gerő vallomásában azt mondja, hogy *Kégly* járt ugyan nála, de hogy szóba hozta-e a Székács érdekeltségét, arra nem emlékszik. Az az állítás pedig, hogy *Polónyi* Gézával intim barátságban van, merő képzelődés.

Elnök: *Szentgyörgyi* bíró urról ön azt írta beadványában, hogy eladósodott ember. Ennek a bizonyítását csak úgy engedem meg, ha bizonyítani akarná, hogy ebben az ügyben megvesztegetettik.

Vádlott: Ezt sohaem mondtam és így nem is bizonyítom.

Még az ügyész intézett néhány szót vádlottoz, mely után a törvényszék kihirdette az ítéletet. *Kégly* Józsefet egy hónapi fogházra és száz forint pénzbüntetésre ítélték.

§§ **A revolverező férj.** *Weingert* Ferenc budafoki kőműves a nyáron arra határozta magát, hogy megöli a feleségét *Schuch* Annát, akitől különváira éit. Elment az asszony lakása elé s egy kétszónkért revolverrel háromszor belőtt az ablakon, de a lövések nem tettek kárt senkiben. A pestvidéki törvényszék, amely ma tárgyalta *Weingert* ügyét, nem fo-

gadta el a vádolt ama védekezését, hogy csak rá akart ijeszteni a feleségére, hanem szándékos emberléti büntetésnek kísérlete miatt egy évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte.

Nyiltér.

A tengeri ütközet.

Néhány héttel ezelőtt először mutatták be Párisban egy csudálatos látványosságot, a mely kizárólag az 1900. évi kiállításra készült. Valóságos hadihajókból alkotott flotta matemetikai pontosságig mozog egy óriási torjedelmű vizen s két ellenséges flottába osztva nagy zajjal hadakozik egymással. Ezt némi esténként majdnem tízezer ember végig. És jelen voltam egy ilyen érdekes ütközetben és az öldöklő harc alatt az fordult meg a fejemben, hogy csudálatos hasonlóság van e here és az emberi testben végbenem harcok között. A valódi élet, a test anyagi élete a vér mozgása. A vér vörös részecskékből alakul, ez adja meg erejét és ellenállását, társuk: a fehér részecskék, a melyek teljessé teszik a vér működését. Sokszor a fehér sejtek tartják vissza a káros dolgokat; a esata megkezdődik és természetes, hogy pártfogásunkat és érdeklődésünket az életet adó fél nyeri el a halált okozó ellenében.

A meggyöngült vér helyreállítására nagyon fontos ily esetben a legjobb, ha oly szort használunk, mely a gyógyelmet biztosítja. Mind e gondolatokkal azért foglalkoztam, mert e napon látogattam meg Broust kisasszonyt, ki Párisban a Riquet-utca 71. sz. alatt lakik a kinek borzasztó ilyen ütközetet kellett elviselelni. Már hónapok óta vérszegénység gyötörte s ez a halál kezébe adta.

Mindenki tudja, hogy a vérszegénység, miután vérteljes elvonulásának következménye számos kellemetlen következményt vont maga után. Heves fájlás, oldalszurás, szivdobogás, fájdalom az egész testben, emésztési zavarok s ezek következtében állandó rossz kedv gyötéri a beteget. Broust kisasszony mindent végig szenvedte és helyzete oly komoly volt, hogy segítség nélkül már járnai se tudott, családja kétségbe esett, hogy a legjobb ápolás sem ad megkönnyebbülést. Egy napon a Pink-pilulákat, mint biztos gyógyszer ajánlották neki. Haladéki nélkül használni kezdte s az eredmény gyors és meglepő volt. Eredje visszatért, ajka és orcája visszanyerte piros színt s fájdalomai emléknél egyéb nem maradt. Ma erős és egészséges, örül az életnek, a mi tizenkilenc éves korban érthet. Hűen mondtam Broust kisasszony történetét, a melyet a szomszédok csak megerősítettek. A Pink-pilulák ugyanazt az eredményt érik el a nőnél, férfinnál, gyermeknél és agnál előforduló bármely gyöngeségnél és alkalmazásánál hamar véget ér a vérszegénység, sárgaság, reuma és neurasthénia. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Központi főraktár: Gablin & Cie, 3 cite, Trévisse, Páris.

Most jelent meg Kabos Ede új regénye

A verebek.

A karácsonyi könyvpiac egyik legérdekesebb újdonsága. A regény közel 300 oldalon. gyönyörű kiállításban jelent meg s az erős kötet ára 3 korona.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körut 18. szám.

Az a rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Az osztrák delegáció.

Bécs, december 6.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma este hét órakor tartott ülésében megkezdte a külügyi költségvetés részletes tárgyalását.

A rendelkezési alpnál Kramarz szólalt fel. Visszatért a külügyminiszternek Szerbiára vonatkozó jelentéseire és tiltakozik az ellen, mintha fejtégetései valamelyik szerb párt érdekében mondattak volna el; ellenkezőleg, egyedül az emberiség és civilizáció érdekében hiva föl a minisztert a közbenjárásra, az elítéltek megkegyelmezése ügyében. Majd panaszkodik a külügyminisztérium sajtóirodájá ellen, melynek kötelessége volna, hogy a belső kérdésekben megóvja teljes tárgyilagossággal.

A diplomáciai kiadások tételénél Gossmann utal arra, hogy kívánatos, hogy a monarchia mindkét külképviseletet részéről az alattvalók a szükséges támogatásra találjanak és megfelelő előzetesben részeseüljenek.

A konzuláris kiadások tételénél Kramarz a külügyminiszternek konzuláris ügyünk modernizálására

irányuló törekvéseivel foglalkozik. Nem tagadja, hogy a törekvések megerdemlik az egész osztrák kereskedelmi világ támogatását, sajnos, hogy ily támogatásra még sokáig nem lehet számítani, mert ehhez előbb szükséges volna iparosaink és kereskedőink felfogásának megváltozása.

Gróf Goluchowski külügyminiszter Kramarz beszédére válaszulva még egyszer visszautasítja azt az állítást, mintha a Pester Lloyd a külügyi hivatal orgánuma volna. A sajtóiroda hivatalnokainak feltétele nélkül tilva van belpolitikai kérdésekről nyilatkozni.

Kramarznak a konzuláris ügyről mondott beszéde után a külügyminisztérium költségvetését a póthitelekkel együtt változtatlanul elfogadták, ugyszintén jóváhagyták az 1897. évi zárszámadást.

A legközelebbi ülés kedden este lesz. Napirend: A rendes és rendkívüli hadügyi költségvetés és esetleg a megszállási hitel.

A háboru.

London, december 6. A Chronicle külön kiadásában valóban drámai momentumokat közöl a Modder folyó mellett vívott ütközetről és e leírásból künik, hogy az angolok nemcsak hogy nem győztek, hanem éppen ellenkezőleg vereséget szenvedtek. A csatát a Chronicle a következőképpen írja le:

Mintán a tüzéség néhány órái tüzeléssel bevezette az ütközetet, a boerok operációjában rövid szünet állott be, melyet Methuen mindjárt ki akart használni. A brit gyalogság két dandárban a sikonát a folyóhoz vonult, a gárda a jobb szárnyon volt. A folyó tulsó partján álló ellenség rettentően tisztító golyózáppal fogadta az angolokat. Embe-reink, akik nem találtak fűdözetet, egyszerűen lefűdtek, bár ugy látszott, hogy ebben az öldöklő tüzben lehetetlen a megmaradás, egy pillanatra sem hátráltak. A boerok, akik rettentően pontosan lőttek, a skót gárdát hatszáz yardnyira engedték magukhoz, azután lőttek, a legényeknek végre le kellett feküdniük, hogy a gyilkos tüzeléstől megmeneküljenek. Ez egész napon át tartott; többször kísérletet tettek az angolok, hogy átkeljenek a folyón, de mindannyiszor olyan tüzeléssel fogadták őket, hogy borzasztó veszteséggel végre is vissza kellett vonulniok. Egy gárda-csapatnak végre, szintén tucajtával estek el emberei, sikerült átkelni a folyón. Sok hőstett között különösen fölemlítendő, hogy Corrington alezredes, Julpeine kapitány és tizenkét gárdista beleugrott a folyóba és mar csaknem elérte a tulsó partot, amikor vissza kellett fordulni. E közben hét ember majdnem belefulladt a vízbe.

London, december 6. A Reuter-ügynökségnek jelentik Ladysmithből november 29-iki kelettel: A boerok ágyuznak, de hatástalanul és ugy látszik azért, hogy visszavonulásukat elleplezők, mert tegnap több boer csapatot láttak a Drakensberg hegység felé vonulni, ma pedig más boer hadtesteket láttak szekerekkel északkelt felé menni. Az ellenség között ugy látszik, valamely betegség pusztít. Híre jár, hogy a transvaali és oranjei boerok között viszálykodás támadt. Ladysmith körül most 26 ágyú áll, amelyek azonban kevés kárt okoznak. Hír szerint a boerok Ladysmith és Colenso között zárt sáncokkal és mellvédékekkel megerősítették a magaslatokat.

London, december 6. A Times második kiadásában a következő ladysmithi táviratot közli: Az ellenség kikutatta a város leggyöngébb pontjait. Az ostromágyuk tüzelése pusztító hatású kezd lenni. A napi élelemadagokat leszállították. Sok a beteg. Ennek dacára minden erőfeszítést megtesznek a boerok döntő támadása ellenében.

Az Echo külön kiadása a következő táviratot közli Ladysmithből e hó 2-ikáról: Mult hó 30-ikán az ellenség igen erős bombázást kezdett a város ellen. Egy dombról egy nehéz ágyú teljesen urálja a várost. December 1-én egész nap tartott a bombázás. December 2-ikán rendszeres ágyútüzelést kezdtek. Néhány lövés igen hatásos volt és szétrombolta az angol sátrakat. Nagy izgatottság uralkodik. Néhány ágyunk leszereltetett. Ugy látszik, 32 ágyú van a város körül biztos lőtávolságban felállítva.

London, december 6. A Reuter-ügynökség jelenli Pretóriából e hó 2-ikáról: Joubert, aki gyöngéledik, ma Folksrustba érkezett. Tavolíté alatt Schalk-Burger veszi át a fővezényletet.

Berlin, december 6. A Deutsche Zeitung londoni távirata szerint Methuen tábornok segítségével szorultva áll a határon Modder-folyótól délre; Prinsloo tábornok Jakobsdaaltól innen oldalról és Delarey tábornok délfelől fenyegeti Methuen hadállását.

Köln, december 6. A Kölnsche Zeitungnak Fokvárosból november 9-éről azt jelentik, hogy a boerok mind beliebb avomulnak Natálba és

a Fokgyarmatokba. A brit hadviselés mindig érthetlenebb lesz és már is érezteit kedvezőtlen hatását egész Délafrikára. A vasutakat az egész Fokgyarmatban katonailag szállták meg, hogy a fokföldi boerok pusztítása ellen megvédjék. Általános felkelés van készülöben. Hír szerint a két köztársaságnak az a terve, hogy mihelyt Mafekinget, Kimberleyt és Ladysmithet elfoglalta, Angliának békeajánlatokat tesz. Anglia azonban aligha fogja elfogadni ajánlatát, mert nagy területek átengedését és minden felsőbbeségi igényről való lemondást fogják tőle követelni. Csak akkor fognak aztán a végső eszközöz nyulni és Pretoria meg fogja adni a jelt egy általános dél-afrikai felkelésre. A Kölnische Zeitung levelezője végül azt mondja, hogy ha az angol hadviselés nem fog gyorsan megváltozni, könnyen meglehet, hogy a boerok és Anglia ellenségei fellázadnak. Pretóriából érkezett magánhírek szerint ott 3000 angol fogoly van. Buller tábornok helyzetét nagyon veszélyesnek tartják.

Hága, december 6. A második kamarában Kuyper oly napirendet indítványozott, hogy a külügyminiszter nem tett meg mindent a délafrikai köztársaság érdekében, amit meg kellett volna tennie. Ezt a napirendet 71 szavazattal 21 ellenében elvetették, miután a kormány kijelentette, hogy a napirend elfogadását bizalmatlansági szavazatnak tekintené. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az egész kormány helyeselte a külügyminiszternek a békekonferencián tanúsított magatartását, mint olyant, amely a nemzeti érdekek szempontjából a legkedvezőbb és a délafrikai államokra nézve a legkevésbé hátrányos volt.

Amsterdam, december 6. Azokat a jelentéseket, hogy a fokföldi hollandok mind nagyobb számban csatlakoznak a boerokhoz, több magánhír is megerősíti. Az angolok előnyomulásának nehézségeit annak a körülménynek tudják be, hogy a lovasság a loállomány kis száma miatt nem képes kellő tevékenységet kifejteni. Azt hiszik, hogy hetekig fog tartani, míg a loállományt a kellő számra lehet hozni.

A horvát országgyűlés.

Zágráb, december 5. Az országgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Francisci alelnök. A beérkezett iratok között van dr. Zerjavicsnak indítványa a vasuti hivatalnokoknak a választók névjegyzékéből való törlése végett. A bejelentések után a Ház harmadik olvasásban is elfogadta a költségvetési provizóriumot.

Az indemnity-javaslat tárgyalása során Eggersdorfer előadó és Krajcsovic osztályfőnök elfogadásra ajánlja a javaslatot. Az utóbbi kijelenti, hogy a kormány a javaslat elfogadását nem tekinti bizalmi kérdésnek.

Vrbancs dr. (koalíció) elveti a javaslatot. Beszél Magyarország és Horvátország viszonyáról és azt mondja, hogy a horvát nép nem ellensége Magyarországnak, ez az ellenséges viszony csak azoknak a fejében létezik, akik ilyen viszonyt elő akarnak idézni. Nem tagadható, hogy vannak ellentétek, ezek azonban könnyen volnának kiegyenlíthetők, ha Magyarország nem volnának olyan emberek, akik ezt szándékosan meg akarják akadályozni.

Tuskan: Azok a magyar zsidó-liberálisok!

Vrbancs: Ha a nép kebelében itt-ott elkeseredés mutatkozik Magyarországgal szemben, ennek azok az emberek az okai, akik kötelesek volnának jó igazgatással elejét venni ilyen eseteknek. Mindenért a magyarokat okolják, de éppen abban a szatrápiában, amelynek Belovár-Kőrösvarmegye a neve (Ohó! kiáltások jobbról), sajnos éppen a mi népünk fiai azok, akik Magyarország ellen szitják az ellenséges indulatot. A szónok aztan Cseh Ervin miniszternek a magyar országgyűlésen mondott beszédével foglalkozik és hibáztatja, hogy a miniszter nem utasította vissza Komjáthy kifakadásait.

A tárgyalást félbeszakítják és áttérnek az interpellációkra.

Belgrád — Budapest.

Bécs, december 6. A Neues Wiener Tagblattnak jelentik Belgrádból, hogy Budapest és Belgrád közt nemokára telefonösszeköttetés létesül. Az erre vonatkozó magyar-szerb egyezmény már létrejött. Szerbia megengedte, hogy Budapest Szófiával és Üszkúbbel Szerbián át távirati összeköttetést kapjon.

Tolsztoj beteg.

Moszkva, december 6. Gróf Tolsztoj Leó, aki jelenleg itt tartózkodik, heves és fájdalmas epekölikában megbetegedett és ágyban fekszik. Állapota nem veszélyes.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 6. Egy ma közzétett miniszteri rendeletből, mely e hó 9-én lép hatályba, kivehető, hogy a kőbányai sertések behozatalára vonatkozó tilalom egyelőre érvényben marad. Speciális behoza-

tali engedélyeket azonban az eddigi mód szerint tovább is adnak.

Berlin, december 6. (Gabonapiac.) Észak-Amerika erőteljes javulására buza 1/4, rozs 1/2—3/4 márkával emelkedett. Zab csekély kereslet mellett ártartó. Az idő szép.

Frankfurt, december 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artfolyamok decembe. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 236.10. Osztrák-magyar államvasut 139.40. Déli vasut —. Osztrák aranyjárdék 31.80. Olasz járdék 94.35. Laura-kohó 255.—. Harpeni 203.—. Discont 194.20. Alpsi —. Bécsi bankjegyet —.

Berlin, dec. 6. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék —. Osztrák hitelrészvény 236.—. Osztrák-magyar államvasut 139.40. Déli vasut 31.80. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, december 6. (Kábelüregöny.) (Gabonatözsde.) (Megnyitás.) Buza májusra 74.7/8.

New York, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza tavaszi 77.4/8. Buza téli 76.7/8. Buza decembe 72.1/8. Buza májusra 74.7/8. Tengeri decembe 38.7/8. Tengeri májusra 38.4/8. Zab 29.8/8. Rozs 61.— Liszt 2.80.

New York, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Káv fair Rio No. 7. 6.1/8. Káv folyó hora 5.70. Káv májusra 5.90. Petroleum raffined in cases 10.90. Petroleum New Yorkban 9.80. Petroleum Filadelfiában 9.75. Szállítási díj Liverpoolba 3/8. Irányzat kedvező.

Chicago, december 6. (Kábelüregöny.) (Gabonatözsde.) (Megnyitás.) Buza decembe 69.7/8. Buza májusra 70.4/8. Buza júliusra —. Tengeri decembe 32.7/8.

Chicago, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza decembe 65.4/8. Buza májusra 69.1/4. Tengeri decembe 29.7/8. Tengeri májusra 22.7/8. Zab decembe —. Zab májusra —. Rozs decembe 53.—.

Liverpool, december 6. (Kábelüregöny.) (Gabonatözsde.) (Megnyitás.) Buza decembe 57.4/8. Buza májusra 59.7/8. Tengeri decembe 35.7/8. Tengeri február 35.7/8.

Baltimore, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza májusra 71.—.

St. Louis, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza decembe 70.7/8.

Filadelfia, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza Cash 68.5/8.

San-Francisko, december 6. (Kábelüregöny.) (Zárlat.) Buza decembe 100.—.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, december 7. — Római katolikus: Ambrusca. — Protestáns: Ambrus. — Görög-orsz (november 25.) Katalin vt. — Zsidó: Tebeth 6. — A nap két óra 19 percek. — Nyugzik 3 óra 51 percek. — A hold két délelőtt 10 óra 34 percek. — Nyugzik este 9 óra 6 percek.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

A igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor.

Szabó Lóczy. Dr. Polner Ödön: Magyarország és Ausztria közötti viszonya.

A magyar történelmi társulat választmányi ülése d. u. 5 órakor a tudományos akadémia heti ülésében.

A katolikus kör társasvacsorája este 8 órakor saját helyiségében.

A kereskedő ifjak együttesen Wollák alelnök arcképekkel leleplezése este 8 órakor.

A Népszínházban a Kuruzsferfang bemutató előadása.

Nemzeti múzeum: Természettörténeti, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi társi 1 korona belépődíj mellett megtekinthető.

Az iparművészeti múzeum és az Iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása, nyitva délelőtt 9—1-ig és este 5—8 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—5-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, Igazgatóság Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudósítók-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—10.

Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti miniatúr és kereskedelmi-történelmi gyűjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetésű árusításokat is eszközöl) a városi iparcserkőben nyitva délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 6-tól 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőivel megbízott társulatosság V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somosy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szentelés műsor.

Folles Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Kis Vigadó. VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy variété-előadás.

Budapest kávéház. Andrassy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarnak hangversenye és Schreier művésze.

Páris szálloda. Váci-körút. Ettormek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpárterem.*

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandel Albert.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny Kiss Béla híres debreceni zenekara által. Ujjonnan berendezett fényes étterem.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szekszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kinttől cigányzene.

Gregorits Ferenc éttermel Duna- és Lipót-utca sarkán. Pótvárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkinttől erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körút 4. kapható eredeti torokkői hus és hortobágyi gulyás.

Miakits M. bor és sörösarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termésű borok.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Schramm és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlislák hangversenye.

Bodera-pince, ujjonnan fényesen berendezve, a Somosy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig nyitva.

Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

Egy tüprengő asszony. „Adják nekem a forma har. inc ezüstpénzét és én elárulom érte az Istent.” A mi társadalmunk, amely telve van hazugságokkal, képmutatással, a forma imádatával, sohasem odozna tel őnt „szörnyű” a bűne alól. Az az asszony, aki a törvény parancsait és az egyház rendeleteit számba nem véve, életjárásul szegődik a férfinak, az a betű szerint, a jog szerint és a formák szerint, sem Isten, sem ember előtt nem felesége annak a férfinak. A törvényközök szempontjából sincs kivételti való ebben a felfogásban, nincsen, mert a nagy tömegek belátása ma még nem elegendő erejű ahhoz, hogy a szabad madár módjára építsen az ember családi fészket. A házasság intézménye jó, megokolt, célszerű s a nyugateurópai házassági jog intencióiban gazdag erkölcsi tartalom van. Innen van az is, hogy a kis emberek, a „jó” ismerősök olyan nagy szeretettel védelmezik meg ezt az intéstiót és olyan éles gunnyal, megvetéssel beszélnek az együttéléstől. Mi tehát nem szankcionálnók (legalább ma még nem) a szabad szereimet. A nagy tömegek nem érték meg erre s ámbátor a házassági intézmények (többára a házasság vagyoni jogi részét védik, szervezik, szabályozzák és kevesebb garanciát nyújtanak az etika szabályainak, mégis általánosságban elismerjük a szürke emberek gözjének jogosságát, mikor törvényes viszonyok erkölcsösségét hirdetik és kegyetlenül bannak szokkal, akik az általános felfogás ellenére cselekedtek. A formáért hát mi is eladjuk itt az Istent, mint ahogy eladja ma még az egész világ... Hanem a lényeg, az igazi benső érték az ön. Nem azért, mert egy hűtlenül elhagyott férfi mellé szegődött, nem is azért, mert elváltatta és revelte más asszony gyermekét, — nem azért. Ez más lapra tartozik és a finom asszonyzsziv munkája. Hanem azért az öné a benső érték, mert fiatal, gyenge asszony léte nem vette igénybe a társadalom támogatását és a törvény garanciáit, hanem megmentette, megörizte és megbecsülte a lényegét: a szerelmet. Ön nem adta el hermine ezüst pénzért az Istent. Ne tüprengjen hát azon, hogy bűnös-e? Nem az! Hisz önben még az a renitencia sincsen meg, mely nyugalmasból eloltja magától a társadalom kiengesztelésére szolgáló alkalmat, ön most, hogy kinálkozik az alkalom, a formának is eleget akar tenni, miután súlyos tüprengések áran megörizte a lényegét. Szeressék be mindketten okmányait, jöjjenek fel a fővárosba s az anyakönyvvezető hivatalban intézzék a dolgot úgy, ahogy önök kívánják.

K. J. Kapostár. A birtokvetelnek legegyszerűbb módja: az ajánlatot kishirdetések útján megtenni, megemlítve benne az évi törlesztési összeget is. Ha valakinek az ajánlat tetszik, jelentkezni fog s akkor tárgyalhat vele. Óvatosság okából jó lesz a hirdetésben azt is megjegyezni, hogy a közvetítők ki vannak zárva, mert Budapesten egész légiója van az ügynőknek, akik közvetítésükkel csak dragitják a vendők birtokot s ezer alkalmatlanságot szereznek az üzletelteknek.

Úst. Szaksé. A postai szabályok értelmében, az a 2 krajcár értesítési díj minden körülmények közt megilleti a postát. Fiókberlet is tartoznak azt megfizetni.

Elasztitva a világba. Mi, akik nem ismerhetjük az önké viszonyait, nem is adhatunk praktikus tanácsot ebben a dologban. Pedig hát itt minden más válasz olyan volna, mint a falra hányt borsó. Amit tanácsolhatnánk, mindössze annyi, hogy azt a sok félismeretet, melyről levelében ír, ki kell bővíteni. Szorgalommal menni fog a dolog. A postamessterséghez is kell előkészítő tanfolyam s bizony igaz, hogy nagy utánjárással szerezhető csak meg. Amerikáról pedig szó sem legyen, mert akkor volnának csak igazán kizsztatva a világba.

Régi hű előfzető. Az a kérdés, hogy az illetőt tiszt szolgálatban vagy szolgálaton kívül grombásokod, vagy úti areul az önkéntest. Ha szolgálatban történt a sértes, csakis szolgálati uton szerezhet az önkéntes elégtételt magának, míg ellenkező esetben provokálhatja, de előbb engedelmet kell erre kérnie ezredparancsnokságtól.

Ideál. Hölgyeknek irt levél alá nem szokás azt írni: jóakarója, legfeljebb akkor, ha hatványesziendős ember valami protekcióit kérő levelet kedvezően intéz el. De azért nagyobb hiba szóvá tenni az ilyesmint, mint elkövetni.

U. J. Zerenes. A legnagyobb készséggel állunk minden tekintetben előfizetőink rendelkezésére.

P. S. Zimony. Ótágu korona a nemes embereket illeti meg.

P. M. Dombhat. Az orvosnövendék nem tartozik külön vizsgát tenni, hogy a doktori címet elnyerje. Amint elvégezte az öt évi kurzust és letette a szigorlatait, a diplomával együtt a doktori címet is megkapja.

Discipulus. A blazirt szó a gondolkodásban való fáradságot, az észjárás elszürkülését jelenti. Rendesen lelétséggel fordítják, ami azonban nem helyes. Legjobb volna tán így mondani: elfasult ember.

98 198. sz. előfzető. 1. Annak idején meg kellett volna teledbezni a választást a belügyminiszterhez. Bizalmas uton vagy nyilvánosan most is megteheti a fő jelentést. A minisztertől függ aztán, hogy helyet ad-e a panasznak. 2. Az előnévet csak akkor veheti, ha az külön adományozták neki, máskülönben nem. Ha mégis viselné, jelentse föl jortalan cím használatért az illetékes rendőrhatalóságnál. Kihágás címén érzékenyen megbüntetik s eltiltják a címbitorlástól. A főjelentést bárki is megteheti az illető ellen.

H. M. Ámatm. Sokat kell még tanulnia. A forma még gyenge, de meleg érzés szól ki a verséből. Ezt nem közöljük, telik öntől jobb is.

Renee 18. Hát ön is? Merthogy, akármennyire tagadja, ön is reménytelen szerelmes. Ha szabad enyhítő körülményről szólnunk, önt szalvalja az, hogy tizenöc éves korban nehéz reménytelenül szeretni s így ön meg fog gyógyulni munka nélkül is. Biztosan! Elvállaljon érte a felelősséget.

Apáca. Zárda van Grácbán is, Szatmáron is. A belépéshez szülői beleegyezés szükséges, ha még kiskorú. A zárda főnöknőjénél jelentkezézzék.

H. I. Nagy-Aun-Madaras. Ha még használva nem volt, használhatja a könyvet s a bejegyzések törvényes bizonyító erővel bírnak.

Györszagteli. Ha volna elég energiája, ott maradhatna a helyén. De két ok is szól a mellett, hogy nincs elég energiája: az egyik, hogy még nagyon fiatal, a másik: hogy — amint mondja — máris megengedett magának egyet-mást. Kisasszony! Váltsa meg a vasuti jegyet!

Doktor. Irja csak egyszerűen így a címét: Georg Elandes, Berlin. Bizonyosan megtalálja a posta.

104 099. sz. előfzető. Magyarországon automobil-gyar nincsen, külföldi cegezket pedig elvből nem ajánlunk.

L. L. Arad. Korniss Elemér nevű hírlapíró nem ismerünk, híret sem hallottuk sona.

Egy előfzető. Az új rend értelmében a vizsgák jánárban lesznek, a beiratkozási elő alatt.

Kornélia. Forduljon íbb Négel Ottó kölcsonkönyvtárhoz (VIII. Múzeum-körút 2.), ott a főtitelket is megtudhatja.

Egy előfzető. Olyan levelet írni bizony nagy könnyelműség, mert könnyen félreértésekre adhat alkalmat. Egy fiatal leánynak, aki ad valamit a jó hírére, még tréfából sem szabad ilyen dologra vállalkoznia.

Kassa! hű olvasó. Nem foglalkozunk a kérdéssel, mert nem törtézők illőnek kutatni az illető után.

M. J. Jankovác. A Renz-cirkusz 1883. október 30-án, a gyapú-utcai német színház 1889. december 20-án égett le.

Sorsjegyek.

H. A. B.-Szt.-Mihály, 8743—32. számú Olasz Vörös-Kereszt sorsjegye 30 lírat nyert. — **107 063. előfzető,** 3362—46. számú Magyar Vörös-Kereszt sorsjegye 6 forintot nyert. — **101 318. előfzető Zólyom,** 6134—56. számú József sorsjegye 2 forintot nyert, 16-bi sorsjegyeik nem nyertek.

108 879. előfzető. — Paula asszony, Pécs. — W. G. Zala-Szent-Adorján. — V. B. Rutka. — T. G. Teréz-körút. — Oxtgen. — S. A. Gyöngyös. — P. J. Város-Hodász. — P. S. Hajdu-Szabolcs. — K. Ö. Uri. — H. C. — Bácskal előfzető. — E. D. Zenta. — Férzabl. sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLÉK.

A boerokhoz.

Ti vagytok a napia sötét Afrikának,
Véreteket ontó boer szabadsághősök!
Századok viharja kiktől elszakasztott:
Ősapítok is rézi ismerősök.
Azok észak, míg ti távol déli táinak
Vagytok szabadságot lángzó vitézi,
S a nanvatól század kalmárlelkű népe
Halálmegvetések ámulattal nézi.

Őseitek egykor zúgó tengereknek
S spanyol zsarnokoknak készítettek gátat;
Az, hiába tombolt; ezeken nyakukba
Kerítették ők a becsutlen igákat.
S a világeteremtő, nagyranövő magként
Oda fűtt titeket az idők szélével,
Hol a telhetetlen kincssovár Molochnak
Rabbilincseit kell szaggatnotok széjjel.

S míg hazátok védve, véretek ontjátok,
Gyilkos golyóitok isten irányítja
S átalatok, a sok szolgálalelkű népnek
A honszerelem szent igét tanítja;
Kik hidegen nézik a kis Dávid harcát,
— Mintha szini játékok lenne bösz tusátok! —
S csak a hűnyő század vérébőlől napja
Tekint glóriával ma még vissza rátok!

Mert, hogy is lehetne százados időnek
S satnyává lett kornak, szebb, dicsőbb halála,
Mintha a szabadság hőseinek vére
Hull a végtelenbe merülő sírjára?
S hogy ha van igazság földön és az égen:
Boer szabadsághősök, győznetek kell néktek;
Az emberi szent jog szége a téko
Mit a honszerelem nevében ti téptek!

S minden talpalatnyi föld, amelyre hősi
Véretek kiömlik, termékenyebb válik
S az ágyudórej, mint szentgyűháza hívó
Harangszó hat fel az ég boltozatáig!
S akinek hazáján tomboló viharoként
Végigdúgott egykor végítélet álka:
Még bukásotokban is a szent szabadság
S örök dicsőségnek fényes napját látja!

Szent a zászló, melyért véretek ontjátok!
Mig egy boer marad, csak ezt lobogtassátok!
Szíveink, míg nemes örömtől dobognak:
Néma imádatlalkéntünk rétegek;
S ha magyar nem volnék, boer szeretnék lenni,
— Nincsen ilyen két nép széles a világon! —
S mikor a szabadság búcsút vesz a földtől:
Mi leszünk utolsó katonái, látom!

Szalay Károly.

REGÉNY.

Öreg asszony nem vén asszony.

(5) — REGÉNY. —

Irtá: GEROLAMO ROVETTA.

Ha találkozott vele, mindég fűlig pi-
rult, bár Eliza grófné észre sem vette. Minden
ünnepen és vasárnapon tíz óraker misére ment a
székesegyházba, csakohgy láthassa, hogy együtt
lehesse vele.

De mielőtt a misére elment, az egész reg-
gelt azzal töltötte, hogy mosakodott és annyira
dörgölte magát, hogy a bőrt majd lehuzta.

Nyakkendőjén a csokrot vagy tiszser meg-
kötötte, míg jónak találta és beletelt egy félóra,
míg a haját sikerült kétfelé választania.

Most a homloka közepére egy hajfűrtöt hu-
zott le, mely olyan volt, mint egy kérdőjel s
melynek szerinte ellenállhatatlan hatása volt.

A míg a mise tartott, szemet a grófné alak-
járól nem vette le, aztán sietett a kijárához,
hol a női nem tisztelői már csoportban állottak,
és várta, hogy megnézzék, vagy talán meg is
bámulják. Eliza grófné természetesen könnyedén
és büszkén lebegett el mellette a nélkül, hogy
a szerelmes, kikent s kifent legénykét észrevette
volna, míg szegény Prandino, szerelme e tárgyát
ily közelben érezve, egész testében remegett és
arca színeket váltott. Bár a tükör előtt számta-
lanszor gyakorolta, ilyenkor sohasem sikerült
neki, hogy kalapját megemelve, karjával nagy
ívet írjon le és köszönve a meghajlásnál a bokát
is összesse.

Navaredo grófné többnyire elhaladt már
mellette, a mikor elhatározta, hogy üdvözölni
fogja őt.

De gyakran a féltékenységre keserves fájdal-

+ Vilma királynő étrendje. Az ifjú hollandi
királynő mindennapos életéről olvasható egy és más.
Vilma királynő és az édes anyja, akik között a leg-
jobb egyetértés van meg, korán kelnek. Hét óra
tájban megreggeliznek először. Kilenc óraker meg-
kezdődnek az állományok, a miniszterekkel való
tanácskozások. Tizenegy óraker a kis királynő ren-
desen kilovagol a kíséretével, fél egykor pedig
másodszor reggelizik az édes anyjával, nyáron,
ha csak nem nagyon csunya az idő, a sza-
badban valami erkélyen. Hétfőn délután két óra-
ker rendszeren a minisztereket fogadja a királynő
audiencián, a többi nap délutánán előadásokat
hallgat tanároktól. Három és négy óraker sétál
rendszen a szabadban, meglehetősen messzire a
kastélytól. Ötödél óraker tea, hetedél óraker ebéd.
Hetenkint többször is a királynő együtt ebédelnek
a kísérettel és néhány meghívott vendéggel, máskor
azonban mindig egyedül. A királynő élete nagyon
rendszeres s ugyanazt a rendszerességet kívánják
meg a környeztetűktől. Este többnyire olvasás, tizen-
egy óraker pedig az egész kastélyban beáll az éj-
szakai nyugalom.

+ Mikulás napja. Mikulás napja, amely az
idén is meghozta a jó gyermekek örömet, s a rossz-
szak virágását, nagy elterjedtségnek örvend egész
Európában. Szent Miklós ünneplése, mert ebben áll
Mikulás napja, keletről származott át Európába.
Nemcsak a délszláv és román népeknél terjedt el,
hanem a németeknél a Szent Mihály mellett jó ideje
nemzeti védőszentképpen szerepelt Szent Miklós, ki
német néphiedelem szerint szintén fehér lovon,
mint harcos segítségére jött csatában szorongatott
népeknek. Az ünnep külsőségei országok és vi-
dékek szerint más és más. Kolozsvárt régebben a
fiatalság egy ijesztő bábnak öltözött embert vezetett
lánccon az utcák végig; akivel találkoztak, attól
pénzt kértek; ha nem adott, megütlegelték. Kalota-
szegen Miklós napján a legények rendre járják a
leányos házakat, megvizsgálják a darab fonalokat s
azt a leányt, aki november első napjától kezdve min-
den hétről nem mutathat fel egy darab fonalat, ha-
muval megtömött zacskóval megütlegelik és szorga-
lomra szerentik. Ha az illető leánynak sikerül a le-
gény kezéből kikapni a zacskót s annak barmvát
rönteni, az a legény egész éven át „nem lehet el
ezen leány nélkül.” Ezt a hamut szerelmi babonára
is használják. Ha a leány belőle éjlelte feje alá tesz
valam eskét, megálmodja leendő férjét; ha pedig
belőle és porrá égetett néhány hajszalából valamics-
két a legény italába vegyít, ez szerelmes lesz a
leányba.

— Hamut ivott! — szokás mondani a legényre.

A marosmenti székely leány, ha Miklós nap
éjjelén kukorikolni hallja a náz kakasát, azt tartja,

hogy ahány a kukorikolás, annyi kérője lesz abban
az esztendőben. A magyarországi rutén lány ennek
a napnak az estéjén fölmege a toronyba és hármat
út a harangra, hogy ezzel kérőt hívjon magának.
Az erdélyi szász leány azt tartja, hogy ha Miklós
napján varr, elvarrja kérő ének az utját. Az erdélyi
oláh és délvideki szerb azt tartja, hogy ha Miklós
napján nincs hó, nagy drágaság lesz a következő
esztendőben, s ha ezen a napon eső esik, ak-
kor tavaszra marhavész támad. Miklós napján a
szerb és oláh leány nem dolgozik, mert attól
tart, hogy este a szent a leányhoz küldi legszebb
legényekké változott paripát, s az alatt az ürügy
alatt, hogy táncba viszik, kicsalják a szabadba s ott
ismét lóalakot öltve, összetapossák. A cigányok azt
beszéli, hogy Szent Miklós a földön járva, betért
egyszer egy házba, hogy éhségét csillapítsa. Senki
sem volt otthon s a szent megette az ott talált pu-
liszkát. A gazda hazajövet még ott találta a szentet
és jól elverte. A szent megátkozta az embert, hogy
ezentul a puliszkához hasonló színű holdban lakjék
és azt egye. A holdba most is láthatni ezt az em-
bert, aki minden hónapban jó nagy darabot meg-
eszik a holdból, amely aztán ujbold megnő. És még
rendkívül sok monda kering Szent Miklós napjáról,
amelyek mind élénk világot vetnek a nép lelkületére.

+ Levelek a haroterről. A hivatalos távira-
tok, amelyek Afrika déli részéről a háborúról ér-
keznek, nagyjából csak hivatalos rövidséggel
számolnak be az egyes ütközetek eredményeiről. A
csaták, ostromok képeről egészen más képet adnak
azok a levelek, amelyeket a hadakozó katonák írnak
haza az övéikhez. Egy-egy ilyen levél élő jelenete-
ket varázsol a lélek elé. Londoni lapok több ilyen
levelet közölnek. Az egyik levélben egy közlegény
azt írja, hogy Ladysmith mellett csakugyan meg-
mérgezik az ivóvizet és a víz folyását elzárják, ne
a Ladysmithben levő katonák friss vízhez ne ju-
thassanak. A szomszúság miatt borzasztó kínokat
szenvetnek. Ha a boerok ily napon intéztek volna
az angolok ellen támadást, ezek meg sem mozdultak
volna. A megereit eső azonban végre is segített
a bajon. A boerokat Angliában nem jól ismer-
rik. A Dundeéből Ladysmithbe menekült angolok
mesélik, hogy egész Dundeet kifosztot-
ták. Szerencse, hogy az asszonyok és a gyerme-
kek már napok előtt elmenekültek, különben ezeket
is megölték volna. — Egy másik levél az angolok
kegyelenségéről szól és többek közt ez van benne:

Dicsőrem a lovasságunkat, amely a végtáma-
dást intézte a boerok ellen. Valóban nagy, de
borzalmas látvány volt, amikor lovasságunk fegy-
verekkel a boerok seregén átvágott. Haromszor
ismételték meg ezt a rohamot és ütöttek, gyilk-
olták és szétmarangolták az ellenséget. Néhány
boert éppen abban a pillanatban érte a halál,
amikor imádkozott. Sok boer eldobta fegyverét,

Husz éves volt, mikor a Navaredo házban
bemutatatta magát. Oly féltékeny, zavartan és
ügyetlenül viselte magát, hogy könnyörtelenül ki-
kacagta mindenki, Eliza grófné jobban, mint
bárki más. Csak két év múlva, amikor Del Man-
tico márkí őrnagygyá lett és egy másik erodhez
került, kezdték Eriprandó grótot figyelembe venni
és akkor kapta a holdvilágos fényképet.

De sok ideig tartott, amíg érzelmeit meg-
vallotta.

Nem vált hozzá bátorsága.

Valahányszor Navaredo grófnéhoz elment,
megesküdtől otthon, hogy feltárja előtte szívét
és merészen, leplezetlenül megvallja neki szerel-
mét, — de aztán ha ott volt nála, néma lett és
csak, mikor már elment, nyitotta ki a száját, és
gyávának, ostobának, ügyetlennek szidta magát.

De azért nem tágított mellőle, sokat hall-
gatott és folytató nézte. Eliza grófné, ki hamar
tisztában volt azzal, milyen tűz lobogott e da-
dogó, zavarodott, félték ifiuban, aki azzal töl-
tötte idejét, hogy jegyzőre, dobozaira és nap-
ernyőre grófi koronákat festett, gyakran mulla-
tott azzal, hogy zavarba ejtette, ilyenkor Eri-
prandó rögtön elhallgatott és egészen elveszni
látszott fekete öltönyében, akár a csiga a
házában.

De hisz tudjuk: ha a hurt nagyon feszít-
tik, elpattan.

Ősszel, a velencei utazás előtt, Eriprandó
grótot, mint ilyenkor rendszeren, keresztapja egy
hónapra meghívta falura és a véletlen úgy hozta
magával, hogy éppen ott a szomszedságban
Eliza grófné egy kis villát bérelt. Több mint
bizonyos, hogy ott mindig találkoztak... és
minden gyanu nélkül egy fa árnyéka vagy egy
fiatal tölgy lombzata alatt és ott megtörtént,
aminek már régen be kellett volna következnie.

(Folytatás következik.)

mait kellett elviselnie, melyek egészen boldog-
talanná tették. Elég ok volt erre, ha a grófné
mással kísérte magát lakásáig, míg ő csak
messziről követte.

Ilyenkor fekete lett a szegény Prandino
előtt a világ. Dühös lett, a grófnét szitkokkal
árasztotta el, könnyelműnek és kacérnak mondta
és megfogadta, hogy ha nagy ember lesz, a ki-
rályné szerelme lesz, csakohgy a grófnét bosz-
szantsa.

Navaredo grófra, Eliza grófné férjére, nem
volt féltékeny. Ellenkezőleg, mély alázatosság
érzése fogta el, ha vele találkozott.

Egyszer látogatásban volt valahol és ott ta-
lálkozott a gróffal. Ekkor oly zavart volt, oly
kényelmetlenül és megszegettnek, sőt megre-
mültnek érezte magát, mintha szenvedélyűnek és
vágynak titkát a homlokáról olvashatnák le.

Prandino legnagyobb öröme és boldogsá-
gára a gróf nemsokára gutütést kapott és meg-
halt. Alig lehet leírni az örömet, melyet a fiatal
gróf érzett, mikor az eseményt meghallotta; ő,
ki különben olyan szelíd és vajszívú volt, hogy
ijedten rohant ki a konyhából, ha Ursolina grófné
azt a tékozlást megengedte magának és egy so-
vány tyuknak a nyakát levágta.

De gonosz örömet nemsokára drágán kellett
megfizetnie, mert alig mult el a mély gyász
ideje, Vencziában majd egyik, majd másik ud-
varlóról beszélték, hogy a grófné férje lesz és ez
a szobeszdé üldözöte szegény Prandino, ki vörös
és sápadt lett féltelében és felháborodásában!
Majd Leopardit kezdte olvasni, sirt és a grófnét
Aspasianák nevezte — — mintha az tehetett
volna róla. Jobban mint bárki más, Del Mantico
márkí, gazdag lovas kapitány hozta ki sodrából,
aki Eliza grófnét mint egy árnyék kísérte miu-
denév.

Életét ilyenformán megmérgezve, vagy kép-
zelt örömkön élőködvé, Prandino barátunkból
lassanként Eriprandó gróf lett; azonban a fiu
eszményképe a férfinak is szerelme és bánata
maradt.

amikor a lovasság közeledett és kezüket fejük fölé emelve, kegyelemért könyörögték. A mi emberekkel azonban nem voltak könyörületek. Ha visszatérnék a harcútról, elmesélem, hogyan viselkedtek a boerok velünk szemben. Sebesült katonáinkat megölték, mikor a harc-téren borzasztó kínok és fájdalmak között vonaglottak.

Egy szakaszvezető így ír:

Mikor a harc véget ért, a sebesültek után láttunk, akik között egy vén, fehérszakállú boer is volt. Egy szikladarab mellett feküdt, kezét fejére hajtva. Eleinte óvatos voltam, mert néhány sebesült boer kigyók módjára a fübe feküdt s mikor közeledünk feléjük, legyvereikből reánk löttek. Közele érve azonban láttam, hogy a vén boer tehetetlen. Nehezen lélekzett és úgy látszott, hogy utolsó perceit éli. Mikor föléje hajoltam, arra kért, hogy szeretné tizenhárom éves fiát látni, aki mellette harcolt. Kívánsága szerint cselekedtem és a sebesült boerok között rátaláltam a gyerekre.

+ Plumpudding. Most valósággal dühöng a plumpudding-járvány Londonban. Ebben az időben minden estendőben azzal kedveskednek egymásnak az emberek. Egyetlen londoni cég már vagy nyolcvannégyezer karácsonyi plumpuddingot készített, átlag hét fontosat. A régi jó-idők becsületes plumpuddingjai kimentek már a divatból, most ravaszak a plumpuddingok, valami titok van a gyomrukban. Ékszer, vagy aranyérem van beültetve rendszerint. A skála egyébként a gomb és a gyémántgyűrű között váltakozik. Arany gyűrűk is nagyon gyakoriak a plumpuddingban. A szegény tiszteltek, akik most Dél-Afrikában hadakoznak, szintén sok plumpuddingot küldenek. Csokoládé és plumpudding krisztinkindliről jól esik a szegény harcosoknak. A királynő asztalára szánt plumpuddingban állítólag egy ezüst szekrényke lesz, s abban egy gyémánt-opál mellű, jó drága.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszgyárosok országos értekezlete.

Arad, december 6.

A hazai szeszgyárosok ma Aradon országos értekezletet tartottak azért, hogy állást foglaljanak a mezőgazdasági szeszgyárosok követelése ellen, akik a mezőgazdasági szeszkontingens megnagyobbítását követelik.

Az értekezleten képviselő voltak: Neumann testvérek, Első aradi gyártelep (Arad), Spitzer Benő és társa (Baja), Czell Frigyes és fiai (Brassó), Egyedi Lajos, Gschwind-féle szeszgyár, dr. Krausz Izidor, Leipziger Vilmos, Linczer Károly és fia (Budapest), Győri szeszgyár és finomító gyár r. t. (Győr), Lederer és Kálmán-féle r. t., Berger Dániel (Nagyvárad), Blau testvérek, Első temesvári szeszgyár és finomító r. t. (Temesvár), Jonás Adolf (Gyulafehérvár), Frisch Gyula (Versec) és mások. Több szeszgyár levélben tudatta, hogy a határozatokhoz csatlakozik.

Az értekezlet elnöke Neumann Ede megnyitván a tanácskozást, az értekezlet jegyzője felolvasta Lukács László pénzügyminiszternek azt a beszédjét, melyet a mezőgazdasági szeszgyárosokhoz intézett akkor, amidőn nála jártak deputációba.

Azután Leipziger Vilmos budapesti szeszgyáros igen érdekesen beszélt a szeszgyárosokra váró feladatokról és szükségességnek mondotta, hogy a szeszgyárosok már most lépéseket tegyenek az iránt, hogy érdekeik a kontingentálási törvény novellájában kellőképp megóvassanak.

A következő határozati javaslatot terjeszti a szakértekezlet elé:

Tekintve azt, hogy a gazdasági szeszgyárosok körében megindított mozgalom arra irányul, hogy az újonnan keletkező gazdasági szeszgyárosok részére szeszkontingens, az ipari szeszgyárosok rovására és kárára kiutalassék; tekintve azt, hogy ezek a követelések súlyos időkből nagyfontosságú közgazdasági tényezőknek és az államháztartás biztos támaszának bizonyult ipari üzemek létfeltételéi megsemmisítésére irányulnak és alkalom csak arra, hogy az ipari szeszgyárosok üzemait romokká, a becses és költséges gépeken lezést ócska vassá változtassák és sok ezer munkást keresetiktől megfosztassanak; tekintve azt, hogy az országnak szóban levő nagyfontosságú gyártási ága ellen tanúsított ellenséges magatartás, amely azt célozza, hogy egyes nagybirtokosok a mi rovásunkra előnyökben részesíthessék az ipari tevékenységnek a lenézéséről tanuskodik és a vállalkozási szellemet és kedvet az ipari téren megbénítani alkalmas; tekintve azt, hogy az ipari szeszgyárosok különösen tengerit termelő vidéken a mezőgazdaságra nézve, továbbá amelyek értékesítése szempontjából a cukorgyára nézve nélkülözhetetlenek és hogy különösen a parasztságadtként a gabonát, marhát stb. vásárolják s az utóbbiak a trágyát, mészét sok ipari szeszgyárralól szereshetik be, minéltova az ipari szeszgyártás gyöngítése a kiszáradt létfeltételéi is rosszabbítana: az ipari szeszgyárosok tulajdonosait birtok-

kükből kiheleznék és az üzemekbe befektetett 20 millió forintnyi tőkét értéktelenné tennék.

11. Elhatározza továbbá az értekezlet, hogy a szeszgyártásra nehezedő károsodások elhárítása végett:

1. A pénzügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltósága felé járjunk avval a kérelemmel, hogy a törvény novellában tegyen eleget az ankéten a szeszgyárosok részéről tett ma javalattal, amely szerint 6k kontingensnek 53,000 hektolliterrel való megrövidítéséről kárptalándók.

2. Hogy az újonnan létesítendő mezőgazdasági szeszgyárosok kontingense, vagy az aránylag magas kontingenssel bíró más mezőgazdasági szeszgyárosok kontingensének leszállításával alkottassék meg, vagy pedig a kontingensnek az ipari szeszgyárosoktól való megvételé által. Ezen vételek kivételénél oly módon történhetné, hogy a pótdóra vonatkozó törvényben a mezőgazdasági szeszgyárosok tulajdonosainak engedélyezett 1 forintnyi kedvezmény használtatnék fel e célra, úgy hogy éventikint körül 480,000 forintnyi kontingens vásároltatnék meg, amely aztán az újonnan felállítandó mezőgazdasági szeszgyárosok közti felosztásra volna felhasználandó.

3. A pénzügyi magyar királyi miniszter ó nagyméltósága felkérésék, hogy a törvénynovella betervezése előtt az ipari szeszgyárosok képviselői is az ankétra behívassanak, hogy ezáltal érdekeik megóvása nekik lehetővé tétessék.

Az élénk helyesléssel fogadott beszéd után Müller K., a budapesti Gschwind-gyár igazgatója szólott. Nem szabad, mondja, az államnak egy virágzó ipart feloldozni az experimentálásnak, amely a közeljövőben tarthatatlanná lesz. Pártolja a benyújtott határozati javaslatot és kéri annak elfogadását.

Voditz Gusztáv igazgató (Győr) szintén azokról a sérelmekről beszélt, amelyek az ipari szeszgyárosokat érinti. Az ellenük indult mozgalom — ugymond — bérlőktől és albérlőktől került ki, olyanoktól, akik machinációk útján vélnék kontingenshez jutni. Meg van győződve, hogy nem az utolsó szó hangzik most el az iparos szeszgyárosok ügyében; pártolja Leipziger határozati javaslatát és elfogadásra ajánlja.

Braun Ede, a Neumann Testvérek intézője hangsúlyozza ezután, hogy a kiszáradt is kárt szenvednek azzal, hogy kisebb az ipari szeszgyárosok kontingense, mert így sokkal kevesebb gabonát vásárolnak be. A kiszáradta pedig érzi ezt a súlyos helyzetet, mert a gabonáján alig tud tudni, ha pedig sikerül neki eladni, akkor is sokat veszít, mert olcsón kénytelen adni.

A helyesléssel fogadott beszéd után az országos értekezlet egyhangulag elfogadta a Leipziger Vilmos által benyújtott határozati javaslatot és elhatározta, hogy a mai értekezleten megjelent ipari szeszgyárosok küldöttségileg jelennek meg Lukács László pénzügyminiszternél és kéri fogják sérelmük orvoslását.

Elhatározták még, hogy a kereskedelmi kamarákat és az érdekelte városok és vidékek képviselőit is fölkerik ügyüknek támogatására.

Ipar és kereskedelem.

A leszállított kamatláb. Az Osztrák-Magyar Bank fötanácsa ma ülést tartott Bécsben, amelyen a vezértitkár jelentése alapján és tekintettel arra, hogy a bank állása a szabad rendelkezésre való arany és az adómentes bankjegytartalék tekintetében jelentősen javult és hogy az előre látható decemberi igényekkel januárban nagy esedékességök állanak szemben, elhatározta, hogy a leszállított- és lombard-üzletben a kamatlábat fél százalékkal leszállítja. A bank kamatlába e szerint december 7-től kezdve újabb intézkedés a leszállított-üzletben 5 1/2%, a lombard-üzletben 6 1/2%, illetve állami járadékokért és a bank zálogleveleiért 6%.

Az állat- és husbevétel Ausztriába. A Wiener Zeitung, amint Bécsből jelentük, egy belügyminiszteri rendelet közöl ma, amely a magyar korona országainak állat- és husbevételét a Reichsratban képviselt királyságokba és tartományokba szabalyozza.

Vasmege és a szövetkezeti biztosítás. Vasmege törvényhatósága tegnap tartott évnegyed közgyűlésén foglalkozott a szövetkezeti biztosítás kérdéssel. A Gazdák Biztosító Szövetkezete mint a többi megyéhez, Vasvármegyéhez is azon kéressel fordult, hogy alapítványi részlegük jegyzővel az ügyet támogassa; egyidejűleg tárgyalás alá került azonban Zemplénvármegyének az a társhatóságokhoz intézett kérévele, melylyel az alapítványi részlegük jogyzését attól kerte függővé tenni, hogy az alakítandó Gazdák Biztosító Szövetkezete és az ugyanazon célt szolgáló és mar hat estendő óta fennálló Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet közt ténynév valik a fuzió, melyben a szeredi gazdasági kongresszus vezető elemei megállapodtak. A kérdés már az állandó választmányban élénk vitát keltett; többen hangsúlyozták, hogy a megye egy ízben már állást foglalt a kötelező állami tűzkarbiztosítás mellett és így a megkeresés és Zemplén megye körlevele tárgyalatanná vált; másfelől azonban utaltak arra, hogy az állami biztosítás egyelőre csak jámbor óhajtat, ellenben a szövetkezeti biztosítás meghonosítására ez ország gazdaközönségének nagy szüksége van: szóba került a már meglevő kölcsön-

nös biztosító szövetkezet működése és azon utórd munka, melyet a szövetkezet az eszme meggyökere-sítése érdekében teljesített, ami feltétlenül méltány-landó és elismerést érdemel; végül hosszu vita után az állandó választmány az előklő főispán javaslatára egyhangulag abban állanodott meg, hogy a megye fenntartja magának az alapítványi részlegük jegyzését arra az időre, amikor a Gazdák Biztosító Szövetke-zete és az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet közt a fuzió ténynév valik. E határozati javaslatot a megye egyhangulag elfogadta.

Fizetésektelemeségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelemeségeket jelenti: Schwabik Jakab kereskedő. Tevel, Schwank és Blau cég Budapest, Holzer Ascher posztókereskedő Lemberg, Szóke László kereskedő Torda, Kramer József kereskedő Pozsony, Freier Herman kereskedő Czernowitz, Mandl Dezső kézműárkereskedő Tata.

Szeszárak. A kontingens nyereszes ára Budapest 18.— frt pénzben, 18,50 forint áruban. Bécsben a kontingentált készáru 19,20 forint pénzben, 19,40 forint áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. évi dec. 5-én. Készlet 167 darab. Érkezett 705 darab. Összesen: 872 darab. Eladott 789 darab. Maradt 83 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. sulyban 40—41 1/2 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 40—41— krajcárig. 320—380 kgr. sulyban 40—42— krajcárig. Öreg nehez páronkint 400—500 kilos 39—41 krajcárig. Malacok 33—38 krajcár kilónkint. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, december 6.

A buzaüzletben a hangulat kedvező volt, a malmok közül azonban csak néhány vásárolt. Forgalmba került 19,000 métermássa buza szilárdan tartott áron.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 27 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 20 kr, 800 mm. 79 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 95 kr, 550 mm. 79 k. 8 frt 07 1/2 kr, 200 mm. 78-8 k. 8 frt 07 1/2 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 05 kr, 200 mm. 78 k. 8 frt — kr.

Pest megyei: 200 mm. 80 k. 8 frt 15 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 15 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 17 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 95 kr, 500 mm. 78-2 k. 7 frt 75 kr, 150 mm. 76 k. 7 frt 70 kr.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 7 frt 62 1/2 kr.

Fehérmegyei: 150 mm. 76 k. 7 frt 70 kr, 420 mm. 74 k. 7 frt 50 kr.

Adai: 2000 mm. 73 k. 7 frt 40 kr.

Makói: 600 mm. 77 k. 8 frt 02 1/2 kr.

Szalontai: 500 mm. 78 k. 8 frt 07 1/2 kr.

Felsőszentimihályi: 200 mm. 76 1/2 k. 7 frt 50 kr.

Bácskai: 500 mm. 76 k. 7 frt 90 kr.

Csurógi: 3740 mm. 77-5 k. 7 frt 65 kr.

Szerbiai: 1500 mm. 76-5 k. 6 frt 67 1/2 kr, 1000 mm. 76 k. 6 frt 62 1/2 kr, 1000 mm. 76 k. 6 frt 60 kr, 3100 mm. 75 k. 6 frt 42 1/2 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 frt 30 kr, 100 mm. 6 frt 35 kr, 190 mm. 6 frt 10 kr, 600 mm. 5 frt 37 1/2 kr.

Félszépítéssel.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	kilo	100 kilogramm ár		100 liter mm ár			
		frtől	frtíg	frt-ől	frt-ig		
tiszavidéki	6	75	7,05	7,70	79	8,03	8,20
"	"	70	7,20	7,80	80	8,20	8,30
"	"	77	8,80	7,90	81	8,30	8,40
"	"	78	7,65	8,10	—	—	—
fehérmegyei	6	76	7,05	7,70	77	8,03	8,15
"	"	76	7,20	7,80	80	8,20	8,30
"	"	77	8,80	7,90	81	8,30	8,40
"	"	78	8,00	8,10	—	—	—
pestvidéki	6	75	7,60	7,75	79	8,03	8,15
"	"	70	7,25	7,75	80	8,15	8,25
"	"	77	7,75	7,85	81	8,25	8,35
"	"	78	7,95	8,05	—	—	—
bánsági	6	78	7,85	7,70	79	8,03	8,15
"	"	70	7,70	7,75	80	8,15	8,25
"	"	77	7,75	7,85	81	8,25	8,35
"	"	78	7,95	8,05	—	—	—
bácskai	6	78	7,65	7,65	79	8,03	8,10
"	"	77	7,70	7,80	—	—	—
"	"	75	7,85	8,00	—	—	—
"	"	76	7,85	8,00	—	—	—

Egyéb gabonafajták		kilo	100 kilogramm ár	
			frtől	frtíg
Rozs	uj elsőrendű	—	4,15	6,85
"	másodrendű	—	4,00	6,10
Arpa	alkalmány	—	5,80	5,90
"	égetni való	—	5,65	6,00
"	sörözőésre való	—	6,25	6,60
Zab	—	—	5,35	6,45
Tengeri	o bansági	—	6,30	6,45
"	m. szemű	—	—	—
Repcse	uj káposztás	—	11,50	12,10
"	bansági	—	—	—
Köles	—	—	5,30	5,80

A határidőüzlet folyamán a következő kité-ések történtek:

Buza (1900.) áprilisra . . . 7,93—7,94—7,95—7,96—7,97
Buza (1900.) okt.-re . . . 8,12—8,13—8,14—8,15
Rozs áprilisra . . . 6,45—6,46
Zab áprilisra (1900) . . . 5,08—5,09
Tengeri 1900. májusra . . . 5,01—4,98—5,00—4,99—5,01
Repcse augusztusra . . . 11,75—11,80

Déli egy orakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Tengeri, Zab, Repece) and Price (1900, 1900, mai-ra, 1900, augusztusra).

Délután fél 5 órakor zárul:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Tengeri, Zab, Repece) and Price (1900, 1900, mai-ra, 1900, augusztusra).

A budapesti értéktőzsde.

A hét derekán megváltozott a jókedv, mely a külföldi tőzsdéken uralkodott s a nélkül, hogy valami lényeges mozzanat szerepelne sorsfordulatként, mégis tény, hogy a bangulat a nyugati tőzsdéken kevésbé optimisztikus. Nálunk ez az irányzat nem szívesen talál követőkre, hisz a mi pénzügyaink elég kedvező képet tüntetnek fel, amde emancipálni mi sem bírjuk magunkat a befolyástól. A mai előtőzsde, gyenge megnyitás után valamivel javult irányzatba ment át, mire főleg bécsi vételek osztrák-magyar államvasút-részvényekben szorgáltak okul. A többi vezető érték is némileg gyarapodott. — A helyi piac bangulatlan volt.

Arra a hírre, hogy az Osztrák-Magyar Bank a kamatlábát 1/2%-kal leszállította, az összes érték forgalma megelénkült s a zárlat magasabb árfolyamok mellett történt.

A helvi piac javult, de esendes volt. Valuta és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde: kedvtelen. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 377.50—378.75. Osztrák hitelrészvény 375.1—376.20. Osztrák-magyar államvasút 323.50—325.25. Rimamurányi vasmű 328.50—330.—. Közúti vasút 339.50—340.— forint.

A déli tőzsde: javult. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 379.25—379.75. Osztrák hitelrészvény 376.——377.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 325.25—326.50. Leszállító bank 253.25—.—. Rimamurányi vasmű 329.75—331.—. Közúti vasút 341.50—342.— forint.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 378.—. Magyar hitelrészvény 379.50. Leszállító bank részvény 253.50. Rimamurányi vasmű részvény 331.—. Osztrák-magyar államvasút 326.—. Közúti vasút 342.—. Villamos vasút 158.— forint.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with 2 columns: Item (Allamadossag, Magyar Allamadossag, Osztrak Allamadossag, Idegen Allamadossag) and Price.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzeri hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árformákat állapította meg:

Table with 2 columns: Item (Heremag lucerna, alföldi és felvidéki, Vörös erdélyi, Köröspeszmet, Disznózsír) and Price.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, december 6. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Tavasz buza 8.13—8.14. Tavasz roz 6.77—6.79. Tengeri május—júniusra 5.30—5.29—31. Tavasz zab 5.39—5.40. Repece augusztus—szeptemberre 11.90—12.— forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén ismét pénzzükö van. Nagy viszszaesés. A déli tőzsdén az a meglepő jelentés, mely a bank-kamatláb leszállítására vonatkozik, nagyon kedvezően hatott és tovább is kedvező maradt.

Zárlat tartósan szilárd. Bécs, december 6. (Magyar értéktőzsde) 4% aranyjárdék 116.60. Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 137.25. Magyar vasúti köleszet északon 99.50. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.25. Magyar leszállító és pénzügybank 254.—. Rimamurányi vasmű részvény 330.75. Magyar koronajárdék 95.—. 4%-os Magyar földterherm. kötvény 93.70.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 2 columns: Institution (Budapesti Államkassza, Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 2 columns: Institution (Budapesti Takarékpénztár, Magyar Takarékpénztár) and Price.

Előbbségi kötvények.

Table with 2 columns: Item (Magyar államkassza, Osztrák államkassza) and Price.

Bankok részvényei.

Table with 2 columns: Bank (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Gőzmalmok.

Table with 2 columns: Mill (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Különböző vállalatok részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Értéktőzsde részvényei.

Table with 2 columns: Company (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Item (Magyar Államkassza, Osztrák Államkassza) and Price.

Külföldi váltók (látra).

Table with 2 columns: Location (Amsterdam, London, Német piac) and Price.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table with 2 columns: Item (Aranyjárdék, Koronajárdék) and Price.

Vizárlás.

Table with 2 columns: Location (Budapest, Bécs, Praha) and Price.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 6. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Húsolt sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban) 40.——41.— krajcárig. Öreg közep (párnkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 42—42 1/2 krajcárig. Fialat közep (párnkint 251—320 kilogramm való súlyban) 43—43 1/2 krajcárig. Fialat könnyű párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—43 1/2 krajcárig. II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közep (párnkint 220—280 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párnkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párnkint 820 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. — Közép

Magyar hitelbank részvény 398.50. Magyar nveremény kölcsön sorsjegy 159.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 182.—. Magyar kereskedelmi bank 1420.

Bécs, december 6. (Osztrák értéktőzsde) 4% papírjárdék 99.15. 4%-os osztrák aranyjárdék 116.60. 1860-iki sorsjegy 137.25. Osztrák hitelrészvény 378.—. Unionbank 311.25. Osztrák Länderbank 234.50. Osztrák-magyar államvasút 226.38. Elbavölgyi vasút 249.25. Alpeji bányarészvény 274.50. 20 frankos arany 9.58 1/2 Londoni váltóár 120.77. Bécsi Tramway —. Az irányzat szilárd.

Bécs, december 6. (A Fudanesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 377.75. Magyar hitelrészvény 379.50. Angol-Osztrák bank 148.50. Union bank 274.75. Länderbank 311.—, bankgyűlés 234.50, osztrák-magyar államvasút részvény 326.25, északnyugati vasút részv. 249.—, elbavölgyi vasút 238.—, dunagőzhajós részv. —, alpeji bányarészvény 134.—, májusi járdék 331.25. osztrák koronajárdék 274.75. magyar aranyj. 99.15. magyar koronajárdék 95.05, német birodalmi márká készpénz 60.75. utimóra 59.06. török sorsjegyek —, rimamurányi vasmű —, déli vasút —, dohányrészvény —, Napoleon d'or 9.58 1/2 Lombard —.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, december 6. (Tőzsdéi tudósítás.) A külföldi tőzsdék gyöngye irányzata és a pénzpiac feszült helyzete nyomán támadt realizálódó kedv érzékeny nyomást gyakorolt a kohó-és bányarészvényekre. A többi érték is igen csekély forszalom mellett nagyobbobbrészt gyöngyösgre hajlottak. Spanyolor Párisra javultak. Hitelrészvények végül a leszállítási kamatláb leszállítására emelkedtek. Magánleszállítási kamatláb 5 1/2%.

Berlin, december 6. (Zárlat.) 4% papírjárdék 98.60. 4% osztrák aranyjárdék 98.80. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 94.80. Osztrák-magyar államvasút 139.40. Kassa-oderbergi vasút 90.—. Bécsi váltóár 169.05. Magyar vasúti beruházási kölcsön 100.80. Alpeji bányarészvény —. Disconto-Commandit 193.75. Altalanos villamosági Edison 260.—. Gelsenkirchen 199.—. Laurakohó 254.40. 4% osztrák járdék 98.50. 4% magyar aranyjárdék 98.50. Osztrák hitelrészvény 236.10. Déli vasút 31.10. Károly Lajos vasút —. Orsz. bankjegy 218.45. 4% új orosz kölcsön 99.25. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 160.25. Harpeni 202.90. Az irányzat szilárd.

Hamburg, december 6. (Zárlat.) 4% osztrák járdék 98.80. 1860. sorsjegy 143.—. Déli vasút 31.50. 4% osztrák aranyjárdék 98.20. Osztrák hitelrészvény 236.10. Osztrák-magyar államvasút 239.—. Olasz járdék 93.90. 4% magyar aranyjárdék 97.30. Az irányzat szilárdabb. Frankfurt, december 6. (Zárlat.) 4% papírjárdék 98.80. 4% osztrák aranyjárdék 98.15. Magyar koronajárdék 94.75. Osztrák-magyar bank 152.—. Déli vasút 31.90. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.07. Bécsi bankgyűlés 137.50. Villamos részvény 145.—. 8% osztrák magyar aranykölcsön 81.20. 4% osztrák járdék 98.50. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 235.90. Osztrák-magyar államvasút 139.10. Északny. vasút —. Bécsi váltóár 169.22. Párisi váltóár 80.90. Unionbank —. Alpeji bányarészvény 275.80. Az irányzat szilárd.

Páris, december 6. (Zárlat.) 3% francia járdék 100.75. Olasz járdék 95.22. Osztrák-magyar államvasút 708.—. Francia törleszt. járdék 100.—. 4% magyar aranyjárdék 98.50. Török dohányrészvény 293.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járdék 102.40. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasút —. 4% osztrák aranyjárdék 98.50. Ottomanbank 574.—. Párisi bankrészvény 1131.—. Alpeji bányarészvény —. Az irányzat szilárd.

Vizárlás.

Table with 2 columns: Location (Budapest, Bécs, Praha) and Price.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 6. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Húsolt sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban) 40.——41.— krajcárig. Öreg közep (párnkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 42—42 1/2 krajcárig. Fialat közep (párnkint 251—320 kilogramm való súlyban) 43—43 1/2 krajcárig. Fialat könnyű párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 43—43 1/2 krajcárig. II. Magyar szedett: Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közep (párnkint 220—280 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (párnkint 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párnkint 820 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. — Közép

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Csütörtök 1899. évi december hó 7-én.
A fegyverkövacs.
Vig. opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerző Lortzing Albert, fordította Radó Antal.
Személyek:
Stadinger Ney D. Adehof Hegedüs
Mária Szilágyiné B. I. Irmentraut Válint
Libonan gróf Takács Brenner Dálnoki
György Kiss B. Kovácslegény Ney B.
Utána:
A nappal és az éjjel.
Ballet 2 képb. Irta Beer József. Zenéjét szerzőtők Tóth Lajos és Metz Albert.
Személyek:
Sötétség szelleme Pini Hajnali csillag Reiss R.
A természet Gaszner Esti csillag Kiss H.
A nap Schmeidek Venus Zsuzsanits
A hold Carbone Orion Ferenczy
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi december hó 7-én.
Először:
Kiváltságok.
Színmű 1 felvonásban. Irta Somorjai Arthur.
Lótai Dezső Dr. Baráth Mihályfi
Márta Cs. Alsózi I. Szolga Narcisz
Utána:
Alfonz ur.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor. Fordította Paulay Ede.
Személyek:
Montaignin Gyenes Raymond Hegyesi M.
Octave Náday Guichardné Vizvárié
Rémí Faludi Adrienne Csendes A.
Dieudonné Mészáros Szamos látogatást kér.
Kezdeté 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi december hó 7-én.
Cimzetes feleség.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: François de Curel. Fordította: Kóbor Tamás.
Személyek:
Monneville Beresényi Heléne Helvey L.
François Torok I. Guillerandné Paulayné
Renneval Császár
Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi december hó 7-én.
Blaha Luiza asszony mint vendég.
Először:
Kuruc furfang.
A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal. Rákóczi korából. Irta ifj. Bokor J.
Becksyné Krecsányi S. Tetény Szirmai
Ilona Z. Hári G. Bedő Vidor
Bögözy Németh Bécsi Blaha L.
Tamás Tollagi Katica Gazsi M.
Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi december hó 7-én.
Osztirigás Mici.
Bohózat 3 felv. Irta: Feydeau. Fordította: Béli Izor.
Személyek:
Potypon Hegedüs Corignon Góth
Gabrielle Niki L. Monticourt Gyöngyi
Tábornok Szathmáry Marollier Bárdi
Clementina Almás L. Virstenhá Makróczyné
Osztr. Mici Varsányi Bároné Bálint R.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Csütörtök, 1899. évi december hó 7-én.
Az asszonyregement.
Látványos, zenés bohóság 3 felv. Irta: Reiner Ferenc, zenéjét szerző: Rosenzweig Vilmos. (Rendezte: a szerző; karnagy: Hamvas Béla.)
Személyek:
Szörencsy Rózsahegyí Boriska Fenyvessi
Eszaky Margó Annuska Hében
Mariska Gombaszögi Mandi Manó Sziklai
Juliska Horváth Rézi Láng Etel
Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-ut 21.
Csütörtök, december 7-én
Transvaal.
Irta: György Aladár.
Ezt követi
Küzdelem az északi pólusért.
3 felvonásban, 15 jelenetben és 37 képb. Átdolgozta Cholnoky J. egy. adj.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

Keresztelési, születési és karácsonyi ajándékok
a m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ókszerök, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörű gyűrűk és brocheok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép műv. aranyláncokkal, megrendelhető Schönwald Imre arany és ezüst-árak gyárában Pécsen. — Rendelkezésre választék-tárgyak 30000 forintig.

PETÁNOVITS Metropole-szállója.
Ma **KISS BÉLA** híres debreceni zenekara játszik. Színház után teljesen este **KISS BÉLA** friss vacsora. Az újonnan berendezett gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes főterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Elite-szálló Budapest, VII., Király-utca 39.
Az ujkor igényeinek megfelelően elegánsan berendezve. Morsóelt szobaárak, villamos világítás, fürdők a házban. Telefon. **Mandi Albert**, igazgató.

Kis vigadó VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy variété-előadás.
Kitűnő erőik.
Kezdeté 8 óraker. Belépti-díj 20 kr.

VÁNEK kávéháza. Csömöri-ut 13. sz. am. Nagy mekaniikus világítólók minden kedden, esütörtökön, vasár- és ünnepponon. Ma, esütörtökön, december 7-én Tájképek Svájból és Stájerországból. Erre egy képsorozat Spanyol- és Olaszországból.
Kezdeté 9 óraker. Szabad bemenet. Minden este hangversenyez a híres Braun R. vonóshatos.

Budapest kávéház Andrassy-ut 27. sz.
Ma és minden este Banda Marci és fiai zenekarának hangversenye.

Előleges jelentés!
Az Első Magyar Daltársulat e hó 9-től (szombati) Budapesti Stefánia Kávéházban Kerepesi ut 73. szám, hangversenyez számos látogatást kér.
Koch Sándor kávé.

Ehm János étterme a Nemzeti Színház épületében
Ma és mindennap **Dombi Rudi** Balassa-Gyarmati hírneves zenekara hangversenyez.
(azelőtt Szikszay Ferenc).
Színház után friss étlap.

GREGORITS FERENC étterme
Buna-utca és Lipót-utca sarok.
Hetenkint kétszer nagy katonahangverseny. Szabad bemenet. Kezdeté 7 óraker. Magyar és francia konyha. Pontos kiszolgálát.

Dobránzsky-féle étterem és sörcsarnokában
Budapest, Teréz-körút 4. Kemnitzer-utca sarkán. Napenkint friss reggeli és pedig **Törökölös hus, Hortobágyi gulyás, Emenháti sajt 5, 7 és 9 krért.**
Kitűnő arachegyaljai borok, gazdag étlap. Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálát.
DREHER-féle sörök.

Lantos **ERDÉLYI VENDEGLŐJE** és polgári sörözője
VI., Dalszínház-utca 8. (A m. kir. opera mellett.)
Naponta a legjobb erdélyi szakács-|| Borok kizárólag Teutsch B. József né által készített erdélyi étkek és kü-|| eszás. és kir. udv. szállító segésvári lönlegességek. **!Olcsó árak!** pincészetéből! Pontos kiszolgálát!
Palaok-borok Teutsch B. József eszás. és kir. udvari szállító segésvári pincészetéből. díjmentesen házhoz szállítattak.

Nappal és éjjel nyitva. A Nemzeti Kaszinóval szemben.
Angol Bar
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14-16.
NAPPAL ÉS ÉJJELE NYITVA.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság. I.

A 163 darab 4%-os kötelezvénynek 1899. évi december hó 1-én történt 15-ik nyilvános huzásánál a következő számok huzzattak ki:
I. 2000 márkás kötelezvények:
56021—56046-ig 26 darab.
II. 4000 márkás kötelezvények:
10164—10200-ig 37 darab
43901—44000-ig 100 „
137 darab

A kihuzott 4%-os kötelezvények visszafizetése 1900. május 1-től fogva történik, mely naptól megszűnik a kihuzott kötelezvények kamatoztatása.
A fizetések a következő pénztáraknál eszközöltetnek:
Bécsben: a társaság számvéveségénél, a cs. kir. szab. osztr. keresk. és iparhitelintézetnél, a cs. kir. osztrák általános földhitelintézetnél;
Budapestben: a magyar általános hitelbanknál;
Triesztben: a cs. kir. szab. osztrák keresk. és iparhitelintézet főköjálnál;

Mm. Frankfurtban: Rothschild M. A. és fiai uraknál;
Berlinben: Bleichröder S. urnál, a leszámító társaság igazgatójánál;
Lipszében: a német általános hitelintézetnél;
Drezdában: a német általános hitelintézet főköjálnál;
Hamburgban: az észak-német banknál, Behrens L. és fiai uraknál, Warburg M. M. és fiai uraknál;
Baselben: Speyr és társa uraknál;
Zürichben: a svájci hitelintézetnél.
Bécs, 1899. december hó 1-én.
Az igazgató-tanács.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Hétén, december 4-én.
Szenzációs speciálítások.
Nagyszerű látványosságok.
Jeanne Cavalley
Maria Belfiore
Fish and Quigg.
Les Molasso Salvaggi
Kock trio
Goleman
Rigoli
Alberty
óriási nevetettő siker
„Die Circusfee“ komikus bohózat.
A mulató villamos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.
Elővételi jegyek **Weiss A.** nagy szivartósds IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

UJ! FÖLTŰNO! EREDETI
FOLIES CAPRICE
Ma nagy diszeladás

9 óraker:
Die beiden Sonntagsjäger
10 óraker:
„CSALADI DRÁMA“
11 óraker:
Die Klabriaspattie.
Továbbá
Mora Hedvig
kisasszony, kontra-alt énekesnő, a híres „női baritonista“ fellépte.
Erkély incognito páholyok.
Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak. — Figyelmes kiszolgálás.

Meinl Gyula
kávéraktára
BÉCS.
Központ és iroda:
BÉCS,
I., Fleischmarkt 7.,
saját házában.
Fiókok: IV., Wiedener Hauptstrasse 16,
VII., Neustiftgasse 28,
VII., Mariahilferstrasse 112.
XII., Meidling, Schönbrunnerstrasse 261,
XVII., Hernalser Linie, Stadthahn-Viaduct 86,
XVIII., Währinger Linie, Stadth-Viaduct 118.
Depot: X., Hilmbergerstrasse 17.
Depot: Hietzing, Wattmann-gasse 15.
Göz-kávépörkölő és fűgékávé gyár
BÉCS, VII., Neustiftgasse 28.
Telefon 3720. Telefon 3720.
5 kgr. küldemény díjmentesen.
Vásárlásoknál tessék a címre ügyelni.

Karácsonyi nagy ezüst-eladás!
Brilliansoknál nincs árfelemelés.
Nagy választék 13 próbas ezüst evőkészletokban, táloak, tálak, girandólok, gyertyatartók, jantárlombok, cukorkészletek, tea-, kávé- és mokka-készletek, kenyérfőző és gyümölcs-tartókban a többi föl nem sorolható dísz tárgyakban, igen jutányos árban. Ugyanilyen brilliánt és más drágaköves ókszerekben és órákban nagy választék. Vidéki b. megrendelőink lelkiismeretesen szolgáltatnak ki és a meg nem felelő árukat későbbi kivánság szerint kicserélik.
Bartos és Társa
Budapest, Kossuth Lajos-utca 21. sz.

Cs. kir. szab.

III.

déli vaspálya-társaság.

A társaság alapszabályainak 48. cikke értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy az 1899. évi tervszerű részvénytörlesztés céljaira társaságunk 1244 darab részvénye a következő számokkal

à 1 részvény:

Table with 8 columns representing share numbers (275 to 32175) and 8 rows representing different share categories (Áthozot 60 to 474).

à 5 részvény:

Table with 4 columns representing share numbers (202681 to 270256) and 4 rows representing different share categories (Áthozot 474 to 904).

à 10 részvény:

Table with 4 columns representing share numbers (317871 to 418911) and 4 rows representing different share categories (Áthozot 904 to 1154).

szabadkézből való vásárlás útján beszerezett és egy cs. kir. közjegyző jelenlétében a forgalomra nézve hasznavehetelenné tételt.

Bécs, 1899. évi december 1.

Az igazgatótanács.

Az első magyar

züstárugyar

saját ezüstbányával rendelkezik, ennél fogva a szakmában legversenyképesebb.

redeti gyári áron

züst evőkészletek, züst tárgyak minden fajban, xact és szolid kidolgozásban

kaphatók

SZANDRIK közp. raktárában, Budapest, VI., Andrassy-ut 29., I. em.

Mit vegyünk karácsonyra?

Központi főrak-tárunknak

karácsonyi kiállítására

Urak részére:

Dohánykészlet: 14., 16., 18., 20., 22., 25. - frt és följebb. Zenelő dohányszó-asztal, finom ibolyaszínű fényezett, finoman

nők számára:

Zenelő varrőkészlet, plus-dobozban 6 frt 50 kr. 8, 10, 12 és 15 forint árban és följebb.

A fent ábrázolt s nikkeltől készült karácsonyfa-állvány, ünnepélyes zenekíséret mellett, lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára 20-25 frt.

Gyermekek részére:

Zenelő dob, díszes kiállítású, 2 frt 75 kr. zenelő kintorna 3 frt 50 és följebb. Intona, forgatható hangszer, melyen a legszebb magyar vagy bármilyen más nótát korlátlan számban el lehet játszani minden zeneismeret nélkül. Ára 10 frt. Nagyobb alaku 12 forint. A kótalapok darabja (érből) 30 kr.

STERNBERG ÁRMIN ÉS TESTVÉRE

cs. és kir. udvari hangszergyár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 36. sz. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-kürt sarkán) Zenepalota.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísztárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, cimbalomok, citerák, harmonikumok, zongorák stb.-ről ingyen és bérmentve küldetik. Árjegyzék kérésénél kérjük megnevezni, hogy miféle hangszerről kívántatik az ár, egyezik.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Még csak néhány napig. Huzás már 1899. december hó 30-án.

Magy. kir. jótékonycélu államsorsjáték főnyeremény 150,000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona. Sorsjegyek a 2 forint kaphatók a lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten IX., Csopelrakpart, felemelők, a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatálnál, a legtöbb postahivatálnál és mind-n városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyárusító köznével.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én.

Magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyezri beiktatás postáértől 2 kr. Címrel ellátott hirdetésekért külön 10 kr. kintári helyvedij jár

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és ELOFIZETNEK

BUDAPESTI NAPLO részlete a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következők helyeiben:
Breuer nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.
Nemesek-féle tőzsdé Pálfi-tér.

Csinos szolid leány egy husztidőbe felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1032

Fiatal keresztény fűszerkereskedő, ki már helyben alkalmazva volt, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1033

Ügyvédjelöltet keresek, lehet kezdő, de megbízható, ügyes, szorgalmas igényű. Leveleket "Vidéki város" címen továbbít a kiadóhivatal. 1034

Automobil omnibusz eladó. Meglehetően a Tattersalban d. e. 10-11-ig. 5846
Értekezni lehet d. u. 2-4-ig az Abbázia kávéházban.

Tőzsdének alkalmas helyiséget keresek kísérés céljából. Ajánlatot kérek "Tőzsdé" jelleg alatt a lapoz. 2688

98 kr. Egy maradvány 7 méter Lovantín moskaton, leggyeb mintákban, továbbá szappan mosóbarkot, 7 méter 1.05 és finom minőségű pikésövet, nyolc méter 1.80, legújabb plüss, veloursflanel, jó minőségű, nyolc méter 2.10, finom damaszt török-kész, bá darab 1.25, prima fehér creasváson vagy szines kanavász, csikós koksis, egy vég 3.60, ugyanilyen finoman érzécszt 4.20. Kapható Károly-körút 17. u. vendégszobában. Vidéki rendelések postautánvétellel pontosan eszközöltek. 5345

Türelm ezt kívánja tölem nagybecsű és én meríteni akarok a te hűség szerelméből. Azt hiszi, hogy néhány hét múlva újra fordulhat dolgunk. Hogy szeretnék már karjaidba rövellni és elmondani mennyire szeret téged a te öléis kis mindened. 5348

Február 15. Imádotl Vénusom fogadd szívesen csókaid küldött virágaim, áldjon meg a mindentudó ó bár veled lehetek itton, veled együtt boldogság az élet, távol tőled nélkülőld boldogtalanság csókja édes lelked örül szerelmed. 2688

Nincsem senkim 19. Hogy semmiféle viharról nem félek, bebizonyítottam, mivel jöszett helyen vártam jó sokáig, nem gondolván arra, hogy értesítést éhajtott volna. Most pár napra elutazom. Nagyon szeretném értesítést tudni helyen találmam. Kegyeskedjék tudtomra adni, hogy esetleg este láthatom e- vagy maradjunk az előbbi terminusnál jövő vasárnapra? 1036

Francia tanítónő kerestök. Ajánlatok kéretnek "Trionon" jelleggel a lapoz. 1036

Fehérnemű javítónőt, ki szépen dolgozik, azonnal keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1037

Szülőbirtokot vennék a fővároshoz és vasutáló máshoz közel. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 5343

Egy jó forgalmu dohányüzem keresetük megvételre. Átirás a vevő dolca. Közvetítőnk kizárva. Ajánlatok "W. J." jelleggel a kiadóhivatalba kéretnek. 2687

Elvesztett egy "Lord" nevű fehérfekete lovat heróit vizsla becsületre visszazalagáltatja illő jutalombró részül. Cím a kiadóhivatalban. 1085

ERÉNYI-féle javított flakkerpor remek nagy dobozokban 50 kr-ért kapható kőbögés, és Stein cipőgyárosok Károly-u. 28. I. em. 5347

Másolatokat, címírásokat elvállal egy előkelő cégnél lévő intelligens hivatalnok Cím a kiadóhivatalban. 2665.

Jól jövedelmező hához házmaster keresetük. Óvadék nélkül. Cím a kiadóhivatalban. 1031

Kereskedelmi iskolát végzett (valamint a "Yost"-féle gépírást.) fiatal leány állást keres, a legszerényebb feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2666.

Házmaster kerestetik nagyobb bérházhoz, tanult szerelő legyen, felesége pedig erős és dolgozó asszony. Cím a kiadóhivatalban. 2669.

Szörmesapokák, barétek, muffok elkészítést és bélelést méréséket árban elvállalom. Leveleket "G. S." jelleggel a kiadóhivatal továbbít (ugyanúgy a cím is megtudható). 2671.

Butorozott szoba a Dohány-utcában, a Kerepesi-ut és Népszínházhoz közel, elegánsan burorozva, intelligens családnál 1 esetleg 2 ur számára kiadó. 2649

Jelenen érettségizett technikus házitanítói állást, másolat vagy más egyéb teendő feladatát elvállalná. Gyorsírásban járatos. Ajánlatot "Technikus" címen kér a kiadóhivatalba. 2659.

Elegánsan butorozott utcai szoba külön bejárattal, a Kerepesi-uton, a Nemzeti színház közelében 1-2 urnak azonnal vagy december elejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 26

Ebédkosztot, esetleg teljes ellátást kaphat 4-5 intelligens ur a Kerepesi-uton distingált családnál. Cím a kiadóhivatalban. 2643

Masseur és tyukszívógó, ki a Császfürdőben sokáig volt alkalmazva, ajánlja magát a n. é. közönségnek. Cím a kiadóhivatalban. 2648

Célszerű ajándék! szabadizsek a legszebb kivitelben, minden tárgyon fel van tüntetve a legolcsóbb ár, a raktár a nem vásárolt közönség által is megtekinthető. Olajfestmények, aquarellek, acélmetszetek, vörös és zöld szalontárgyak, oszlopok, székék, képállványok, paravánok, álló- és fali étagerek, író-, dolgozó-, dohányzó-, kártya, jour és szalonasztalok, florentini és velencei tükrök, álló lámpák selyemernyővel, fali tányérok, konzolok, író- és szivar-készletek, pálmacédek, szobrok, órák, bronz- és porcellán díszek stb. Hegedűs Zsigmondnál, Andrásy-ut 56.

Cipők

karacsonyra legjobban ajánlom kitűnő hangszereimöt. Tessék nagy képes argyezkemet kéri, melyet ingyen és bérmentve küldök. **Bárany Dezső** hangszerkészítő Bpest, Kerepesi-ut 57/A.

Biztos kereset. Bármily társadalmi állásban lévő egyének, kik maguknak jövedelmező mellékgazálkást, esetleg havi fizetést akarnak biztosítani, ajánljuk, hogy sorjegyeknek törvényileg engedélyezett részletfizetés melletti eladásával foglalkozzanak és ebből óhajukat a jöhrényre **SCHÖN ARMIN** bankcéhez Budapest, Erzebebet-körút 48. alá juttassák.

Édes narancsok 5 kgs posta kosarakban forint 5 kr. mandarín narancs 2-5 kr. édes meszalin narancs 1-2 kr. 100 darab 1-2 kr. 6 kr. olási Jaffa narancs 1-40 Kr. francia muscat ki-ja 1-20 Kr. mála legzebb fűrtök 1-20 Kr. cava gyümölcs franc 1-75 Kr. szőlő felelővő óvós 1-20 Kr. Szász 18. 16. 22. 30. 05 dobosokat 100 darab bajor csiga 1-75

Kávé Cuba, Mocco, Jáva 500 gram 1 kg grammja 1-8 Cséled kávé 1-1

Nagykereskedőknek. Eladni szerek hához való szállítással, nyaralóknak, utazóknak herkösi és teherszállító vállalatoknak accumulator vagy benzín "Automobileket" és pedig 2 üléssel, 3-5 üléssel "Automobil-omnibuszokat és teherszállító-automobileket berbe adok. Ajánlkozónak, kik pontos címüket "Automobile" jelleg alatt a lap kiadóhivatalhoz küldik, részletes felvilágosítással szolgálók.

Zálogházi cédulákat veszek. **Eladok** 13 latos ezüst evőkészleket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vászlasztek mindennemű ezüst műtörös tárgyakban, arany fűrtökök köllöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remontró órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla öröksele Budapestben, IV. Városház-tér 9. I. em. 23 Hariszbazár. Képes argyezéket bérmentve és ingyen.

Gazdasszonynak ajánlkozok egy vidéki intelligens fiatal urnő, ki háztartás minden ágában járatos és kitűnően zongorizál. Cím a kiadóhivatalban. 1012.

Ajándékul

Biztos kereset. Bármily társadalmi állásban lévő egyének, kik maguknak jövedelmező mellékgazálkást, esetleg havi fizetést akarnak biztosítani, ajánljuk, hogy sorjegyeknek törvényileg engedélyezett részletfizetés melletti eladásával foglalkozzanak és ebből óhajukat a jöhrényre **SCHÖN ARMIN** bankcéhez Budapest, Erzebebet-körút 48. alá juttassák.

Édes narancsok 5 kgs posta kosarakban forint 5 kr. mandarín narancs 2-5 kr. édes meszalin narancs 1-2 kr. 100 darab 1-2 kr. 6 kr. olási Jaffa narancs 1-40 Kr. francia muscat ki-ja 1-20 Kr. mála legzebb fűrtök 1-20 Kr. cava gyümölcs franc 1-75 Kr. szőlő felelővő óvós 1-20 Kr. Szász 18. 16. 22. 30. 05 dobosokat 100 darab bajor csiga 1-75

Kávé Cuba, Mocco, Jáva 500 gram 1 kg grammja 1-8 Cséled kávé 1-1

Nagykereskedőknek. Eladni szerek hához való szállítással, nyaralóknak, utazóknak herkösi és teherszállító vállalatoknak accumulator vagy benzín "Automobileket" és pedig 2 üléssel, 3-5 üléssel "Automobil-omnibuszokat és teherszállító-automobileket berbe adok. Ajánlkozónak, kik pontos címüket "Automobile" jelleg alatt a lap kiadóhivatalhoz küldik, részletes felvilágosítással szolgálók.

Zálogházi cédulákat veszek. **Eladok** 13 latos ezüst evőkészleket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vászlasztek mindennemű ezüst műtörös tárgyakban, arany fűrtökök köllöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtól, tula remontró órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla öröksele Budapestben, IV. Városház-tér 9. I. em. 23 Hariszbazár. Képes argyezéket bérmentve és ingyen.

Gazdasszonynak ajánlkozok egy vidéki intelligens fiatal urnő, ki háztartás minden ágában járatos és kitűnően zongorizál. Cím a kiadóhivatalban. 1012.

Pénz- előleget

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre (visszafizethető tetsző szerinti kisebb részletekben is) bármely összegzet igen olcsón ad **Kormos Gyula és Tsa** bank- és váltó-üzlet, osztiálysorsjáték felárúsitó, Budapest, V. Dorottya-utca 5. sz.

Első budapesti Kávemagazin szétküldési osztálya **kávé** olvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beklüldésével

4 1/2 kg. Kuba 6.50
4 1/2 kg. Mocco 6.50
4 1/2 kg. Jáva 6.50
4 1/2 kg. Gyöngy 6.50
1/4 kg. Csász. zsv. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea —.90

ÉNYZT SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszafizethető tetsző szerinti kisebb részletekben is) bármely összegzet igen olcsón ad **KOVÁRY ARMIN** bank- és váltó-üzlet, osztiálysorsjáték felárúsitó. IV. ker. Ferenciek-tére, Gróf Cziráky-palota.

10 szoba butor igen olcsón eladó, 1 hálószoba barok nagyon finom, 1 ebédlőszoba, barok, három ajtó, nagyon finom, 1 gyermekszoba, fehér lakirozással, 1 hálószoba, angol, mátt, faragott, 1 ebédlőszoba, oszlopok, 3 ajtó, faragott, szöngarnitúra, mahagoni, 1 őrű szoba, antik, nagyon finom, 1 vendégszoba egyszerű, szőnyegek olajfestményű képek és lámpák. Bővebbet Sziv-utca 54. sz. I. em. 0. sz., d. e. 9-12-ig d. n. 3-6 óra között. Ugyanúgy a 4 szobából álló lakás is kiadó.

Gyönyörű lakás Kerepesi-ut 19. sz., a Szentkirályi-utca sarkán. 15 ablak utcai fronttal a Kerepesi-utra, igen nagy szalonnal. Pénzintézetnek, zongora- vagy butorraktárnak igen alkalmas, 1900. évi május elsejére kiadó. Bővebbet Miakits vendéglősnél a házban.

Uri Havelock 7 frtől,
Női Havelock 9 frtől,
Fiu Havelock 4 frtől,
Leány Havelock 5 frtől feljebb.
A legjobb csak

a tirolinál Justitz Leopold, lodenruha-specialista **BECS,** IX., Währingerstrasse 48. Telefon 7248. sz. A tanítók egylete házána az osztr. turista, a touring club és számos kerekpágy egylet stb. szállítója.

En Csillag Anna

180 centiméter hosszú órási Loreley-hajammal, a magam tulajdonú pomádém 12 havi használatla következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakkóváását és már rövid használat után a hajnak és a szakkálnak természetes fényt és tömörséget ad és megőrvi a kor megöszüléstől a legkésőbb vékonyg. I tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postal szettkúdos naponta az összegzetes beklüldése vagy postal utánvétellel mellett az egész világba a gyarab, a hova az összes megrendelések átküldök. **Csillag Anna,** BECS, Seilergasse 14. sz.

Készpénz kölesön birtokokra és házakra valódi becsérték háromnegyed részéig, II. helyre is 20-60 évi díjmentes. Birtokok felmondhat bármikor, penzintézet ellenben nem. Lebonyolítás 14 nap alatt. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Summi előleges költségek. Beküldendő csakis teleklényi kivonat, valamint kataszteri birtokny másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, Budapest, VI. Váci-körút 39.

OHNET:

- Ohnet. A bánya... 1.-
- Ohnet. Lise Fleuron... 1.-
- Ohnet. A Croix-Mort grófnők... 1.-
- Ohnet. Sarah grófnő... 1.-
- Ohnet. Akarat... 1.-
- Ohnet. Rameau orvos... 1.-
- Ohnet. Utolsó szerelem... 1.-
- Ohnet. A vasgyáros (hámosos)... 1.-
- Ohnet. A Pierre lelke... 1.-
- Ohnet. A gyűlölség adója... 1.-
- Ohnet. Nimród és társai... 1.-
- Ohnet. A gyermek joga... 1.-
- Ohnet. Régi harag... 1.-
- Ohnet. Hába való gazdagság... 1.-
- Ohnet. A képviselő leánya... 1.-
- Ohnet. A faviéresi lelkész... 1.-
- Ohnet. Páris királya... 1.50

Justitz Leopold, lodenruha-specialista, Bécs, IX., Währingerstr. 48
Hivatalnok nadrág, szürke, tricót... 5.50
Hivatalnok zubbony államlázd... 7.-
Tornanadrág, drap, tricót... 5.50
Doubli-hálókabát... 7.-

Angol tapéta raktárak. Fűtüzlet: Kerepesi-ut 6. Fióküzlet: Irányi-u. 25. Ajánlja nagy raktárát bel- és külföldi kárpitokban: kávéházak, vendéglők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és jutányosan elvégzi.